

Jaarstukken 2023

versie 2.0
25 april 2024

Inhoudsopgave

SAMENVATTING	6
INLEIDING EN LEESWIJZER	8
ALGEMEEN	10
Ontwikkeling cliëntaantallen	10
Monitoring	29
Monitoring 1: De instroomreden per doelgroep	29
Monitoring 2: De inzet van de preventiemedewerker aan de poort	30
Monitoring 3: Het beperken van de instroom aan de poort	31
Monitoring 4: De uitgaven op de bijzondere bijstand en het minimabeleid	32
Monitoring 5: De uitgaven op het Participatiebudget (W-deel)	35
Monitoring 6: De uitgaven op de LKS, additionele kosten en kosten persoonlijke ondersteuning	37
Monitoring 7: Het aantal uitkeringen met inkomstenkorting en de hoogte van het gekorte bedrag	38
Monitoring 8: De inzet van trajecten voor laaggeletterdheid	39
Monitoring 9: De bevordering van de financiële kracht	40
Monitoring 10: Uitstroomreden uit de uitkering	41
JAARVERSLAG	42
1.1 PROGRAMMAVERANTWOORDING	43
1.1.1 Bevorderen uitstroom	44
Wat hebben we bereikt en wat hebben we daarvoor gedaan	44
Activiteit 1: Verkleinen van de afstand tot de arbeidsmarkt door ISD BOL	44
1.1.2 Beperken instroom	46
Wat hebben we bereikt en wat hebben we daarvoor gedaan	46
Activiteit 2: Fraudebestrijding	46
Activiteit 3: Kwetsbare jongeren – VSO PRO	48
Wat heeft het gekost?	49
1.1.3 Maatschappelijke participatie	50
Wat hebben we bereikt en wat hebben we daarvoor gedaan	50
Armoedebestrijding 1: Bevorderen van de financiële kracht	51

Armoedebestrijding 2: Dienstverlening Op Maat	52
Armoedebestrijding 3: Voorzieningenwijzer	53
Armoedebestrijding 4: Vroegsignalering Wgs	54
Wat heeft het gekost?	56
1.1.4 Bedrijfsvoering	57
Wat hebben we bereikt en wat hebben we daarvoor gedaan	57
Activiteit 4: Debiteurenontvangsten	57
Wat heeft het gekost?	58
Overzicht van de kosten van overhead	59
Vennootschapsbelasting	59
Onvoorzien	59
1.1.5 Projecten	60
Wat hebben we bereikt en wat hebben we daarvoor gedaan	60
Project 1 Themacontroles	60
Project 2 E-innovatie	62
Project 3 Geautomatiseerde verrekening inkomsten uit arbeid	63
Wat heeft het gekost?	64
1.2 DE PARAGRAFEN	64
1.2.1 Weerstandsvermogen en risicobeheersing	65
1.2.2 Financiering	74
1.2.3 Bedrijfsvoering	77
JAAARREKENING	79
2.1 OVERZICHT VAN BATEN EN LASTEN	80
2.1.1 Cumulatief overzicht	80
2.1.2 Analyse op hoofdlijnen	82
2.1.3 Toerekening salarissen naar de kerntaken	83
2.1.4 Kerntaak: bevorderen uitstroom	86
2.1.5 Kerntaak: beperken instroom	89
2.1.6 Kerntaak: maatschappelijke participatie	94
2.1.7 Bedrijfsvoering en rechtmatigheid	97

2.1.8 Financiële verantwoording bedrijfsvoeringskosten	99
2.1.9 Financiële verantwoording projecten	102
2.2 BALANS EN TOELICHTING	105
2.2.1 Balans en grondslagen	105
2.2.2 Toelichting op de balans	110
2.2.3 Informatie Wet normering topinkomens (WNT)	115
2.2.4 SiSa	117
2.2.5 Overzicht gerealiseerde baten en lasten per taakveld	118
2.2.6 Overzicht incidentele baten en lasten	119
BIJLAGEN	120
A. Verdeling kosten	121
B. Gerealiseerde baten en lasten per gemeente	122
C. Beleidsindicatoren	125
D. Overzicht compensabele BTW	128
E. Specificaties per gemeente	129
F. Lijst van afkortingen	130
G. Vaststellingsbesluit	131

Samenvatting

Voor u liggen de 'Jaarstukken 2023' van ISD BOL. Met het vaststellen van deze jaarstukken legt het Dagelijks Bestuur van de ISD BOL verantwoording af over het gevoerde beleid in 2023. Met de indeling voldoen de jaarstukken aan de voorschriften van het Besluit Begroting en Verantwoording (BBV). Om de leesbaarheid te vergroten is een uitgebreide inleiding, een leeswijzer en deze samenvatting opgenomen.

De jaarstukken zijn opgebouwd uit 2 delen: het jaarverslag en de jaarrekening.

- Het jaarverslag gaat in op de realisatie van de beleidsvoornemens zoals deze in het Bedrijfsplan 2023 zijn opgenomen. Het jaarverslag valt uiteen in de programmaverantwoording en de paragrafen. De programmaverantwoording bevat een beschrijving van de realisatie van de doelstellingen. In de paragrafen is de realisatie weergegeven over een aantal specifieke onderwerpen. Deze onderwerpen zijn gelijk aan de onderwerpen zoals die ook in de begroting 2023 waren opgenomen.
- Met de jaarrekening leggen wij verantwoording af over de financiële resultaten over het jaar 2023. Het overzicht van baten en lasten in de jaarrekening bevat naast een analyse op hoofdlijnen een toelichting per kerntaak over de realisatie van baten en lasten. In deze toelichting worden de cijfers uit de bijgestelde begroting (2^e BERAP ISD BOL 2023) vergeleken met de daadwerkelijk gerealiseerde cijfers in 2023.

Jaarverslag

Het jaarverslag besteedt uitgebreid aandacht aan de ontwikkeling van de klantaantallen.

Het jaar 2023 is afgesloten met een toename van de klantaantallen PW van 1,5%.

- Gemeente Brunssum: + 3,4% (eindstand 647 klanten)
- Gemeente Landgraaf: + 0,1% (eindstand 916 klanten)

De doelstelling om een daling van 2% t.o.v. de klantaantallen ultimo 2022 te realiseren is daarmee niet gehaald.

Voor de IOAW is het jaar 2023 afgesloten met een afname van de klantaantallen van - 19,1%.

- Gemeente Brunssum: - 5,9% (eindstand 16 klanten)
- Gemeente Landgraaf: - 30% (eindstand 21 klanten)

De doelstelling om een daling van 2% t.o.v. de klantaantallen ultimo 2022 te realiseren is daarmee ruimschoots gehaald.

Jaarrekening

In onderstaande tabel is een samenvatting opgenomen van de grootste afwijkingen per gemeente over het jaar 2023. De realisatie wordt hierbij vergeleken met de begrotingscijfers uit de 2^e BERAP. In het hoofdstuk 2.1 bij de verschillende kerntaken zijn de afwijkingen uitgebreid toegelicht.

bedragen in Euro	ISD BOL			Per gemeente	
	bijgestelde begroting	werkelijk	saldo	Brunssum	Landgraaf
Lasten					
W-deel trajecten	539.653	525.362	14.291	46.111	-31.820
Kinderopvang	157.000	143.526	13.474	26.259	-12.784
Periodieke uitkeringen PW	25.343.450	25.538.823	-195.373	-114.546	-80.827
Periodieke uitkeringen IOAW	850.000	747.964	102.036	23.897	78.139
Periodieke uitkeringen IOAZ	158.000	177.720	-19.720	-6.565	-13.155
Loonkostensubsidie	1.530.000	1.404.749	125.251	74.807	50.444
Overig-onderzoekskosten rechtmatigheid	50.000	28.403	21.597	9.048	12.549
Bijzondere bijstand	2.659.000	2.595.354	63.646	30.707	32.938
Salariskosten excl. overhead	3.934.099	3.600.309	333.791	138.386	195.405
Kosten bedrijfsvoering incl. salarissen overhead	4.937.927	4.774.724	163.203	68.120	95.083
Diverse kleine afwijkingen	0	0	2.388	-3.041	5.429
Saldo generaal*			624.585	293.183	331.402
Projecten	1.108.202	6.785.097	-5.676.895	-2.680.954	-2.994.769

* een positief saldo betekent een teruggave voor de gemeente

Enkele opvallende zaken in de realisatie zijn:

- Bij het PW I-deel is sprake van een overschrijding voor alle twee gemeenten. Dit komt door een stijging van de cliëntenaantallen in plaats van een daling van 2% van de cliëntaantallen, voor de gemeente Brunssum (3,4%) en voor de gemeente Landgraaf (0,1%) (zie hoofdstuk 2.1.5).
- De aantallen IOAW-gerechtigden van de twee gemeenten zijn alleen voor de gemeente Landgraaf opvallend gefluctueerd (daling) (zie hoofdstuk 2.1.5).
- De Loonkostensubsidie is in de 1e, als de 2e BERAP fors bijgeraamd. Uiteindelijk zijn er toch nog middelen overgebleven van € 125.251 (zie hoofdstuk 2.1.5).
- Bij de bijzondere bijstand is er € 63.645 minder uitgekeerd (zie hoofdstuk 2.1.6).
- De totale salariskosten waren € 270.593 lager dan begroot. Dit komt doordat er in 2023 enkele grote projecten zijn uitgevoerd waarbij salariskosten zijn gefactureerd. Door de krapte op de arbeidsmarkt was het moeilijk om (tijdelijk) personeel te vinden. Projecten zijn dan ook grotendeels door eigen personeel uitgevoerd (zie hoofdstuk 2.1.3).
- De bijdrage in de bedrijfsvoeringskosten was in totaal € 333.791 lager. Dit is met name te danken aan minder inhuur en meer salarisbaten (zie hoofdstuk 2.1.7).
- Enkel de afwijkingen groter dan € 10.000 zijn opgenomen in deze tabel. Daardoor is er nog een regel toegevoegd 'diverse kleine afwijkingen' zodat het bedrag per gemeente exact aansluit bij de tabellen in bijlage B "Gerealiseerde baten en lasten per gemeente".

Door een maximale inspanning zijn wij erin geslaagd het jaar 2023 met een positief resultaat af te sluiten. In totaal zijn de werkelijke lasten € 624.585 lager dan geraamd in de 2^e BERAP. Deze middelen vloeien terug naar de deelnemende gemeenten. Wij zijn dan ook tevreden over de behaalde resultaten.

Het Dagelijks Bestuur

Inleiding en leeswijzer

Inleiding

Voor u liggen de Jaarstukken 2023 van ISD BOL. Met het vaststellen van deze jaarstukken legt het Dagelijks Bestuur van de ISD BOL verantwoording af over het gevoerde beleid in 2023.

De jaarrekening van ISD BOL is tot stand gekomen zoals bedoeld in artikel 24 van de Gemeenschappelijke Regeling ISD BOL en voorziet tevens in de informatie van het beleidsplan zoals bedoeld in artikel 19 lid 5 van de Gemeenschappelijke Regeling ISD BOL en maakt onderdeel uit van de jaarstukken.

De Jaarstukken 2023 zijn samengesteld volgens de voorschriften van het Besluit Begroting en Verantwoording provincies en gemeenten (BBV). De opzet van de jaarstukken sluit aan bij de opzet van de programmabegroting 2023 en de daarop gebaseerde 1^e en 2^e BERAP 2023.

In de jaarstukken wordt verantwoording afgelegd over heel 2023. Zowel de beleidsmatige als de financiële realisatie worden afgezet tegen de voornemens van de (bijgestelde) begroting en het onderliggende bedrijfsplan. Daarbij vindt de beleidsmatige verantwoording plaats in het jaarverslag en de financiële verantwoording in de jaarrekening.

Het jaarverslag en de jaarrekening maken onderdeel uit van de Planning & Control (P&C)-cyclus. Planning en control staan centraal ten aanzien van het beheersen van de bedrijfsvoering. De planning wordt afgestemd op de missie, visie, maatschappelijke effecten en de hieruit afgeleide doelen. De beheersing vindt plaats door verantwoording af te leggen over de realisatie van de doelen en indien nodig actief bij te sturen. De verantwoording wordt toegepast op zogenaamde afwijkingen en/of relevante onderwerpen die van groot belang zijn voor de organisatie. Deze onderwerpen kunnen van politiek belang zijn of vormen een kans of bedreiging voor de bedrijfsvoering van ISD BOL.

De P&C-cyclus bestaat uit meerdere documenten (begroting, beleidsplan, bedrijfsplan, bestuursrapportages en jaarstukken). De volgtijdelijkheid van de verschillende documenten is belangrijk. Aangezien ISD BOL een gemeenschappelijke regeling is, ligt de productie van de jaarstukken, de 1^e bestuursrapportage (BERAP) en begroting dicht op elkaar. Gevolg hiervan is dat de ontwerpbegroting 2023 al in maart 2022 is opgesteld. In de 2^e BERAP ISD BOL 2023 is de begroting 2023 bijgesteld naar de op dat moment meest actuele situatie.

Leeswijzer

De jaarstukken bestaan uit 2 onderdelen: het jaarverslag en de jaarrekening. Beide onderdelen kunnen afzonderlijk geraadpleegd worden. Het jaarverslag gaat in op de beleidsinhoudelijke realisatie en de jaarrekening op de financiële realisatie over 2023.

Wie vooral geïnteresseerd is in de realisatie van beleid kan rechtstreeks naar het jaarverslag naar de betreffende programmaverantwoording gaan.

Wie vooral geïnteresseerd is in cijfers en analyses kan rechtstreeks naar de jaarrekening gaan.

Het jaarverslag sluit zo nauw mogelijk aan bij de maandelijkse managementrapportages en de 1^e en 2^e bestuursrapportage ISD BOL en zijn gebaseerd op het vastgestelde Bedrijfsplan 2023, waarbij het stramien van de programmabegroting wordt gevolgd. Conform dit stramien wordt gerapporteerd over de drie kerntaken te weten: kerntaak bevorderen uitstroom, kerntaak beperken instroom en kerntaak maatschappelijke participatie.

Het Bedrijfsplan 2023 is de uitwerking van het Beleidsplan 2023–2026: "De klant centraal". In het Bedrijfsplan 2023 ISD BOL zijn 5 beleidsinhoudelijke activiteiten opgenomen waarover we in dit jaarverslag rapporteren. Door op deze wijze te rapporteren wordt de verbinding gelegd tussen alle P&C–documenten van de ISD BOL. Hiermee wordt invulling gegeven aan de PDCA–cyclus voor de P(lanning) & C(ontrol)–documenten en wordt over het hele verslagjaar gelijklopend gerapporteerd.

De structuur van de jaarstukken is als volgt weer te geven:

Jaarstukken

1 Het jaarverslag

1.1 Programmaverantwoording

1.2 Paragrafen

2 De jaarrekening

2.1 Overzicht van baten en lasten

2.2 Balans en toelichting

3 Bijlagen

Het jaarverslag valt uiteen in de programmaverantwoording en de paragrafen. De programmaverantwoording bevat per kerntaak een realisatie van de doelstellingen zoals deze in het bedrijfsplan 2023 waren opgenomen. In de paragrafen is de realisatie weergegeven over een aantal specifieke onderwerpen.

De jaarrekening valt uiteen in het overzicht van baten en lasten en de balans met toelichting. In het overzicht van baten en lasten krijgt u inzicht in de totstandkoming van het resultaat. Het bevat naast een analyse op hoofdlijnen van het resultaat een toelichting per kerntaak over de gerealiseerde baten en lasten. In de balans en toelichting wordt de vermogenspositie van de gemeenschappelijke regeling per 31 december 2023 geschetst.

Ten slotte zijn in de bijlagen een aantal overzichten op detailniveau opgenomen die als achtergrondinformatie kunnen dienen.

Vanaf paragraaf 1.1.4 zult u naast de reeds vertrouwde tabellen, ook tabellen aantreffen die blauw gemarkeerd zijn. Naar het oordeel van de accountant zijn dit additionele tabellen die in het kader van een correcte toepassing van de BBV eveneens opgenomen dienen te worden.

Algemeen

In dit hoofdstuk wordt inzicht gegeven in de ontwikkeling van de cliëntaantallen. Het resultaat van de ontwikkeling cliëntaantallen wordt per deelnemende gemeente van ISD BOL weergegeven. Tevens wordt inzicht gegeven in de cliëntontwikkeling binnen de regio.

Opgenomen zijn vervolgens het 'Dashboard ISD BOL' en een drietal factsheets:

- Factsheet 1 – Participatiewet;
- Factsheet 2 – Wet Inburgering 2021;
- Factsheet 3 –Regeling opvang ontheemden Oekraïne.

Tot slot is in dit hoofdstuk de verantwoording opgenomen van de 10 monitoringen die opgenomen waren in het Bedrijfsplan 2023.

Ontwikkeling cliëntaantallen

Landelijke ontwikkelingen

Na de twee coronajaren waren er in 2023 geen 'coronabeperkingen' meer op de arbeidsmarkt. De krapte op de arbeidsmarkt bleef geheel 2023 voortduren. Niet alleen landelijk zichtbaar, maar ook regionaal en zelfs lokaal.

In de prognose van het CPB (september 2023) werd voor de ontwikkeling van het bijstandsvolume uitgegaan van een gemiddeld aantal bijstandsuitkeringen van 336.000 voor 2023. Een daling van 5.000 bijstandsuitkeringen ten opzichte van 2022. Deze daling komt voornamelijk door de daling van de werkloze beroepsbevolking in 2022. Dit werkt vertraagd door op het bijstandsvolume. Door het CPB wordt voor 2024 de verwachting uitgesproken dat het aantal bijstandsuitkeringen in 2024 stijgt naar een niveau van 346 duizend uitkeringen.

De economische onzekerheid door de oorlog in Oekraïne duurt voort en met name de industrie wordt hierdoor beïnvloed, waardoor het aantal banen in 2023 is afgenomen.

De industrie is conjunctuurgevoelig en afhankelijk van internationale ontwikkelingen, zoals de oorlog in Oekraïne. De oorlog verstoort internationale ketens van productie en transport en zorgt voor hoge energieprijzen en grondstoftekorten. Vooral bij energie-intensieve bedrijven wordt een daling van de productie verwacht door enerzijds hogere energie- en grondstofprijzen en anderzijds afnemende vraag. Verder zorgen voortschrijdende automatisering en digitalisering ervoor dat minder werknemers nodig zijn voor de productie.

In de financiële dienstverlening maakt automatisering veel handmatige werkzaamheden overbodig. Dit zorgt voor concentratie van werkzaamheden op de hoofdkantoren in de grote steden.

De bouw lijkt na jarenlange stijging van productie en werkgelegenheid te stagneren. De nieuwbouw van woningen en andere gebouwen valt terug en de investeringen en het onderhoud van de infrastructuur staan onder druk. Als gevolg van de aanhoudende hoge prijzen voor grondstoffen en materialen en een stijgende rente neemt de vraag naar nieuwbouw af. Ook de stikstofproblematiek en personeelstekorten remmen de bouw.

Het vorenstaande sluit aan bij de cijfers over het producentenvertrouwen en de productie op jaarbasis. Deze zien we in 2023 afnemen.

Regionale ontwikkelingen– Arbeidsmarktregio Zuid-Limburg

De werkgelegenheid ontwikkelde zich in de afgelopen jaren behoorlijk positief. Zo groeide het aantal werknemersbanen in de arbeidsmarktregio Zuid-Limburg sinds 2020 met bijna 10.200. De economie bleek weerbaar en herstelde snel van de twee crises die elkaar in korte tijd opvolgden (corona en energiecrisis). Dit neemt niet weg dat de verwachtingen voor de komende jaren onder invloed van de aanhoudende hoge inflatie, arbeidsmarktkrapte, onzekerheden op de internationale markten en afkoeling van de woningmarkt minder positief zijn. Voor 2024 wordt verwacht dat de regionale werkgelegenheid met 1.200 banen zal krimpen.

Lokale ontwikkelingen – ISD BOL

Na een aantal jaren van dalende klantaantallen laat 2023 bij de uitvoering van de PW weer stijgende klantaantallen zien.

Gemeente Brunssum

Voor de gemeente Brunssum is het jaar 2023 afgesloten met een toename van de klantaantallen PW van 3,5% (van 626 naar 647).

De stijging van deze klantaantallen wordt veroorzaakt door met name twee factoren:

- De vestiging van nieuwe klanten vanuit het buitenland in de gemeente Brunssum is in 2023 toegenomen. In 2023 waren dat 34 nieuwe klanten ten opzichte van 20 nieuwe klanten in 2022;
- In de voorliggende jaren is het klantenbestand voor de gemeente Brunssum sterk afgenomen. Afgelopen jaren is via diverse projecten versterkt ingezet op het begeleiden van de klanten naar betaalde arbeid. Het volume aan klanten met een arbeidsfitheidsklasse van 80-100% is dan ook in de loop der jaren sterk afgenomen. Daarnaast zien we ook dat, door de krapte op de arbeidsmarkt, er weinig klanten meer instromen met de hoogste arbeidsfitheidsklasse 80-100% (bijv. doorvallers vanuit de WW). E.e.a. is dan ook zichtbaar geworden in de uitstroomcijfers naar betaalde arbeid over 2023. In 2023 zijn 55 klanten uitgestroomd naar betaalde arbeid ten opzichte van 81 klanten in 2022.

Gemeente Landgraaf

Voor de gemeente landgraaf is het jaar 2023 afgesloten met een minimale toename van de klantaantallen PW van 0,1% (van 915 naar 916).

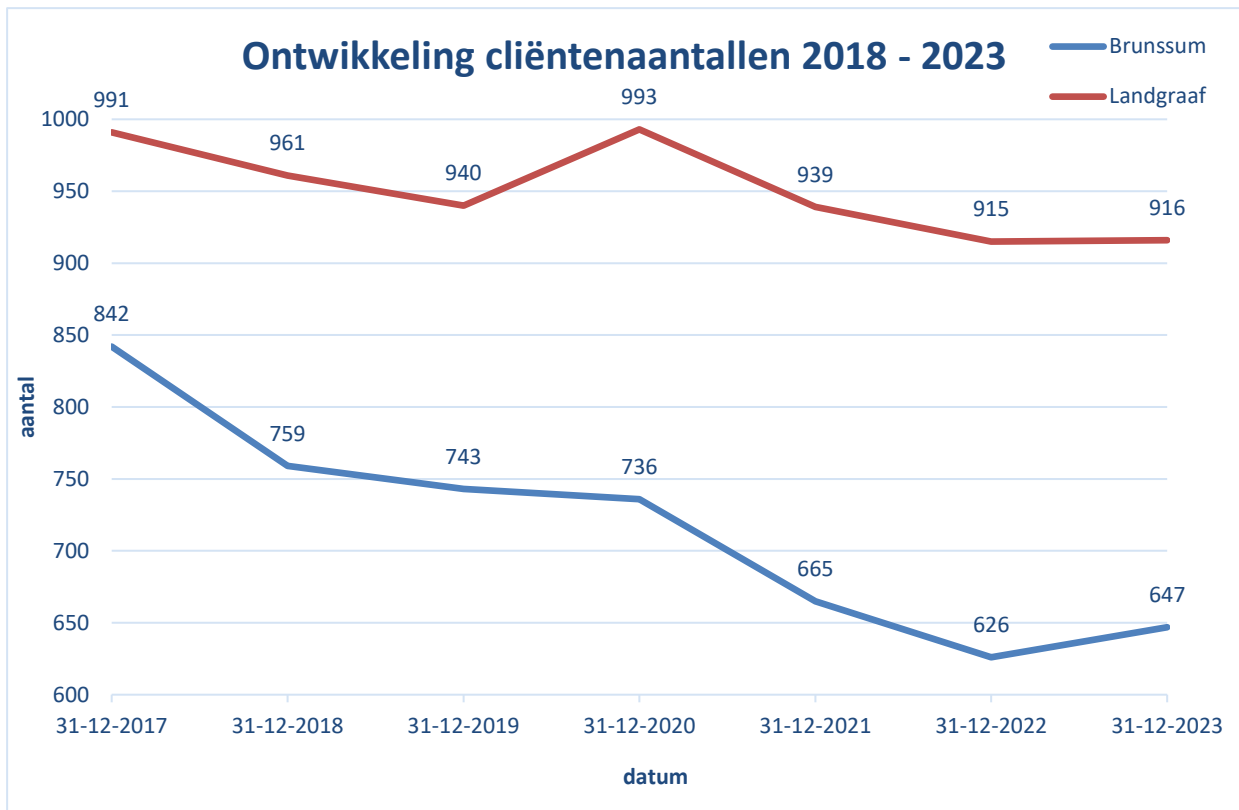
De instroom aan nieuwe klanten is ten opzichte van 2022 met 5% gedaald. Er is niet een enkele bijzondere categorie van reden instroom aan te wijzen, die debet is aan deze daling. Wel zien we dat in 2023 de verhuisbewegingen naar Landgraaf (verhuizing vanuit buitenland/ inburgeraar, verhuizing binnen Parkstad –niet zijnde ISD BOL– en verhuizing van buiten Parkstad), in totaliteit zijn afgenomen met 11 gevallen.

In 2023 zien we echter ook een daling in de uitstroomcijfers.

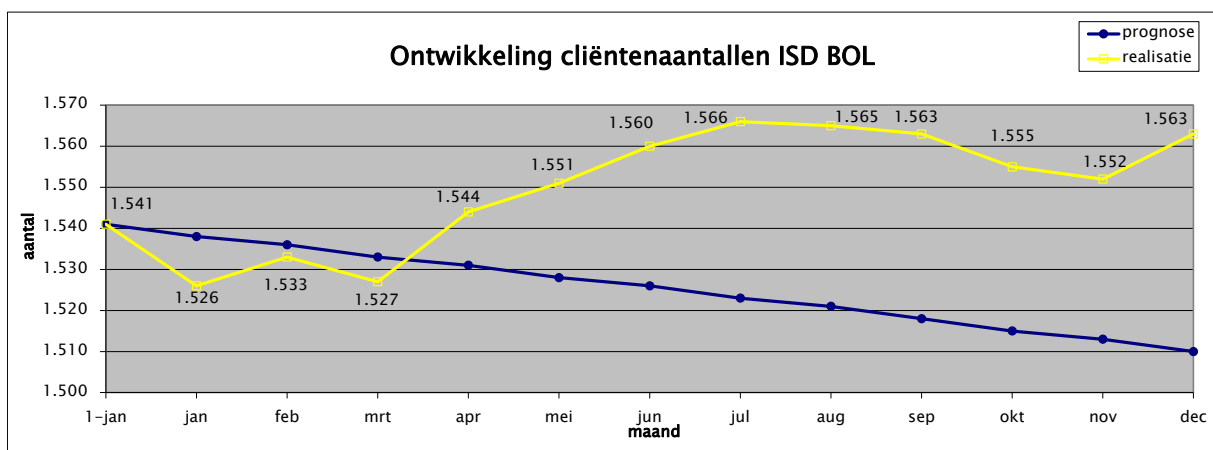
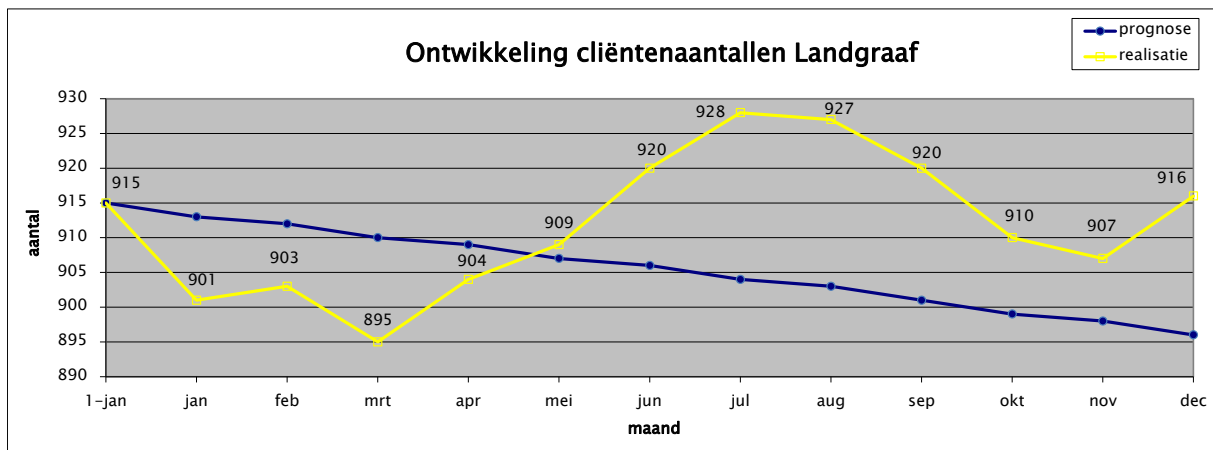
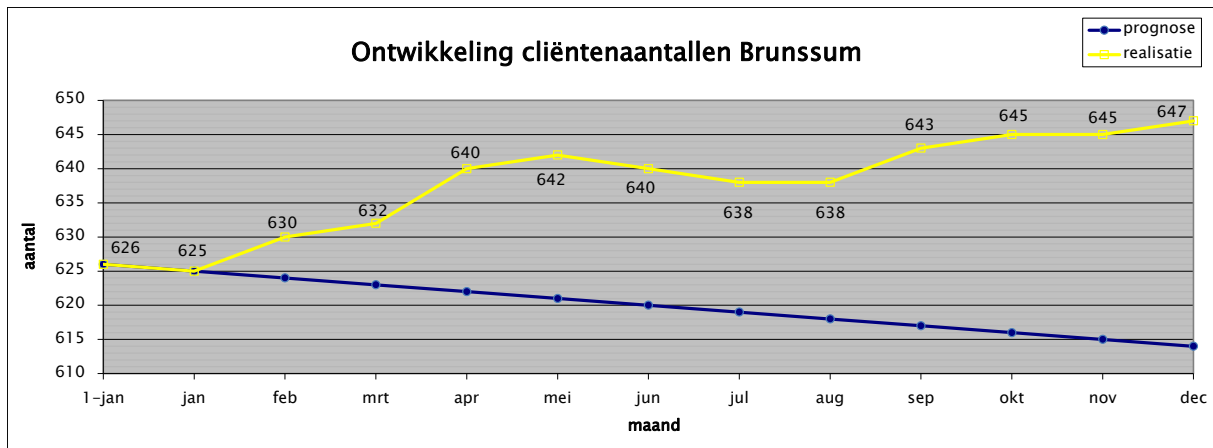
De uitstroom naar betaalde arbeid was in 2023 (101) licht hoger dan de uitstroom naar betaalde arbeid in 2022 (98). De daling van de uitstroom wordt dus veroorzaakt door de niet-beïnvloedbare factoren:

- Er zijn minder klanten verhuist naar andere gemeenten (niet zijnde ISD BOL-gemeenten) of het buitenland. In 2023 waren dat 55 klanten ten opzichte van 68 klanten in 2022;
- Het meest in het oog springend is de uitstroomredenen 'overlijden'. In 2023 waren dat 5 ten opzichte van 18 gevallen in 2022. Of dit een corona-gerelateerd was, is door ISD BOL niet vast te stellen.

Onderstaand wordt de ontwikkeling van de cliëntenaantallen over de afgelopen jaren getoond.

Ontwikkeling cliëntenaantallen PW per ultimo maand in 2023

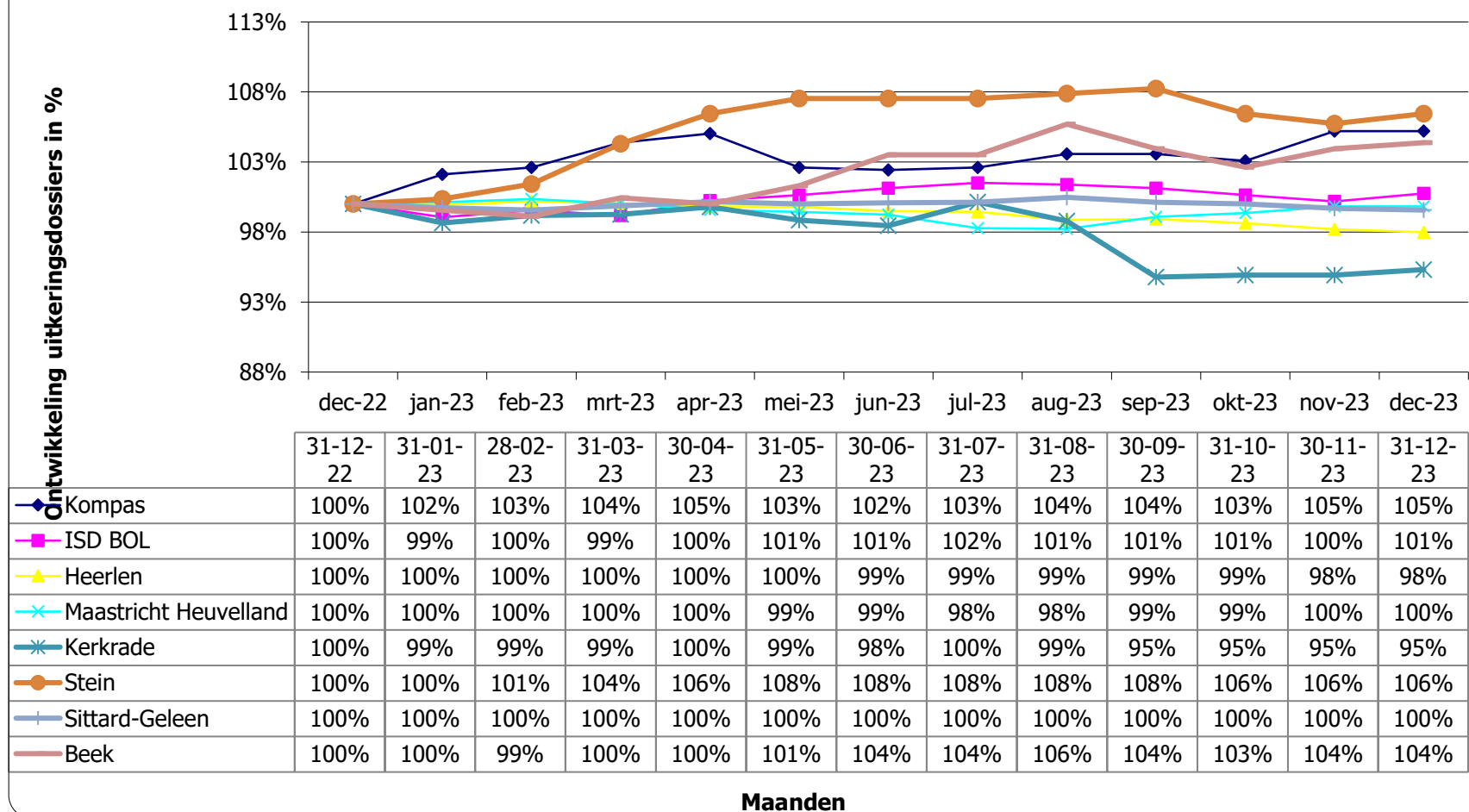
Bovenstaande grafieken monitoren de cliëntaantallen waarbij rekening is gehouden met de procentuele afname van 2% voor de gemeenten Brunssum en Landgraaf.

Bovenstaande cijfers betreffen de klantaantallen PW. Cijfers IOAW: Brunssum 16; Landgraaf 21.

De beginstand van de prognoselijn van het lopend jaar is de eindstand van de realisatielijn van voorgaand jaar. Dus het aantal cliënten per 1 januari van het lopend jaar is gelijk aan het aantal cliënten per 31 december van het voorgaand jaar.

Onderstaand overzicht laat de cliëntenontwikkeling (PW en IOAW) zien binnen de regio. Deze gegevens worden door iedere gemeente of samenwerkingsverband overhandigd aan de informatiemanager van Heerlen. Vervolgens worden de verzamelde gegevens als totaaloverzicht getourneerd. Onderstaande cijfers zijn gerealiseerd per 31-12-2023.

Ontwikkeling aantal uitkeringsdossiers in 2023 Zuid Limburg

DASHBOARD
DOOR- EN
UITSTROOM
PARTICIPATIEWET

| intergemeentelijke sociale dienst | brunssum | landgraaf |
Periode: Dec 2023

• **Aantal bijstandspartijen** (Participatiewet, in Jan 2024)

Start	Instroom	Uitstroom	Eind
1552	41	30	1563

• **Instroom** (aantal personen cumulatief t/m Jan 2024)

Instroom	500
Instroom - excl. binnenverh. en wijziging norm	404

• **Uitstroom** (aantal personen cumulatief t/m Jan 2024)

Uitstroom	488
Uitstroom - excl. binnenverh. en wijziging norm	393
Uitstroom - niet beïnvloedbaar	315
Uitstroom - wel beïnvloedbaar: werk	173
Uitstroom - wel beïnvloedbaar: handhaving	12
Uitstroom - wel beïnvloedbaar: studie	5

• **Aantal bijstandspartijen, eindstand per gemeente**

	Brunssum		Landgraaf	
PW	647		916	
IOAW	16		21	
LKS	82		72	

• **Financiële gegevens**

Uitgaven I-deel (excl. LKS)	25.538.823	€	Uitgaven minimabeleid en bijz. bijstand	2.595.354	€
Uitgaven I-deel (LKS)	1.404.749	€	Uitgaven bedrijfsvoeringskosten	8.818.468	€

Uitgaven W-deel Brunssum

Uitgaven W-deel Landgraaf

Verklarende woordenlijst Dashboard:

Aantal bijstandspartijen

Betreft het aantal bijstandspartijen (alleenstaanden, alleenstaande ouders, echtparen) die op de eerste dag van de verslagmaand én op het meetmoment (laatste dag van de maand) een uitkering in het kader van de Participatiewet ontvingen naar de voor hen geldende norm.

Instroom

Betreft de cumulatieve instroom Participatiewet van cliënt en eventuele partner tot en met de laatste dag van de verslagperiode.

Uitstroom

Betreft de cumulatieve uitstroom Participatiewet van cliënt en eventuele partner tot en met de laatste dag van de verslagperiode.

Aantal bijstandspartijen, eindstand per gemeente

Stand van het aantal bijstandspartijen Participatiewet (alleenstaanden, alleenstaande ouders, echtparen) per gemeente op de laatste dag van de maand. Aangevuld met de aantallen IOAW en LKS.

Financiële gegevens

Weergave van de uitgaven ten opzichte van de vastgestelde budgetten.

Uitgaven W-deel per gemeente

Het percentage uitgaven inclusief verplichtingen van het budget W-deel per gemeente tot en met de laatste dag van de verslagperiode met vermelding van de resterende budgetruimte.

Factsheet 1: Participatiewet

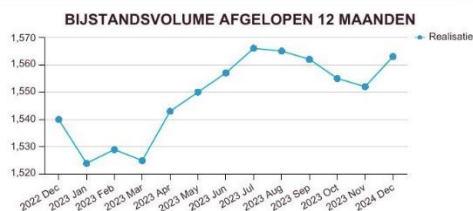

Intergemeentelijke sociale dienst | brunssum | landgraaf
 Periode: Dec 2023
 Organisatie: ISDBOL

FACTSHEET DOOR- EN UITSTROOM PARTICIPATIEWET

VOLUME T/M Dec 2023

447	DOSSIERS INSTROOM
418	DOSSIERS UITSTROOM
Jan 2023	Dec 2023
1541	1569

Jan 2023	LEEFTIJD	Dec 2023
10%	< 27 JAAR	12%
45%	27-50 JAAR	43%
45%	> 50 JAAR	45%

GEDIAGNOSTICEERD

Jan 2023	Dec 2023
98%	99%

ACTUEEL BESCHIKBAAR VOOR (REGULIERE) ARBEID

Jan 2023	Dec 2023
85	65

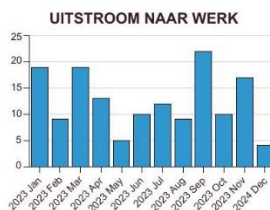
Jan 2023	Arbeitsfitheid	Dec 2023
8	A. Re-integratie. Direct naar werk, doelgroepregister/LKS 80-100	6
47	A. Re-integratie. Direct naar werk 80-100	37
51	A. Re-integratie. Parttime werk max haalbaar 80-100	66
30	A. Re-integratie. Parttime werk niet max haalbaar 80-100	22
215	B. Participatie. Ontwikkeltraject 12-24 maanden met minder arbeidspotentieel 30-50	230
123	B. Participatie. Ontwikkeltraject 3-12 maanden met hoog arbeidspotentieel 50-80	137
606	B. Participatie. Sociale activering 0-30	564
238	DAO Duurzaam arbeids- en trajectongeschiktheid	288
45	DAU Duurzaam arbeidsongeschikt UWV	56
338	TAO Tijdelijke arbeids- en trajectongeschiktheid	328
27	0. Onbekend	14

UITSTROOM

< 27 Jaar	24%
27-50 Jaar	49%
> 50 Jaar	28%

UITGESTROOMD UIT UITKERING TOTAAL

488

Aangemaakt op: Jan 1, 2024

KPI Factsheet 2023 | V20230316

Verklarende woordenlijst Factsheet:

Volume t/m

- Instroom:

Aantal dossiers (bijstandspartijen) instroom Participatiewet (cumulatief) vanaf 01-01-2023.

- Uitstroom:

Aantal dossiers (bijstandspartijen) uitstroom Participatiewet (cumulatief) vanaf 01-01-2023.

- Bijstandspartijen:

Beginstand van het aantal dossiers Participatiewet per 01-01-2023 versus rapportageperiode.

Bijstandsvolume afgelopen 12 maanden

Verloop van het aantal dossiers (bijstandspartijen) Participatiewet afgelopen 12 maanden.

Leeftijd

Aantal cliënten Participatiewet vanaf 01-01-2023 versus rapportageperiode onderverdeeld naar leeftijdscategorieën.

Gediagnosticeerd

Aantal cliënten Participatiewet met de bijbehorende categorie arbeidsfitheid welke ook te diagnosticeren zijn. Cliënten waarbij er geen diagnose kan worden afgenomen zijn niet meegenomen in deze percentages (denk aan cliënten die in een instelling verblijven).

Actueel beschikbaar voor reguliere arbeid

Aantal cliënten Participatiewet welke binnen 6 maanden bemiddeld kunnen worden naar regulier werk (al dan niet met ondersteuning van loonkostensubsidie).

Arbeidsfitheid

Indeling cliënten Participatiewet naar arbeidsfitheid begin van het jaar versus rapportage periode.

Categorie 0. Onbekend = Diagnose is nog niet volledig afgerond, arbeidsfitheid nog niet vastgesteld.

Categorie A. Re-integratie. Direct naar werk 80-100 = Zonder LKS bemiddelbaar naar regulier werk.

Categorie A. Re-integratie. Direct naar werk, doelgroepregister/LKS 80-100 = Met LKS bemiddelbaar naar werk.

Categorie A. Re-integratie. Parttime werk max haalbaar 80-100 = Parttime werk maximaal haalbaar.

Categorie A. Re-integratie. Parttime werk niet max haalbaar 80-100 = Naast parttime werk, bemiddeling naar werk mogelijk

Categorie B. Participatie. Ontwikkeltraject 12-24 maanden met minder arbeidspotentieel 30-50 = Binnen 1 jaar in staat tot 12 uur vrijwilligerswerk/ontwikkelplek per week.

Categorie B. Participatie. Ontwikkeltraject 3-12 maanden met hoog arbeidspotentieel 50-80 = Binnen 1 jaar in staat tot 25 uur per week vrijwilligerswerk/ontwikkelplek.

Categorie B. Participatie. Sociale activering 0-30 = bemiddelbaar naar een maatschappelijke participatieplaats

DAO Duurzaam arbeids- en trajectongeschiktheid = duurzaam niet in staat tot werken of participatie

DAU Duurzaam arbeidsongeschiktheid UWV = op grond van uitkering UWV duurzaam arbeidsongeschikt

TAO Tijdelijke arbeids- en trajectongeschiktheid = 3 tot 12 maanden niet in staat tot werken of participatie

0 Zonder waarde = Diagnose niet afgenomen, arbeidsfitheid onbekend.

Uitstroom

Indeling cliënten Participatiewet dat in totaal is uitgestroomd onderverdeeld naar leeftijdscategorieën.

Uitstroom naar werk

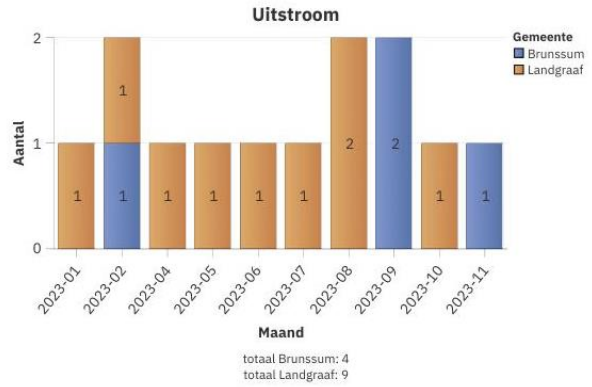
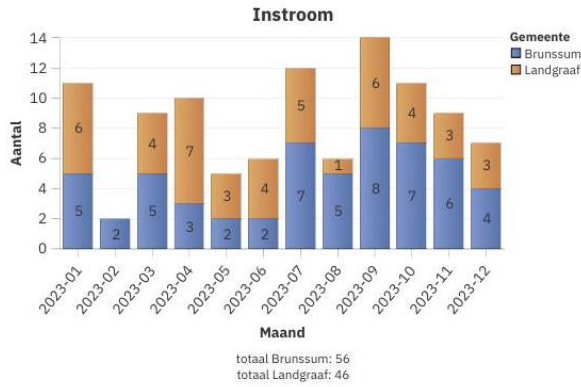
Aantal cliënten Participatiewet dat maandelijks is uitgestroomd naar werk en daarmee onafhankelijk is geraakt van een bijstandsuitkering in het kader van de Participatiewet.

Uitgestroomd uit uitkering totaal

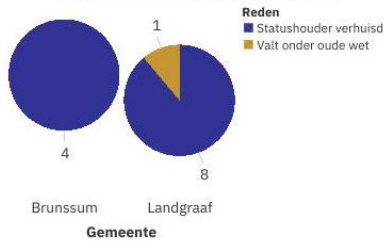
Aantal cliënten Participatiewet (cumulatief) welke zijn uitgestroomd met elke voorkomende reden.

Factsheet 2: Wet Inburgering 2021

Inburgering *afgelopen 12 maanden

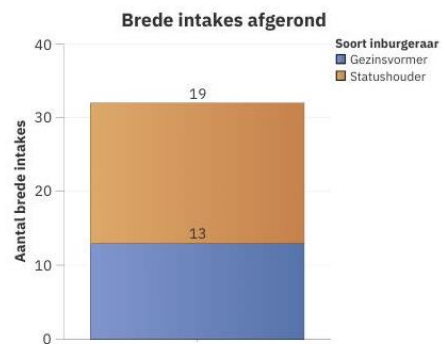
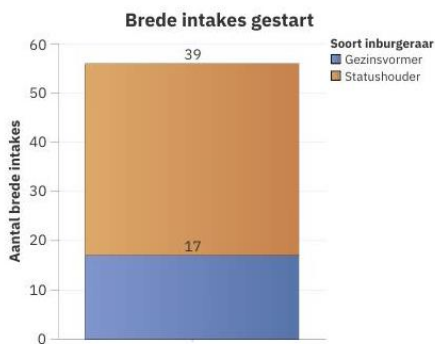

Reden einde inburgeringsplicht

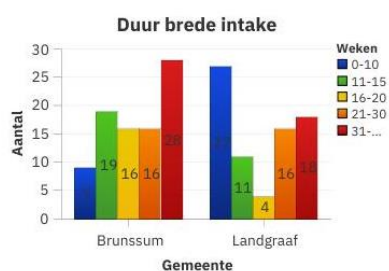
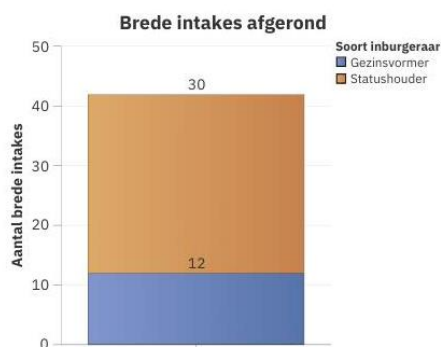
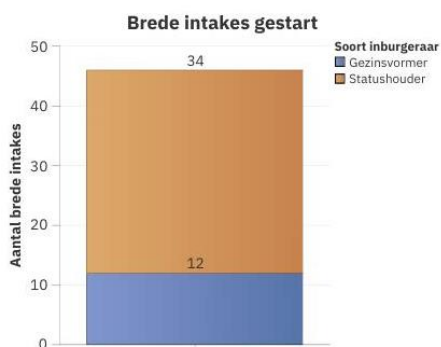

Brede intake *afgelopen 12 maanden

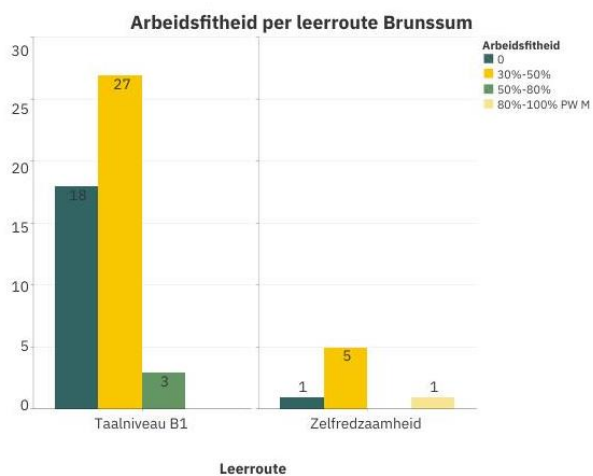
Brunssum

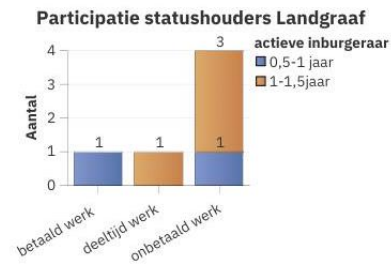
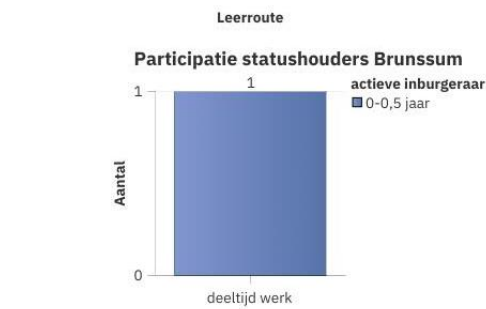
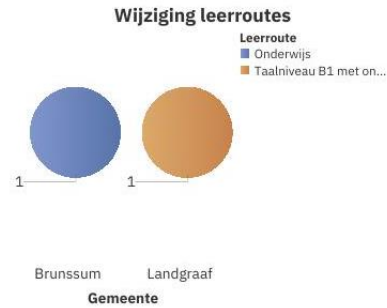
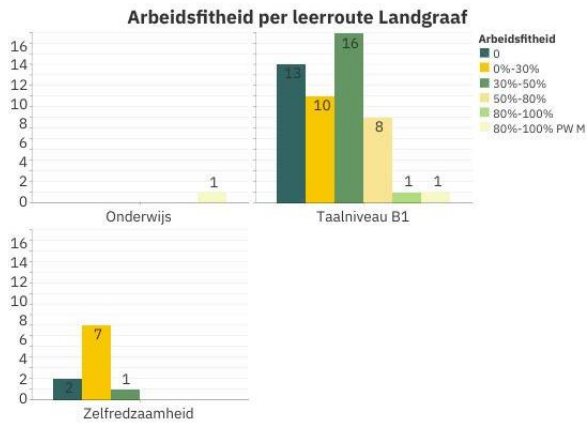

Landgraaf

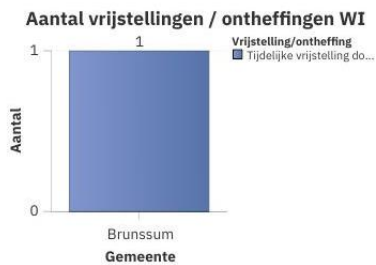

Leerroute actieve inburgeraars

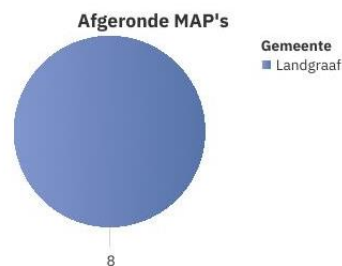
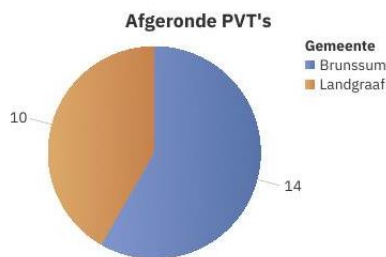

Algemeen

Geen boete opgelegd

Verklarende woordenlijst Factsheet Wet Inburgering 2021

Met ingang van 1 november 2022 is de uitvoering van de Wet Inburgering 2021 gedelegeerd naar ISD BOL. Verklarende woordenlijst factsheet Wet Inburgering 2021:

Instroom:

Het aantal nieuwe statushouders per maand;

Uitstroom:

Het aantal statushouders uitgestroomd uit de uitkering en de reden einde inburgeringsplicht;

Reden einde inburgering:

Het aantal statushouders waar een inburgeringstraject is beëindigd en de reden waarom;

Brede intakes gestart – brede intakes afgerond afgelopen 12 maanden:*

Het aantal gestarte brede intakes, het aantal afgeronde brede intakes van statushouders en gezinsvormers;

Duur brede intake:*

De looptijd van de brede intakes;

*Gekozen leerroutes** bij vastgestelde PIP's:*

De verschillende leerroutes die statushouders volgen;

Arbeidsfitheid per leerroute:

De mate van arbeidsfitheid van de statushouder per leerroute;

Aantal vrijstellingen/ ontheffingen:

Het aantal statushouders vrijgesteld of ontheven van de inburgeringsplicht;

Aantal boetes:

Het aantal opgelegde boetes;

*Afgeronde PVT's***:*

Het aantal statushouders die het participatieverklaringstraject hebben afgerond;

*Afgeronde MAP's****:*

Het aantal statushouders die de module Arbeidsmarkt & Participatie (MAP) hebben afgerond.

Participatie statushouders:

Het aantal statushouders die participeren (betaald werk, deeltijd werk of onbetaald werk).

*Brede intake

Doel: informatie verzamelen over het taalniveau, de (arbeid)participatiemogelijkheden en de mate van zelfredzaamheid van de inburgeraar wat dan de basis vormt voor het persoonlijk Plan Inburgering en Participatie (PIP).

**Leerroutes

Er bestaan 3 leerroutes:

- B1-route: beheersing Nederlandse taal en (vrijwilligers)werk. Doel: binnen maximaal 3 jaar spreken en schrijven van de Nederlandse taal op niveau B1 en indien mogelijk tegelijk meedoen door (vrijwilligers)werk.
- Onderwijsroute: vooral bedoeld voor jongeren. Doel: beheersing van de Nederlandse taal op niveau B1 of hoger en voorbereiding op het volgen van een mbo-, hbo- of universitaire opleiding.
- Z-route: waar route 1 en 2 te moeilijk voor is. Doel: leren van de Nederlandse taal op een lager niveau en voorbereiding om mee te doen in de Nederlandse samenleving (op een eenvoudige manier).

***Participatieverklaringstraject (PVT)

Een kennismaking met de Nederlandse kernwaarden vrijheid, gelijkwaardigheid, solidariteit en participatie.

****Module Arbeidsmarkt & Participatie (MAP)

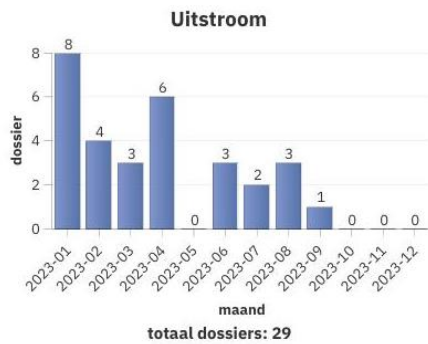
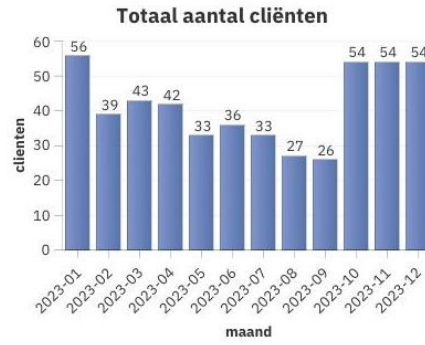
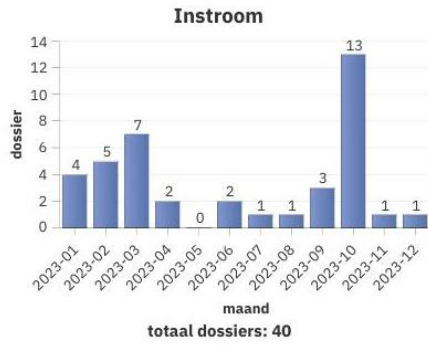
Een cursus met informatie over werken en werk zoeken in Nederland. Inburgeraars die de B1-route of de Z-route doen, volgen deze module.

Factsheet 3: Regeling opvang ontheemden Oekraïne

FACTSHEET REGELING OPVANG ONTHEEMDEN OEKRAÏNE

BRUNSSUM

FACTSHEET REGELING OPVANG ONTHEEMDEN OEKRAÏNE

BRUNSSUM

Verklarende woordenlijst Factsheet Regeling opvang ontheemden Oekraïne

Instroom:

Het aantal gestarte dossiers in de betreffende maand. Één dossier kan meerdere klanten bevatten.

Totaal aantal cliënten:

Het aantal cliënten in de betreffende maand waaraan leefgeld wordt verstrekt.

Uitstroom:

Het aantal beëindigde dossiers in de betreffende maand.

Uitstroomreden:

Betreft de reden van beëindiging leefgeld verstrekking.

Aantal cliënten gemeentelijke opvang:

Het aantal cliënten in de gemeentelijke opvang per maand.

Aantal cliënten particuliere opvang

Het aantal cliënten in de particuliere opvang per maand.

Uitgaven gemeentelijke opvang:

Totale uitgaven gemeentelijke opvang per maand.

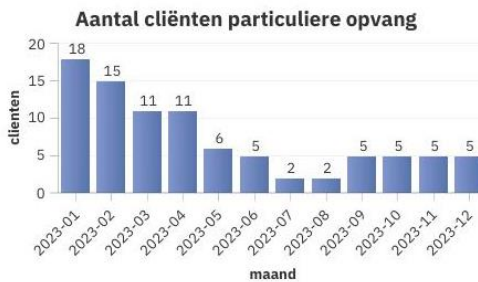
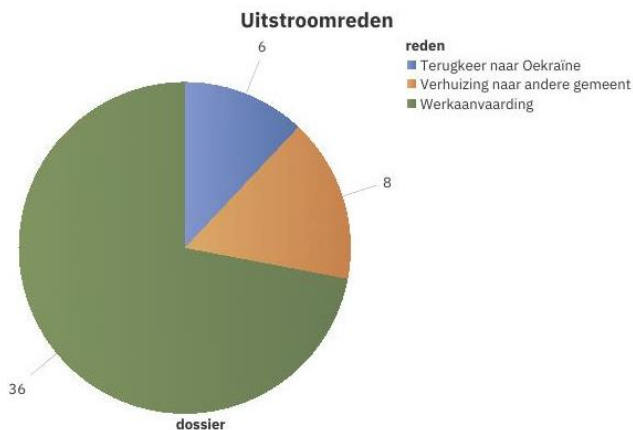
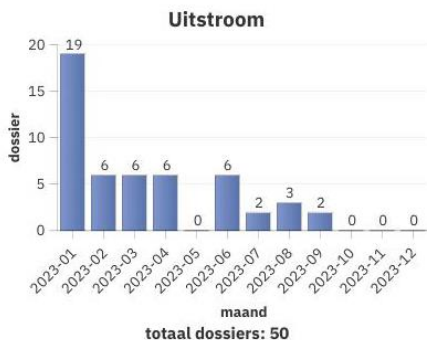
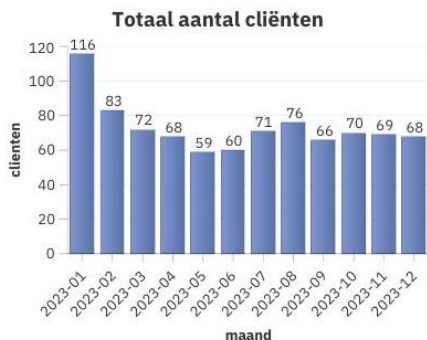
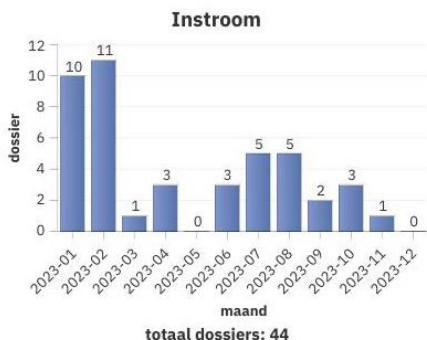
Uitgaven particuliere opvang:

Totale uitgaven particuliere opvang per maand.

FACTSHEET REGELING OPVANG ONTHEEMDEN OEKRAÏNE

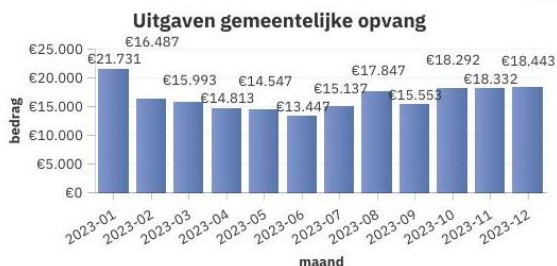

LANDGRAAF

FACTSHEET REGELING OPVANG ONTHEEMDEN OEKRAÏNE

LANDGRAAF

Verklarende woordenlijst Factsheet Regeling opvang ontheemden Oekraïne

Instroom:

Het aantal gestarte dossiers in de betreffende maand. Één dossier kan meerdere klanten bevatten.

Totaal aantal cliënten:

Het aantal cliënten in de betreffende maand waaraan leefgeld wordt verstrekt.

Uitstroom:

Het aantal beëindigde dossiers in de betreffende maand.

Uitstroomreden:

Betreft de reden van beëindiging leefgeld verstrekking.

Aantal cliënten gemeentelijke opvang:

Het aantal cliënten in de gemeentelijke opvang per maand.

Aantal cliënten particuliere opvang

Het aantal cliënten in de particuliere opvang per maand.

Uitgaven gemeentelijke opvang:

Totale uitgaven gemeentelijke opvang per maand.

Uitgaven particuliere opvang:

Totale uitgaven particuliere opvang per maand.

Monitoring

Monitoring 1: De instroomreden per doelgroep

Onderstaande cijfers zijn cumulatief.

Instroomreden	jan		feb		mrt		apr		mei		jun	
	B	L	B	L	B	L	B	L	B	L	B	L
beëindiging studie	1		2	1	2	1	2	1	2	2	2	6
beëindiging huwelijk / relatie			2	1	2	3	5	6	6	7	8	9
einde inkomsten zelfstandig beroep of start bedrijf							2	1	3	2	3	2
einde inkomsten uitkering WW	2		2	2	2		2	2	2	2	2	2
einde inkomsten uitkering WAO / WIA					2	2	2	4	2	7	4	7
einde inkomsten ander inkomen	1	1	1	2	5	5	5	5	5	6	6	8
einde inkomsten arbeid dienstbetrekking	1	3	4	8	4	11	8	15	9	18	12	23
einde inkomsten uitkering ziekte	1	1	1	1	5	1	7	2	7	3	7	4
verhuizing vanuit buitenland	1	1	6	2	10	5	12	7	12	10	12	12
verhuizing binnen ISD BOL-gemeente					2		1	1	2	1	2	2
verhuizing binnen Parkstad (niet ISD BOL)		4	1	6	2	10	7	18	9	19	9	22
verhuizing van buiten Parkstad				4	1	4	4	5	5	6	5	8
inburgeraar / generaal pardon							2	1	2	4	4	6
detentie	1	1	1	1	2	1	2	1	2	1	2	2
wijzigen norm		6	5	10	9	13	11	18	13	24	16	27
oorzaak niet te achterhalen						1		1	1	1		
eerder beëindigd niet voldoen aan inlichtingenplicht							1		2		2	1
Totaal	8	17	25	38	48	57	73	88	84	113	96	141

Instroomreden	jul		aug		sep		okt		nov		dec	
	B	L	B	L	B	L	B	L	B	L	B	L
beëindiging studie	3	6	7	6	7	8	11	10	11	11	12	12
beëindiging huwelijk / relatie	8	11	8	12	11	12	11	13	11	13	10	14
einde inkomsten zelfstandig beroep of start bedrijf	5	2	5	2	5	3	5	3	5	3	6	3
einde inkomsten uitkering WW	2	5	3	6	3	6	4	6	5	8	5	10
einde inkomsten uitkering WAO / WIA	4	8	4	8	4	9	5	9	5	9	7	11
einde inkomsten ander inkomen	8	10	9	12	9	15	10	16	11	17	14	17
einde inkomsten arbeid dienstbetrekking	15	25	16	28	18	31	21	32	22	35	26	46
einde inkomsten uitkering ziekte	8	4	9	6	10	6	9	6	10	6	10	6
verhuizing vanuit buitenland	14	15	14	15	15	18	15	19	15	20	18	22
verhuizing binnen ISD BOL-gemeente	3	1	3	4	5	4	5	5	9	1	9	3
verhuizing binnen Parkstad (niet ISD BOL)	13	28	16	32	17	39	19	40	17	51	22	54
verhuizing van buiten Parkstad	8	11	8	11	9	11	11	11	13	12	14	15
inburgeraar / generaal pardon	4	11	6	11	10	11	11	14	13	15	16	15
detentie	2	3	2	3	2	3	3	3	3	5	4	6
wijzigen norm	18	32	20	36	21	40	25	47	30	52	31	53
oorzaak niet te achterhalen	1	2	1	2	1	2	1	2	1	2	1	2
eerder beëindigd niet voldoen aan inlichtingenplicht	2	2	4	2	4	2	4	2	4	2	4	2
Totaal	118	176	135	196	151	220	170	238	185	262	209	291

- De instroomreden geeft aan waarom een cliënt een uitkering heeft aangevraagd. Uitzondering zijn de instroomredenen 'verhuizing binnen ISD BOL-gemeente' en 'wijzigen norm'.
  - Verhuizing binnen ISD BOL: een cliënt verhuist van de ene BOL-gemeente naar een andere BOL-gemeente. De cliënt vraagt geen nieuwe uitkering aan, de verhuizing wordt doorgegeven als een wijziging in de leefomstandigheden waarna de uitkering wordt voortgezet.
  - Wijzigen norm: De leefvorm van een cliënt wijzigt (bv. van alleenstaande naar echtpaar). Ook hier geldt dat de cliënt geen nieuwe uitkering aanvraagt, hij geeft een wijziging in zijn leefomstandigheden door waarna de uitkering wordt voortgezet naar de nieuwe gewijzigde norm.

Monitoring 2: De inzet van de preventiemedewerker aan de poort

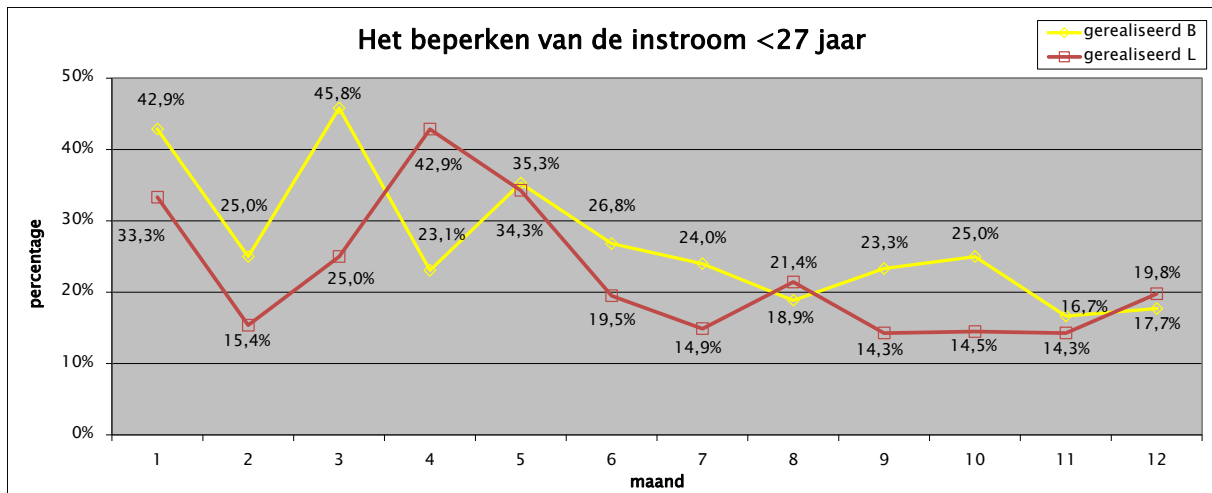
De preventiemedewerker screent alle inkomende aanvragen voor levensonderhoud op mogelijke onregelmatigheden. Is er sprake van onregelmatigheden start de preventiemedewerker een onderzoek. Deze grafiek geeft inzicht in de resultaten van deze onderzoeken tot en met het meetmoment.

Aanvraag afwijzen: onderzoek heeft geleid tot afwijzing van de aanvraag levensonderhoud.

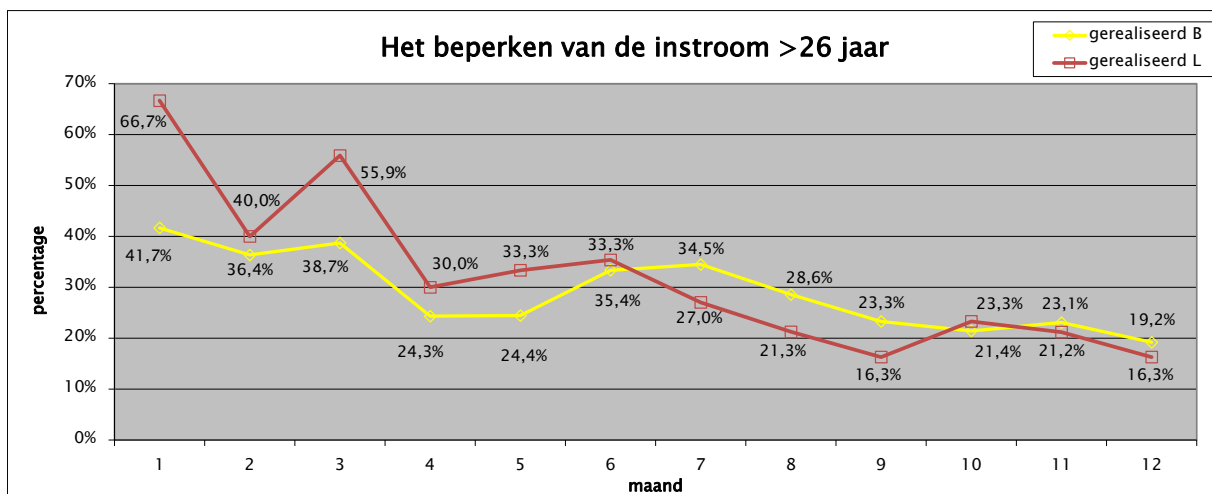
Aanvraag doorzetten: geen onregelmatigheden geconstateerd (na onderzoek) bij aanvraag levensonderhoud.

Aanvraag ingetrokken: cliënt trekt aanvraag levensonderhoud alsnog in.

Monitoring 3: Het beperken van de instroom aan de poort

Van alle jongeren die een uitkering aanvragen is voor de gemeente Brunssum 17,7% (79 aanvragen) en voor de gemeente Landgraaf 19,8% (91 aanvragen) tegengehouden aan de poort. Bij het meten van het resultaat worden ook meegenomen: aanvraag buiten behandeling gesteld (cliënt verschijnt niet op afspraak), aanvraag afgewezen en aanvraag ingetrokken (op verzoek cliënt).

Van alle cliënten (vanaf 27 jaar) die een uitkering aanvragen is voor de gemeente Brunssum 19,21% (99 aanvragen) en voor de gemeente Landgraaf 16,3% (129 aanvragen) tegengehouden aan de poort. Bij het meten van het resultaat worden ook meegenomen: aanvraag buiten behandeling gesteld (cliënt verschijnt niet op afspraak), aanvraag afgewezen en aanvraag ingetrokken (op verzoek cliënt).

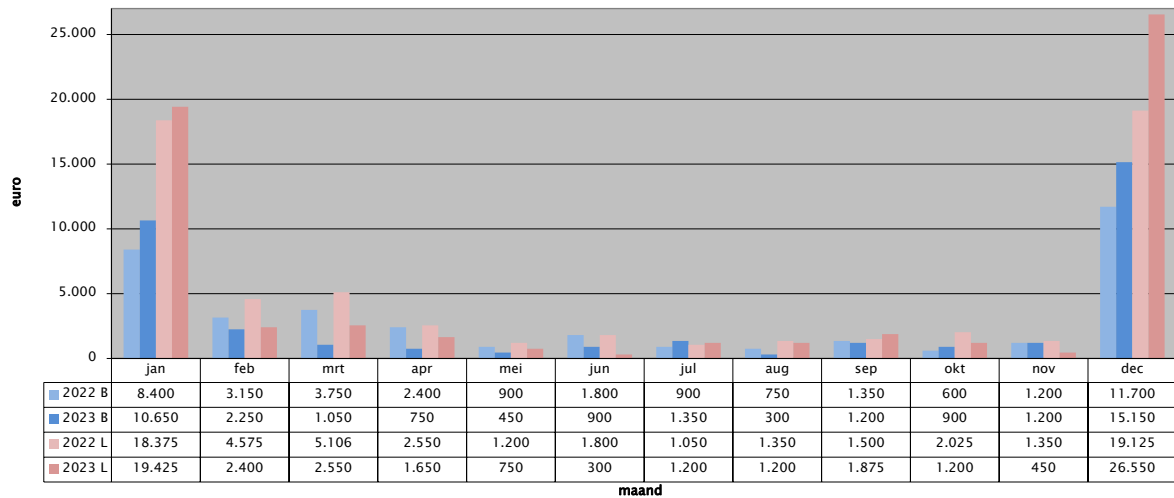
Monitoring 4: De uitgaven op de bijzondere bijstand en het minimabeleid

<i>Brunssum omschrijving</i>	<i>primitieve begr. 2023</i>	<i>berap 2 2023</i>	<i>realisatie t/m verslagmnd</i>
maatschappelijke participatie:			
- internet kinderen	31.000	50.000	36.150
- lidmaatschap vereniging en internet volwassenen	109.000	125.000	123.300
collectieve ziektekostenverzekering	43.000	51.000	40.440
individuele inkomenstoeslag	178.000	182.000	191.923
overige bijzondere bijstand	152.000	197.000	166.401
energietoeslag			2.572.100
budgetbeheer	1.000	1.000	1.765
bewindvoering	545.000	500.000	515.314
totaal Brunssum	1.059.000	1.106.000	3.647.393

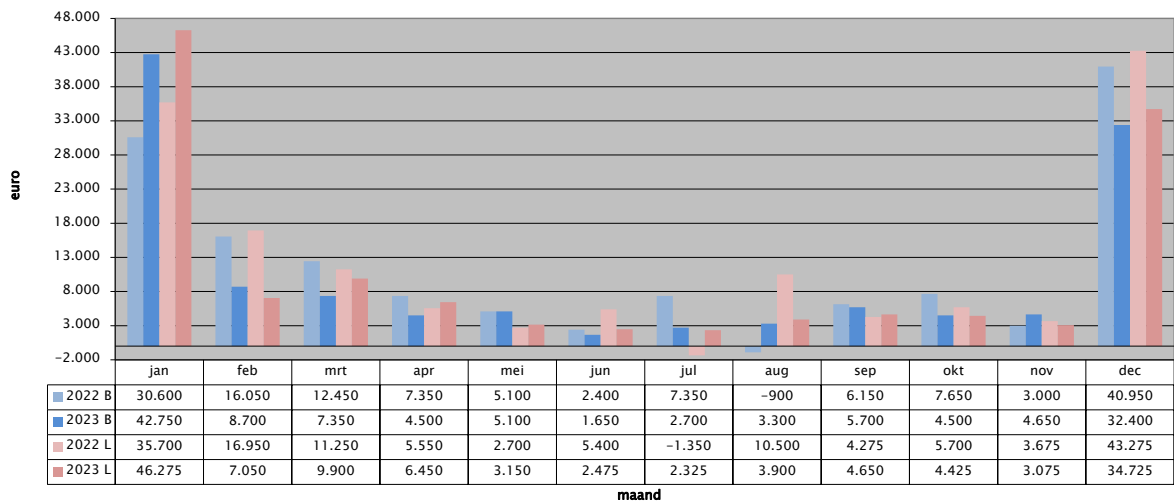
<i>Landgraaf omschrijving</i>	<i>primitieve begr. 2023</i>	<i>berap 2 2023</i>	<i>realisatie t/m verslagmnd</i>
maatschappelijke participatie:			
- internet kinderen	54.000	59.000	59.550
- lidmaatschap vereniging en internet volwassenen	125.000	145.000	128.400
collectieve ziektekostenverzekering	59.000	61.000	44.310
studietoeslag			
individuele inkomenstoeslag	242.000	256.000	268.137
overige bijzondere bijstand	219.000	178.000	165.908
energietoeslag			2.927.800
budgetbeheer	6.000	9.000	6.679
bewindvoering	935.000	845.000	847.078
totaal Landgraaf	1.640.000	1.553.000	4.447.862

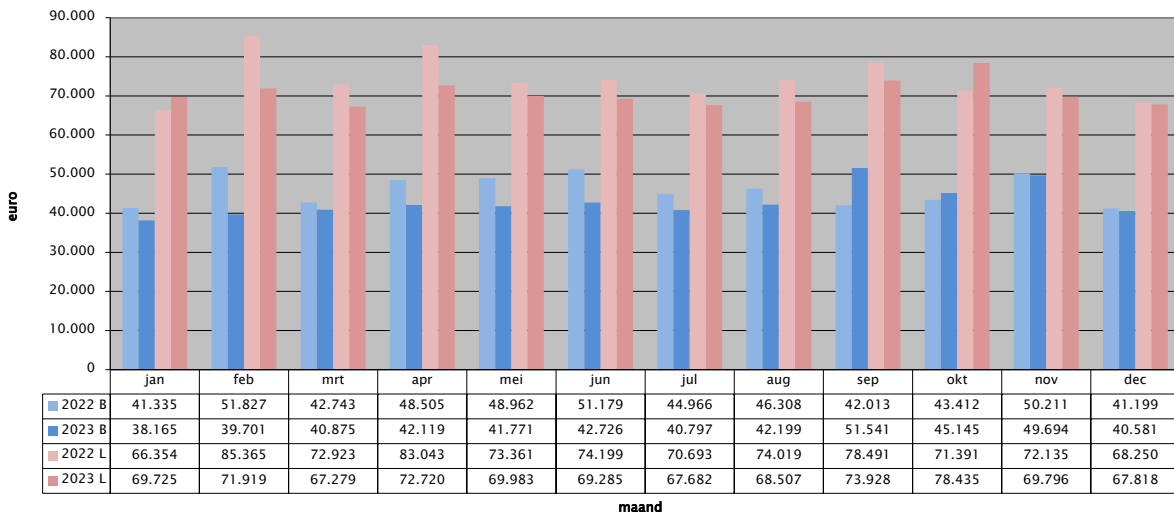
Maatschappelijke participatie: internet kinderen

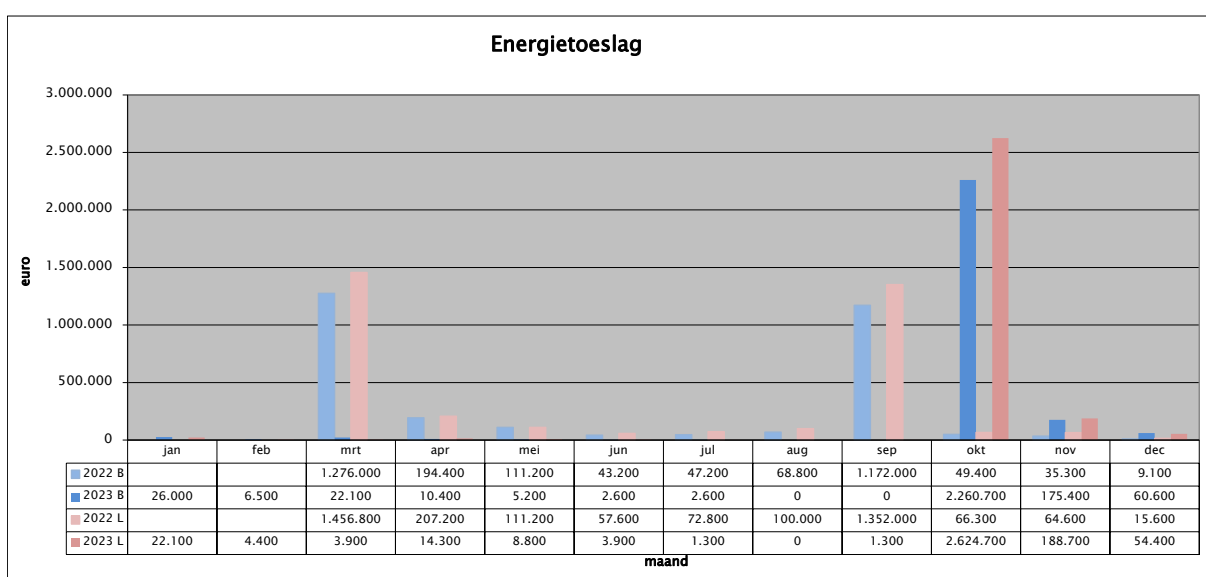
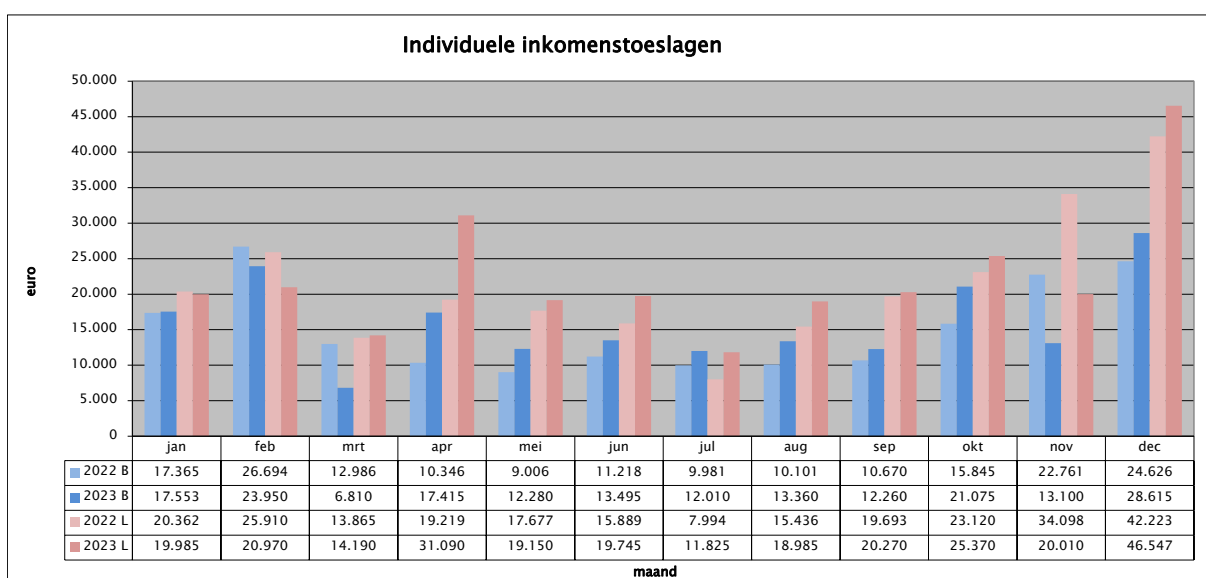
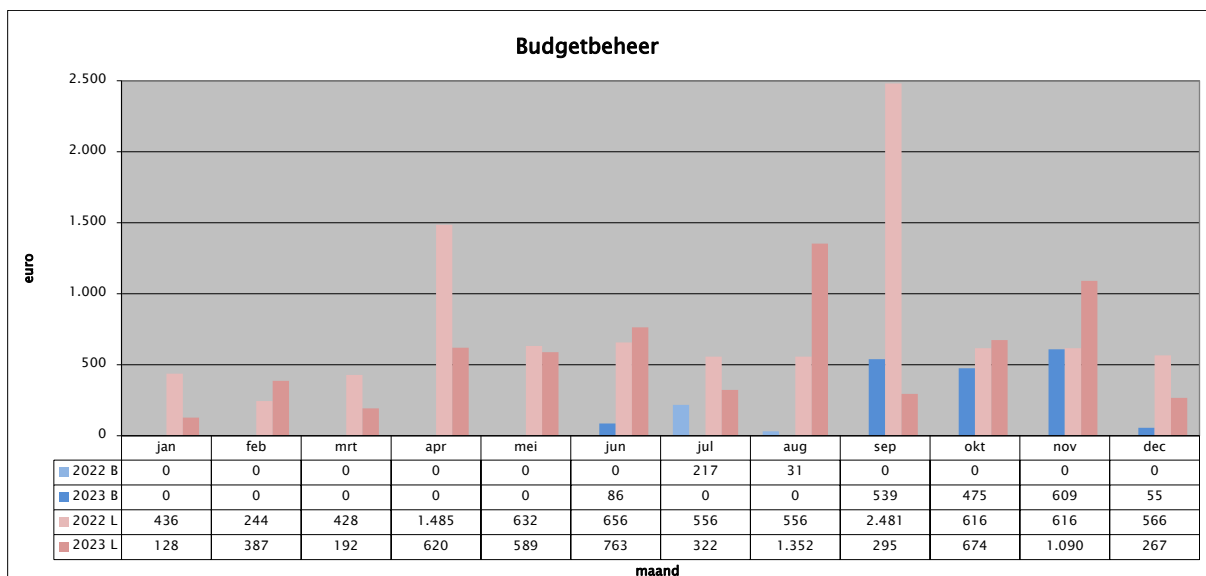

Maatschappelijke participatie: lidmaatschap verenigingen en internet volwassenen

Bewindvoeringskosten

Monitoring 5: De uitgaven op het Participatiebudget (W-deel)

<i>gemeente</i>	<i>kostenpost</i>	<i>budget</i>	<i>betaald in 2023</i>	<i>restant verplichting</i>	<i>nog te besteden</i>
Brunssum	Arbo controles	22.500	37.524		-15.024
	Diagnose	20.000	20.071		-71
	Maatwerk en overig	115.359	98.581		16.778
	Préstarttrajecten	3.000	0		3.000
	Reiskosten ivm traject	7.500	3.685		3.815
	Premies	20.000	19.500		500
	Urenverantwoording	173.388	173.388		0
	Voorzieningen PW	177.347	92.989		84.358
	Administratieve ontzorging BB	34.025	34.025		0
	Detachering T. Smeets	9.030	9.030		0
Brunssum		582.149	488.793	0	93.356
Landgraaf	Arbo controles	7.500	24.391		-16.891
	Diagnose	25.000	28.820		-3.820
	Maatwerk en overig	70.692	64.672		6.020
	Préstarttrajecten	3.000	4.072		-1.072
	Reiskosten ivm traject	10.000	15.418		-5.418
	Premies	15.000	28.500		-13.500
	Urenverantwoording	334.596	334.596		0
	Voorzieningen PW	90.000	87.139		2.861
Landgraaf		555.788	587.608	0	-31.820
totaal ISD BOL		1.137.937	1.076.401	0	61.536

Toelichting jaarresultaat besteding werkdeel 2023

De gemeenten Brunssum en Landgraaf hebben respectievelijk € 582.149 en € 555.788 beschikbaar gesteld om mensen uit de bijstandsregelingen te begeleiden naar werk. Zowel ISD BOL alsook de mensontwikkelbedrijven van de gemeenten maken gebruik van dit budget. Voor de gemeente Brunssum geldt dat het budget toereikend was. Er is nog een bedrag van € 93.356 beschikbaar. Voor de gemeente Landgraaf was het budget niet toereikend. Met de gemeente Landgraaf is de overschrijding van € 31.820 afgestemd en dekking hiervan vindt plaats door de gemeente Landgraaf.

Om aan het budget over 2023 invulling te kunnen geven is met de gemeenten afstemming gezocht over de bestedingsdoeleinden. De keuzes die hierbij zijn gemaakt worden per gemeente getoond op het overzicht zoals hierboven getoond.

Per uitgavenpost wordt vermeld wat het beschikbare budget is en wat er daadwerkelijk is betaald. Dit overzicht werd door het MT van ISD BOL en de mensontwikkelbedrijven gebruikt om sturing aan de organisatie te geven bij de inspanningen die moeten leiden tot werk, re-integratie en participatie.

Onderstaand wordt ingegaan op de afwijkingen tussen prognose en realisatie.

Arbo controles

Het budget was voor beide gemeenten niet toereikend. We zien dat bij de steeds “zwaarder” wordende doelgroep dat het aantal Arbo-controles toeneemt waardoor het beschikbare budget is overschreden.

Diagnose

Voor beide gemeenten was het budget (net) niet toereikend. Dit budget wordt ingezet om de accounts en trainingen CompetenSYS (diagnose-instrument) te bekostigen.

Maatwerk trajecten en overig

Het budget was voor beide gemeenten toereikend.

Préstarttrajecten

In Brunssum is in 2023 geen préstarttraject ingezet. Voor de gemeente Landgraaf was het budget niet toereikend. Er zijn iets meer trajecten ingezet dan vooraf gepland.

Reiskosten ivm traject

Voor Brunssum was het beschikbare budget toereikend. Voor Landgraaf daarentegen niet.

Premies

Op dit budget worden de uitstroompremies verantwoord. Voor de gemeente Brunssum was het budget (net) toereikend. Voor de gemeente Landgraaf was dit budget niet toereikend en is er sprake van een ruime overschrijding.

Voorzieningen Participatiewet

Voor beide gemeenten was dit budget toereikend. We zien in Brunssum een behoorlijke onderuitputting. Onder deze noemer worden de loonwaardemetingen en de jobcoaching van LKS PW trajecten verantwoord.

Administratieve ontzorging Betere Buren

Dit budget geldt alleen voor de gemeente Brunssum.

In Landgraaf is de administratieve ontzorging van het MOBL opgenomen in de bedrijfsvoeringskosten.

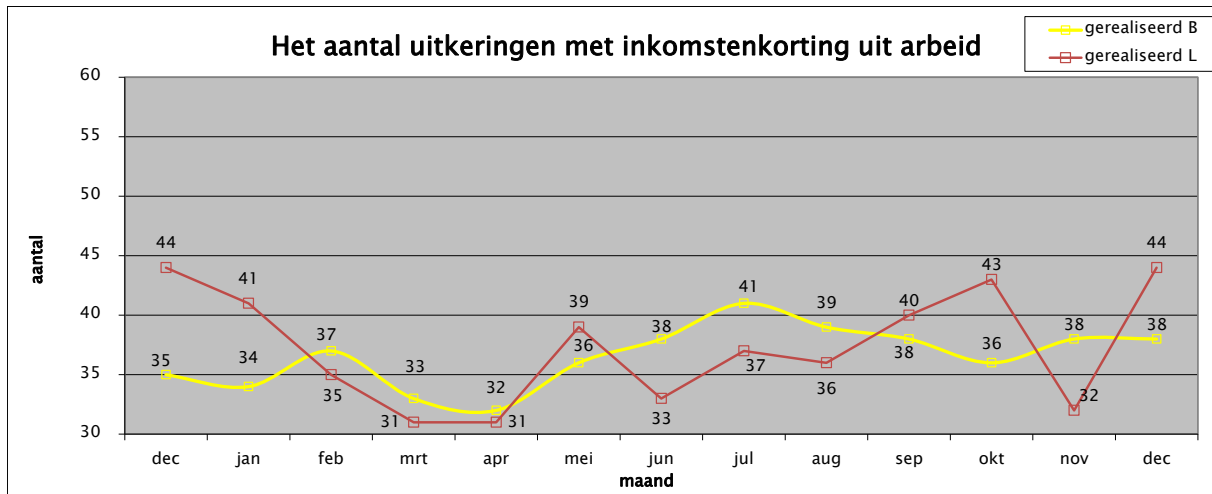
Monitoring 6: De uitgaven op de LKS, additionele kosten en kosten persoonlijke ondersteuning

	<i>kostenpost</i>	<i>betaald in 2023</i>
Brunssum		
	Loonkostensubsidies	735.193
	Additionele kosten	319
	Persoonlijke ondersteuning	
	Loonwaardemeting	38.930
Brunssum		774.442
Landgraaf		
	Loonkostensubsidies	669.556
	Additionele kosten	
	Persoonlijke ondersteuning	
	Loonwaardemeting	35.423
Landgraaf		704.979
totaal ISD BOL		1.479.421

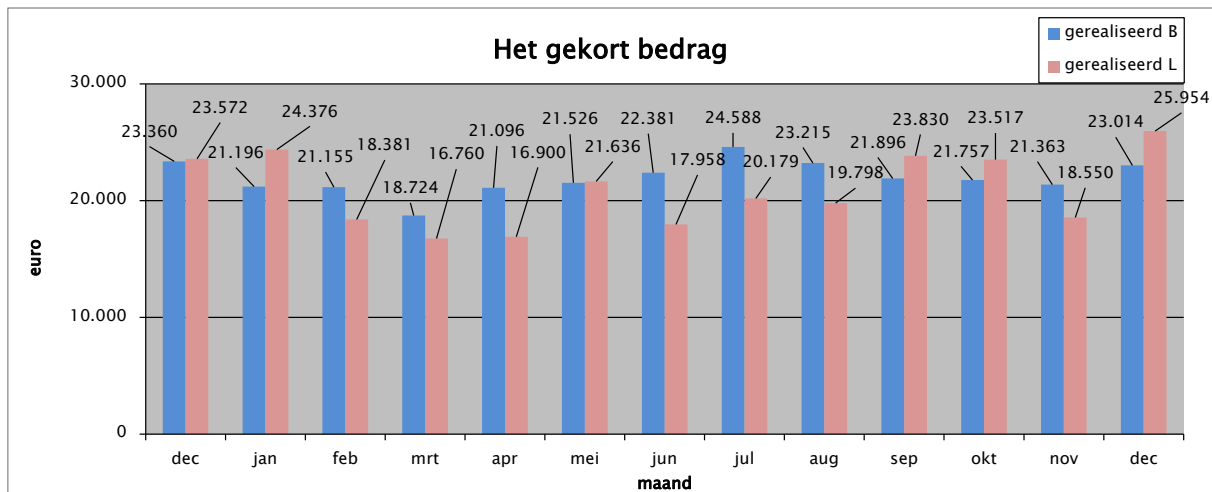
De uitgaven voor de loonkostensubsidies zijn ook in 2023 gestegen. Loonkostensubsidie heeft tot doel om meer mensen, die vallen binnen de doelgroep banenafpraak, aan werk te helpen. De toegekende loonkostensubsidies zijn voor de gemeente Brunssum, ten opzichte van 2022, toegenomen met € 117.786.

Voor de gemeente Landgraaf zijn de toegekende loonkostensubsidies, ten opzichte van 2022, toegenomen met € 166.581.

Monitoring 7: Het aantal uitkeringen met inkomstenkorting en de hoogte van het gekorte bedrag

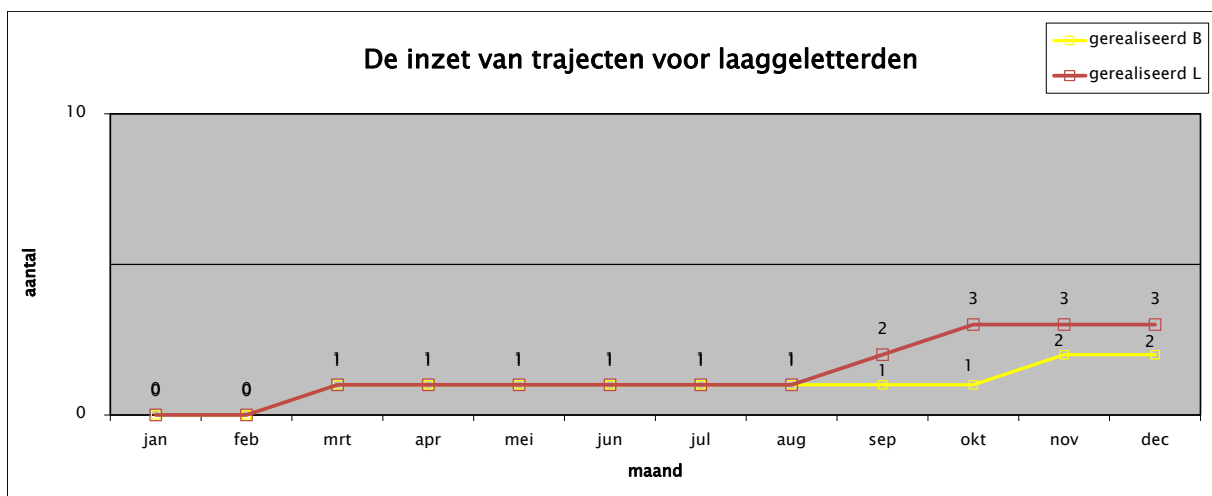

Er wordt inzicht gegeven in het aantal cliënten waarbij sprake is van een inkomstenkorting uit arbeid en het totaalbedrag dat aan die inkomsten wordt gekort op de uitkeringen. Een toe- of afname van het aantal cliënten waarbij sprake is van inkomstenkorting uit arbeid betekent niet dat er evenredig sprake is van toe- of afname van het totaalbedrag te korten inkomsten uit arbeid op de uitkeringen. Dit is afhankelijk van de hoogte van de inkomsten uit arbeid die de cliënten ontvangen.

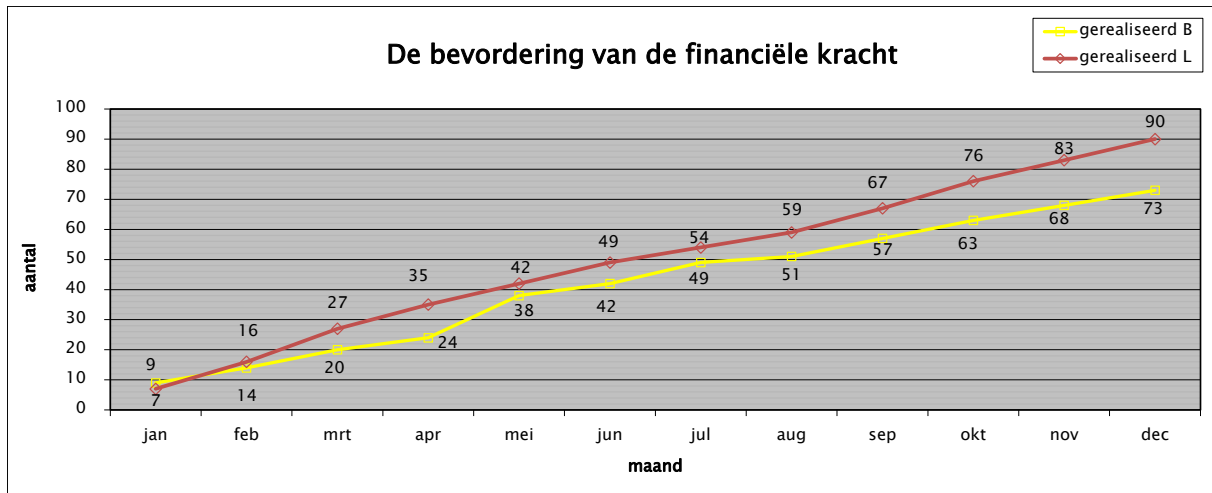
Monitoring 8: De inzet van trajecten voor laaggeletterdheid

Om te kunnen bepalen of er mogelijk sprake is van laaggeletterdheid vult de cliënt de taalmeter in. Het invullen van deze test vindt plaats in het bijzijn van de consulent. Door het inzetten van de Taalmeter kan eventuele laaggeletterdheid worden opgespoord. De Taalmeter is een instrument waarmee wij, d.m.v. online screening, op een snelle en eenvoudige manier mensen die laaggeletterd zijn en moeite hebben met lezen op het spoor kunnen komen. Bestaat er na de inzet van de Taalmeter nog twijfel of er mogelijk sprake is van laaggeletterdheid kan de client worden aangemeld bij het Vista College. De inzet van een taaltoets geeft duidelijkheid of er sprake is van laaggeletterdheid (of niet). Is er sprake van laaggeletterdheid zal de ontwikkelcoach een passend taaltraject inzetten.

Monitoring 9: De bevordering van de financiële kracht

Onderstaande cijfers zijn cumulatief.

Bovenstaande cijfers tonen het aantal signalen waarbij geconstateerd is dat er mogelijk een risico is op het ontstaan van problematische schulden. Alle signalen (ongeacht of de uitkeringsaanvraag leidt tot een toekenning) worden doorgegeven aan het maatschappelijk werk. Bij het maatschappelijk werk wordt bepaald of er ondersteuning nodig is.

Monitoring 10: Uitstroomreden uit de uitkering

Uitstroomreden	jan		feb		mrt		apr		mei		jun	
	B	L	B	L	B	L	B	L	B	L	B	L
<i>beïnvloedbaar</i>												
aanvang studie									1		1	
werk	2	17	4	16	12	24	17	35	20	34	22	37
werk (doelgroepregister)			1	6	1	6	1	6	1	10	3	12
andere oorzaak: handhaving (TBO)	2		2		2		2	1	2	1	3	1
Subtotaal	4	17	7	22	15	30	20	42	24	45	29	50
<i>niet-beïnvloedbaar</i>												
aangaan relatie					2		4	2	5	4	6	4
bereiken AOW-gerechtigde leeftijd									1	3	4	5
overlijden	2	1	2	2	3	2	4	2	5	2	6	2
detentie		1		1		1		1		2		3
overschrijden max. verblijfsduur buitenland				1		1		2		2		2
uitkering: arbeidsongeschiktheid	1	1	3	1	3	4	3	3	4	3	4	3
ander inkomen (inclusief vermogen)		1		3	1	3	1	4	1	4	1	4
werk: uitkering ziekte												1
geen inlichtingen		1		1	1	2	2	3	2	3	2	4
verhuizing: buitenland				1		1		2		2		2
verhuizing: binnen ISD BOL-gemeenten				1		2	1	1	1	2	1	3
verhuizing: binnen Parkstad niet zijnde ISD BOL		5	3	9	6	15	8	17	8	19	9	22
verhuizing: buiten Parkstad		2		4		5		5		6		7
andere oorzaak: wijzigen norm	1	3	4	5	5	8	5	11	7	15	9	16
andere oorzaak: op eigen verzoek	1		2		1	2	2	2	1	2	2	1
oorzaak bij partner	1	1	1	1	2	3	3	7	4	9	4	11
Subtotaal	6	16	15	30	24	49	33	62	39	78	48	90
Totaal	10	33	22	52	39	79	53	104	63	123	77	140

Uitstroomreden	jul		aug		sep		okt		nov		dec	
	B	L	B	L	B	L	B	L	B	L	B	L
<i>beïnvloedbaar</i>												
aanvang studie	1		2	1	2	2	2	1	3	2	3	2
zelfstandig beroep/bedrijf												
werk	32	42	34	51	34	58	35	62	37	70	39	75
werk (doelgroepregister)	3	12	6	13	8	15	9	20	14	26	16	26
andere oorzaak: handhaving (TBO)	6	2	6	3	8	3	8	3	8	3	8	4
Subtotaal	42	56	48	68	52	78	54	86	62	101	66	107
<i>niet-beïnvloedbaar</i>												
aangaan relatie	7	4	8	4	8	5	8	4	10	4	3	3
bereiken AOW-gerechtigde leeftijd	6	8	8	9	8	11	10	14	12	17	15	17
overlijden	7	2	7	3	7	3	10	3	11	4	13	5
detentie		3	1	3	1	4	2	6	2	6	2	6
overschrijden max. verblijfsduur buitenland		2		2		2		4		4		5
uitkering: werkloosheid								1		2		2
uitkering: arbeidsongeschiktheid	5	3	6	4	6	4	6	4	6	4	6	5
ander inkomen (inclusief vermogen)	2	4	3	4	4	6	4	6	4	7	4	8
werk: uitkering ziekte		1		1		1		1		2		2
geen inlichtingen	3	7	3	5	3	9	4	9	3	9	3	9
verhuizing: buitenland	1	2	1	2	2	2	2	2	2	2	3	2
verhuizing: binnen ISD BOL-gemeenten	1	3	4	3	4	5	5	5	1	9	3	9
verhuizing: binnen Parkstad niet zijnde ISD BOL	8	22	11	25	13	29	13	37	18	37	19	37
verhuizing: buiten Parkstad		8		11		12	1	14		15		16
andere oorzaak: wijzigen norm	9	24	9	24	12	29	15	33	18	36	29	54
andere oorzaak: op eigen verzoek	2	1	2	1	1	1	2	1	1	1	1	1
andere oorzaak: overdracht SVB												1
oorzaak bij partner	5	13	9	15	10	19	11	23	12	23	12	19
overig							1					1
Subtotaal	56	107	72	116	79	142	94	167	100	182	115	200
Totaal	98	163	120	184	131	220	148	253	162	283	181	307

- De uitstroomreden geeft aan waarom de uitkering is beëindigd. Uitzondering zijn de uitstroomredenen 'verhuizing binnen ISD BOL-gemeente' en 'andere oorzaak: wijzigen norm'.
  - Verhuizing binnen ISD BOL: een cliënt verhuist van de ene BOL-gemeente naar een andere BOL-gemeente. De uitkering wordt niet beëindigd, deze wordt voortgezet.
  - Wijzigen norm: De leefvorm van een cliënt wijzigt (bv. van alleenstaande naar echtbaar). Ook hier geldt dat de uitkering niet wordt beëindigd, deze wordt voortgezet in gewijzigde vorm.

Deel 1 Jaarverslag

1.1 Programmaverantwoording

De programmaverantwoording gaat in op de programma's. Een programma is een samenhangend geheel van activiteiten. De verschillende programma's van ISD BOL zijn:

1. Bevorderen uitstroom
2. Beperken instroom
3. Maatschappelijke participatie
4. Bedrijfsvoering
5. Projecten

De programmaverantwoording bevat per programma een beschrijving van de realisatie van de doelstellingen. In het programmaplan van de begroting 2023 staan de voornemens die betrekking hebben op de programma's. In de jaarstukken wordt verantwoording afgelegd over de realisatie van deze voornemens.

Ook wordt verantwoording afgelegd over de realisatie van de voornemens opgenomen in het Bedrijfsplan 2023 ISD BOL. In dit Bedrijfsplan zijn 4 beleidsinhoudelijke activiteiten opgenomen die betrekking hebben op de kerntaken 'Bevorderen uitstroom', 'Beperken Instroom' en 'Bedrijfsvoering'.

Daarnaast zijn in het Bedrijfsplan 4 activiteiten opgenomen die ISD BOL in het kader van de armoedebestrijding uitvoert. Deze activiteiten worden verantwoord onder het beleidsveld 'Maatschappelijke participatie'.

Tot slot zijn in het Bedrijfsplan 3 projecten opgenomen. Hierover wordt binnen het programma Projecten verantwoording afgelegd.

Naast de verantwoording van de activiteiten wordt ook verantwoording afgelegd over de baten en lasten per programma. Ten slotte zijn in een aparte bijlage de verplichte beleidsindicatoren opgenomen.

1.1.1 Bevorderen uitstroom

Wat hebben we bereikt en wat hebben we daarvoor gedaan

Activiteit 1: Verkleinen van de afstand tot de arbeidsmarkt door ISD BOL

Doel:

Verkleinen van de afstand tot de arbeidsmarkt door ISD BOL en de invulling van de doelstelling in het kader van de Wet Banenafpraak.

Bron:

MJBP 2023–2026.

Maatregel:

Voor cliënten een WBU-plek (werken met behoud van uitkering) inzetten, zodat de kans om toe te treden tot de arbeidsmarkt met name in een administratieve functie vergroot wordt. Met de verwachting dat cliënt sneller zal uitstromen naar regulier werk (eventueel met loonkostensubsidie). Naast WBU-plekken kunnen er ook ontwikkelplekken voor de cliënten met een werkfitheid van 50–80% worden aangeboden.

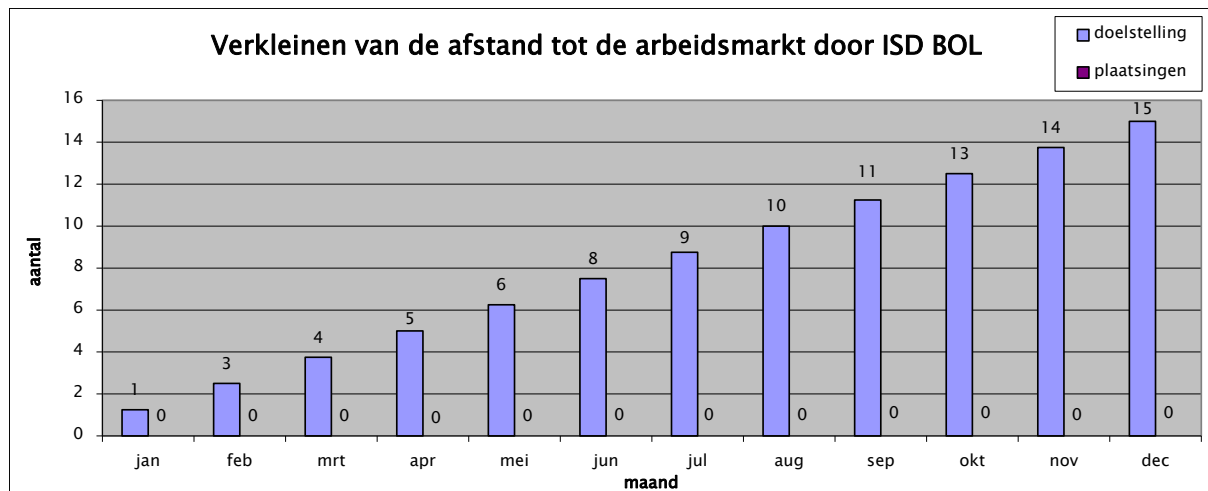
Resultaat:

ISD BOL realiseert 15 WBU-plekken (duur 3 maanden) bij ISD BOL of bij de aangesloten gemeenten.

Toelichting:

ISD BOL heeft een lange historie met het verstrekken van werkervaringsplekken op de afdeling Post en Archief. Een plek waar zowel de post- als archiefwerkzaamheden worden gecombineerd met administratieve ondersteuning, oftewel een administratieve hotspot. De medewerkers van deze afdeling zijn uitgegroeid tot ervaren werkbegeleiders en kunnen zo de nodige inhoudelijke kennis bieden en overdragen. Een consulent is fysiek op de afdeling aanwezig om professionele begeleiding te bieden. Voor cliënten betekent dit naast een goed ingevulde WBU-plek en de nodige werkervaring ook een boost in zelfvertrouwen. Daarnaast vergroten we de mogelijkheden op de arbeidsmarkt als voorportaal in een administratieve functie. De kandidaten worden door de gemeentelijke mensontwikkelbedrijven bij ISD BOL hiervoor aangemeld.

Rapportage:

Naast een capaciteitsgebrek bij de consultants heeft in 2023 een herinrichting van de interne organisatie plaatsgevonden. Door personele verschuivingen dienden in 2023 met name de nieuwe medewerkers Post en Archief eerst opgeleid te worden en waren zij niet in staat om daarnaast ook de rol van werkbegeleider in te vullen. Inmiddels is de opleiding afgerond en kan de werkbegeleiding in het jaar 2024 weer opgepakt worden.

Wat heeft het gekost?

bevorderen van de uitstroom bedragen in Euro	2022	2023			saldo*
	werkelijk	primitieve begroting	bijgestelde begroting	werkelijk	
lasten					
w-deel trajecten	552.804	579.449	539.653	525.362	14.291
w-deel urenverantwoording	832.244	527.935	418.217	418.217	0
w-deel administratieve ontzorging BB	0	0	34.025	34.025	0
w-deel detachering voormalig werkcoach	0	0	98.797	98.797	0
kinderopvang	153.980	147.000	157.000	143.526	13.474
salarissen en sociale lasten kinderopvang	14.076	14.947	17.148	14.184	2.964
totaal lasten	1.553.103	1.269.332	1.264.840	1.234.110	30.730
baten					
toegekend budget aan ISD BOL	552.804	579.449	539.653	534.392	5.261
bijdrage gemeente re-integratie	832.244	527.935	418.217	409.187	9.030
bijdrage administratieve ontzorging BB	0	0	34.025	34.025	0
bijdrage detachering voormalig werkcoach	0	0	98.797	98.797	0
bijdrage gemeente kinderopvang	153.980	147.000	157.000	143.526	13.474
bijdrage toerekening salarissen en sociale lasten	14.076	14.947	17.148	14.184	2.964
totaal baten	1.553.103	1.269.332	1.264.840	1.234.110	30.730
saldo programma	0	0	0	0	0

* Het saldo is het verschil tussen de bijgestelde begroting en het werkelijke bedrag 2023

Een nadere uitsplitsing van het taakveld in de verschillende onderdelen, inclusief een toelichting op afwijkingen, treft u aan in hoofdstuk 2.1 Overzicht van baten en lasten.

1.1.2 Beperken instroom

Wat hebben we bereikt en wat hebben we daarvoor gedaan

Activiteit 2: Fraudebestrijding

Doel:

Het bestrijden van fraude.

Bron:

MJBP 2023–2026 ‘Iedereen doet mee naar vermogen’ beleidsuitgangspunten 8 en 17.

Maatregel:

Effectieve bestrijding van frauduleus handelen van cliënten.

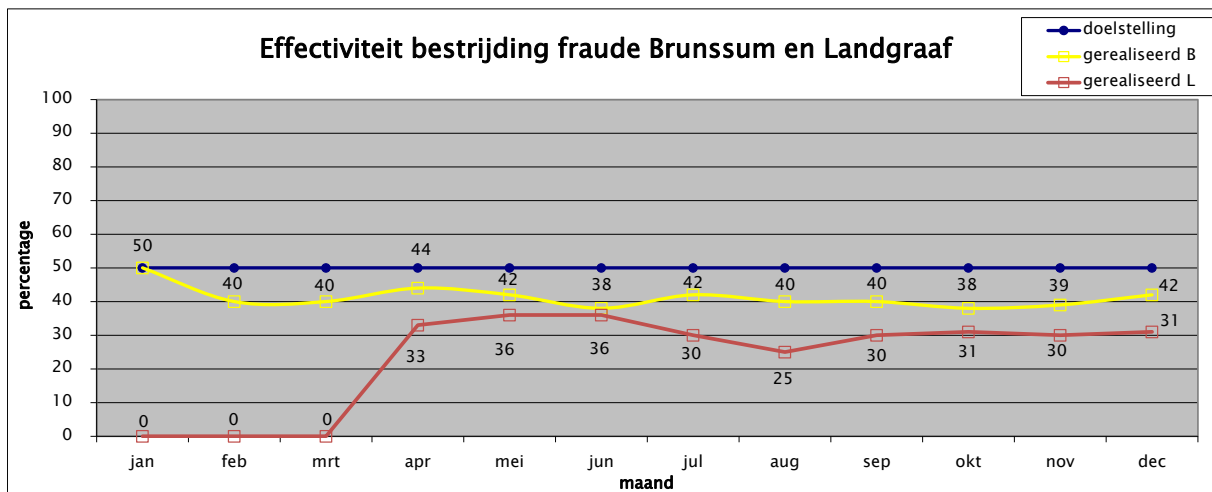
Resultaat:

50% van de onderzochte fraudezaken leidt tot een beëindiging van de uitkering of in voorkomend geval aangifte bij het Openbaar Ministerie.

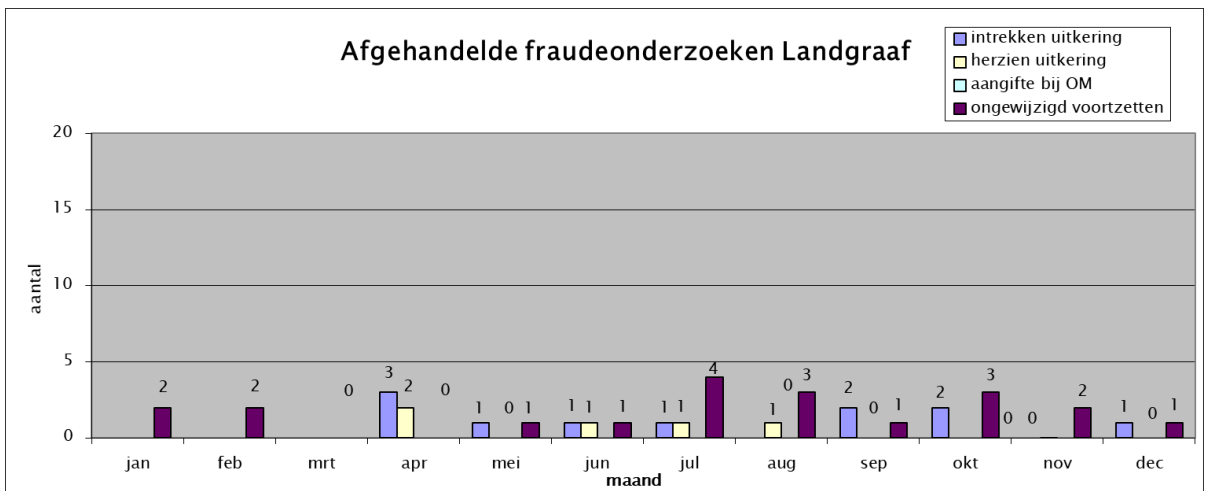
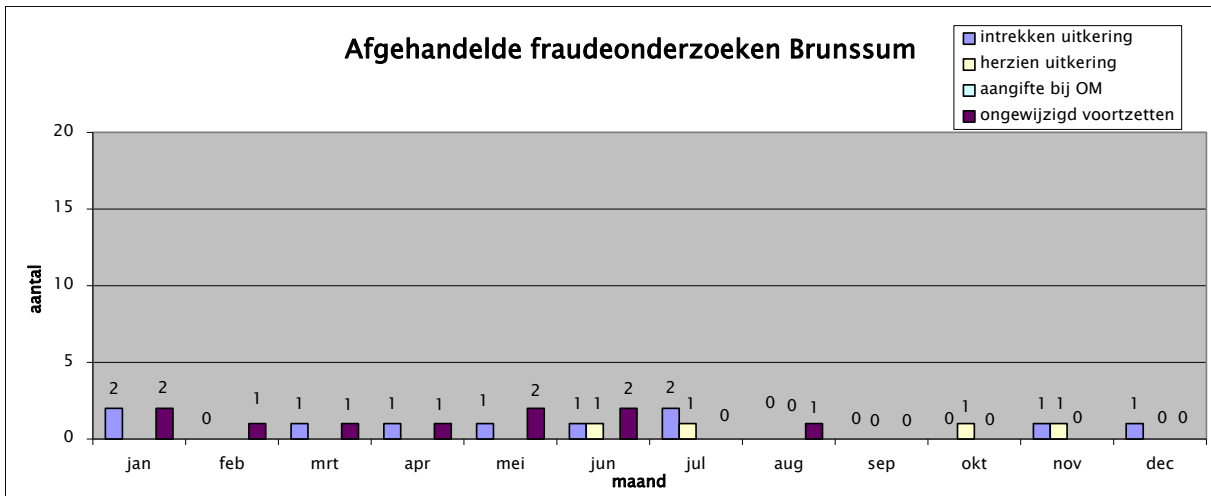
Toelichting:

Bij deze activiteit worden alleen de zaken meegeteld die feitelijk onderzocht zijn. Zaken die op voorhand niet onderzoek waardig zijn, worden niet meegenomen bij deze activiteit.

Rapportage:

Voor verdere verduidelijking van deze grafiek: zie de grafieken ‘Afgehandelde fraudeonderzoeken Brunssum’ en ‘Afgehandelde fraudeonderzoeken Landgraaf’.

Activiteit 3: Kwetsbare jongeren – VSO PRO

Doel:

Beperken instroom cliënten < 27 jaar (kwetsbare jongeren).

Bron:

MJBP 2023–2026.

Maatregel:

De VSO- en PRO-scholen worden proactief – en preventief bezocht om te voorkomen dat kwetsbare jongeren instromen in de uitkering.

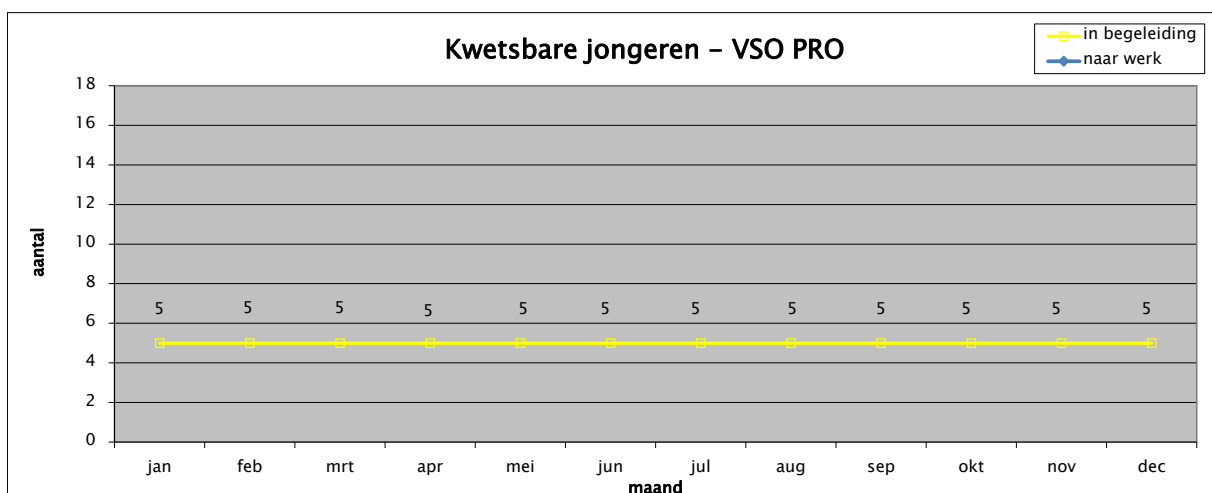
Resultaat:

De jongeren van de VSO- en PRO-scholen komen voor de aanvraag van de bijstandsuitkering in beeld en in een vroegtijdig stadium wordt afstemming gezocht met het sociaal domein binnen de gemeenten. We gaan 50% van deze jongeren plaatsen op een betaalde baan waardoor instroom in de uitkering voorkomen wordt.

Toelichting:

ISD BOL voert een proactief en bovenal preventief beleid richting het bijzonder- en speciaal onderwijs. Deze kwetsbare jongeren zijn het best geholpen met deze aanpak vanuit ISD BOL. Gezien het belang van ondersteuning voor deze doelgroep werken we samen met allerlei niveaus en zoeken we bewust de afstemming met het sociaal domein binnen de gemeenten. Onze medewerkers hebben bijvoorbeeld regelmatig overleg met team Jeugd. Verzoeken van de school of de werkgever voor ondersteuning en loonkostensubsidie worden door ISD BOL voortvarend opgepakt. Er vinden individuele gesprekken plaats met de leerling (eventueel inclusief ouder of begeleider vanuit een zorginstantie).

Rapportage:

In 2023 waren 5 minderjarige jongeren in begeleiding bij ISD BOL. De casuïstiek van de desbetreffende wordt gevolgd tijdens leerling besprekingen. Doelstelling van de betrokken

onderwijsinstellingen is dat de situatie van de jongere bekend is bij ISD BOL bij een eventuele aanvraag loonkostensubsidie.

Wat heeft het gekost?

beperken van de instroom bedragen in Euro	2022 werkelijk	2023			saldo*
		primitieve begroting	bijgestelde begroting	werkelijk	
lasten					
Bbz gevestigd kapitaalverstrekking rentedragend	31.700	28.000	23.000	0	23.000
Bbz gevestigd uitbestede onderzoekskosten	9.069	23.000	17.000	29.050	-12.050
Bbz uitbestede apparaatskosten	55.087	37.000	96.000	94.484	1.516
Bbz gevestigd uitk. levensond. om niet	12.582	28.000	14.000	34.774	-20.774
Bbz gevestigd uitk. levensond. renteloos	7.876	-2.000	5.000	22.679	-17.679
Bbz starters uitk. levensond. om niet	69.587	43.000	59.000	10.017	48.983
Bbz starters uitk. levensond. renteloos	7.213	2.000	2.000	27.384	-25.384
Periodieke uitkeringen PW	23.434.359	24.068.596	25.343.450	25.538.823	-195.373
Periodieke uitkeringen IOAW	800.236	965.000	850.000	747.964	102.036
Periodieke uitkeringen IOAZ	114.014	103.000	158.000	177.720	-19.720
Loonkostensubsidie	1.120.382	880.000	1.530.000	1.404.749	125.251
Overig-onderzoekskosten rechtmatigheid	18.772	50.000	50.000	28.403	21.597
Salarissen en sociale lasten	2.347.541	2.666.694	3.074.392	2.778.549	295.843
totaal lasten	28.028.418	28.892.290	31.221.842	30.894.595	327.247
baten					
Debiteurenontvangsten Bbz	29.364	0	19.800	34.534	-14.734
Bijdrage gemeente rijksvergoeding uitbestede onderzoekskosten	9.069	0	17.000	29.050	-12.050
Bijdrage gemeente eigen aandeel programmakosten Bbz	2.336	51.000	3.200	-34.534	37.734
Bijdrage gemeente Bbz uitbestede apparaatskosten	55.087	37.000	96.000	94.484	1.516
Debiteurenontvangsten Pw	428.182	0	321.200	601.366	-280.166
Bijdrage gemeente rijksvergoeding programmakosten	23.674.936	25.217.917	24.456.552	27.288.367	-2.831.815
Bijdrage gemeente eigen aandeel programmakosten	1.463.131	869.679	3.183.698	74.377	3.109.321
Bijdrage gemeente overige kosten	18.772	50.000	50.000	28.403	21.597
Bijdrage gemeente salarissen en sociale lasten	2.347.541	2.666.694	3.074.392	2.778.549	295.843
totaal baten	28.028.418	28.892.290	31.221.842	30.894.595	327.247
saldo programma	0	0	0	0	0

* Het saldo is het verschil tussen de bijgestelde begroting en het werkelijke bedrag 2023

Een nadere uitsplitsing van het taakveld in de verschillende onderdelen, inclusief een toelichting op afwijkingen, treft u aan in hoofdstuk 2.1 Overzicht van baten en lasten.

1.1.3 Maatschappelijke participatie

Wat hebben we bereikt en wat hebben we daarvoor gedaan

Voor dit programma waren geen specifieke activiteiten opgenomen in het Bedrijfsplan 2023.

Onder dit beleidsveld worden wel de activiteiten gerapporteerd die ISD BOL uitvoert in het kader van de armoedebestrijding. Deze activiteiten zijn:

1. Bevorderen van de financiële kracht;
2. Dienstverlening Op Maat;
3. Voorzieningenwijzer;
4. Vroegsignalering Wgs.

Armoedebestrijding 1: Bevorderen van de financiële kracht

Doel:

Het in een zo vroeg mogelijk stadium onderkennen van mogelijke financiële problemen. De vragenlijst Mesis, een screeningsinstrument voor schuldhulpverlening, wordt ingezet aan de poort.

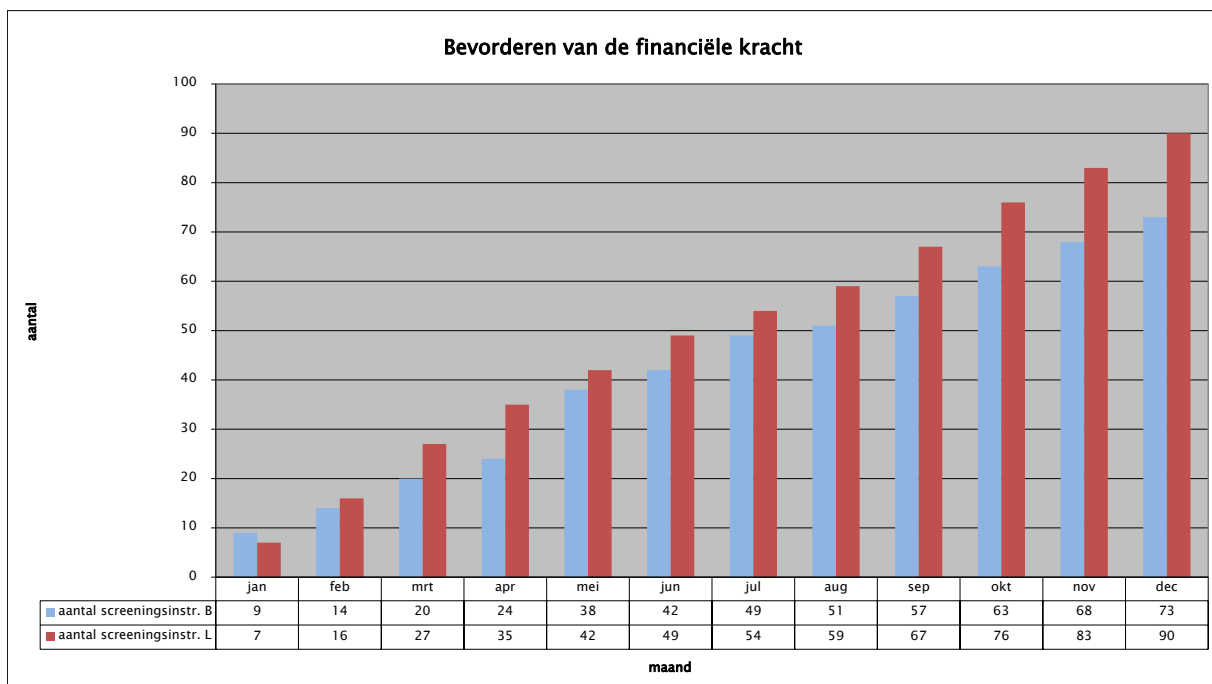
Resultaat:

Alle signalen (ongeacht of de uitkeringsaanvraag leidt tot een toekenning) worden doorgegeven aan het maatschappelijk werk. Bij het maatschappelijk werk wordt bepaald of er ondersteuning nodig is.

Toelichting:

In een grafiek worden het aantal signalen getoond waarbij geconstateerd is dat er mogelijk een risico is op (het ontstaan van) problematische schulden.

Rapportage:

Armoedebestrijding 2: Dienstverlening Op Maat

Doel:

De actuele situatie van de 0-30 klant wordt uitgevraagd door middel van een digitaal serviceformulier, met als doel die dienstverlening aan te bieden die past bij de persoonlijke behoefte van de klant. Zo wordt o.a. onderzocht of de klant in het kader van de armoedebestrijding gebruik maakt van alle voorzieningen die hem ter beschikking staan (bijzondere bijstand en beschikbare gemeentelijke minimaregelingen). En er wordt uitgevraagd of een klant behoefte heeft aan hulp bij andere voorziening die worden aangeboden door WMO en maatschappelijk werk.

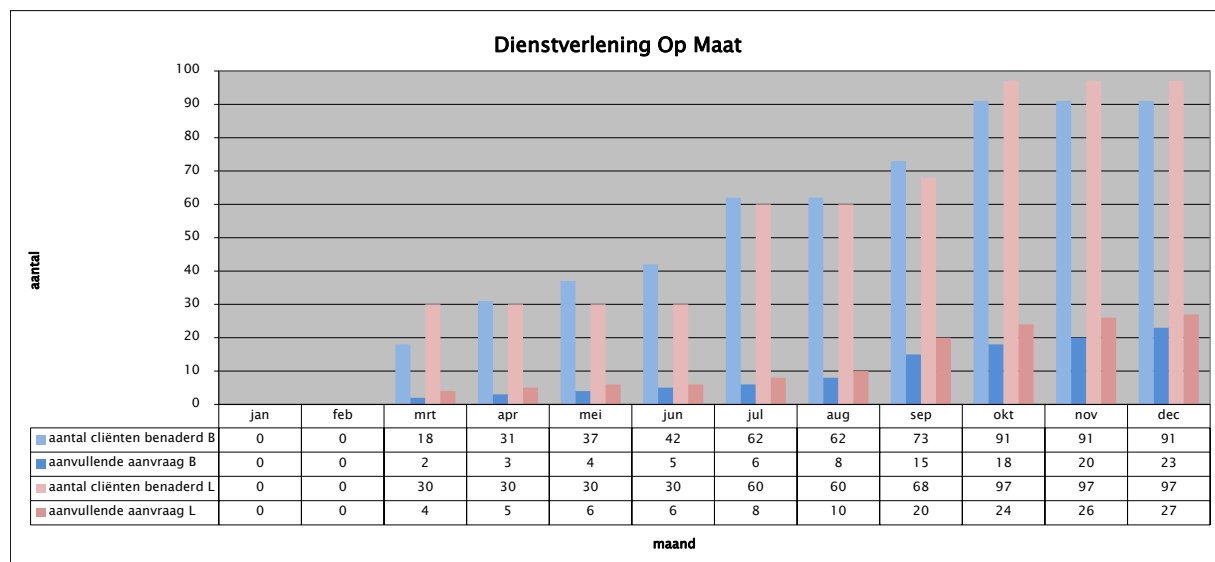
Resultaat:

- Klant is actueel in beeld en dienstverlening op maat is ingezet;
- Bevorderen doorstroom;
- Gezamenlijke (keten)dienstverlening wordt geoptimaliseerd.
- Armoedebestrijding

Toelichting:

In een grafiek wordt het aantal klanten getoond die benaderd zijn op basis van deze dienstverlening en het aantal klanten dat een aanvullende aanvraag heeft ingediend. De onderstaande cijfers zijn cumulatief.

Rapportage:

Armoedebestrijding 3: Voorzieningenwijzer

Doel:

Het instrument voorzieningenwijzer heeft als doel om burgers inzicht te geven in hun financiële situatie en hulp te bieden bij het aanvragen van regelingen/voorzieningen waar ze recht op hebben.

De voorzieningenwijzer:

- Wordt aangeboden aan de burgers die een PW-uitkering aanvragen;
- Wordt aangeboden aan de cliënten 0-30 groep bij dienstverlening op maat en
- Wordt aangeboden aan de burgers (ook zonder uitkering) die zich melden bij ISD BOL voor een adviesgesprek.

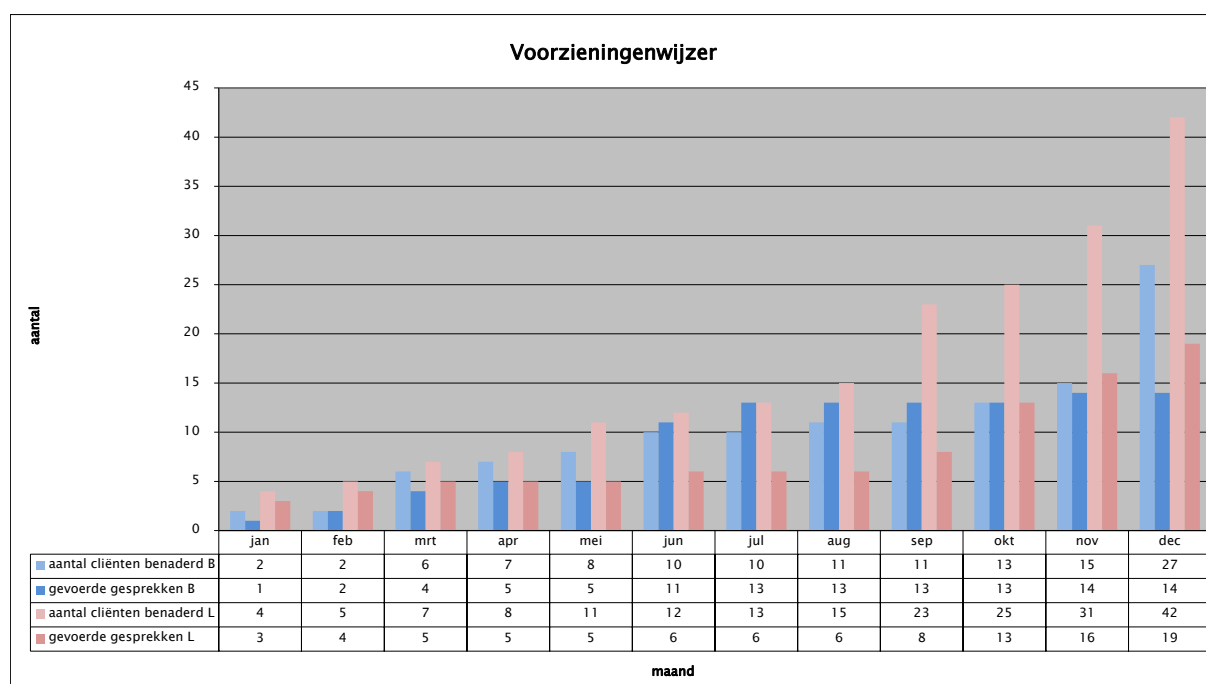
Resultaat:

- Minder schuldhelpverlening
- Voorkoming van betalingsachterstanden
- Betere benutting armoedevervoorzieningen

Toelichting:

De voorzieningenwijzer helpt bij het kiezen en aanvragen van allerlei voorzieningen die in belangrijke mate de koopkracht kunnen verbeteren. Daarmee verminderen ook risico's van huurachterstanden, armoede en problematische schulden. De Voorzieningenwijzer ziet in grote lijnen op toeslagen, inkomstenbelasting en gemeentelijke minimaregelingen. Onderstaande cijfers zijn cumulatief. ISD BOL benadert zelf cliënten waarvan de aanvraag levensonderhoud onlangs is toegekend. Daarnaast kunnen burgers zich ook zelf melden voor een adviesgesprek. Dit verklaart het verschil tussen het aantal benaderde klanten en het aantal gevoerde gesprekken.

Rapportage:

Armoedebestrijding 4: Vroegsignalering Wgs

Doel:

Inwoners van de gemeenten Brunssum en Landgraaf die schulden hebben in een zo vroeg mogelijk stadium wijzen op de mogelijkheden van schuldhulpverlening om te voorkomen dat zij in een problematische schuldensituatie terecht komen.

Resultaat:

Administratieve ontzorging gemeentelijke schuldhulpverlening in het kader van de vroegsignalering Wgs.

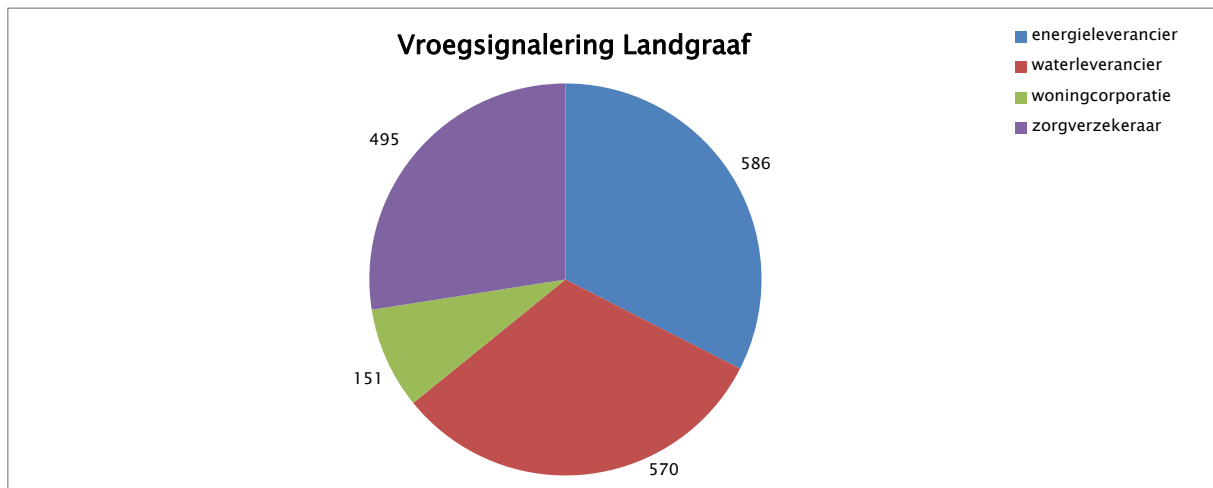
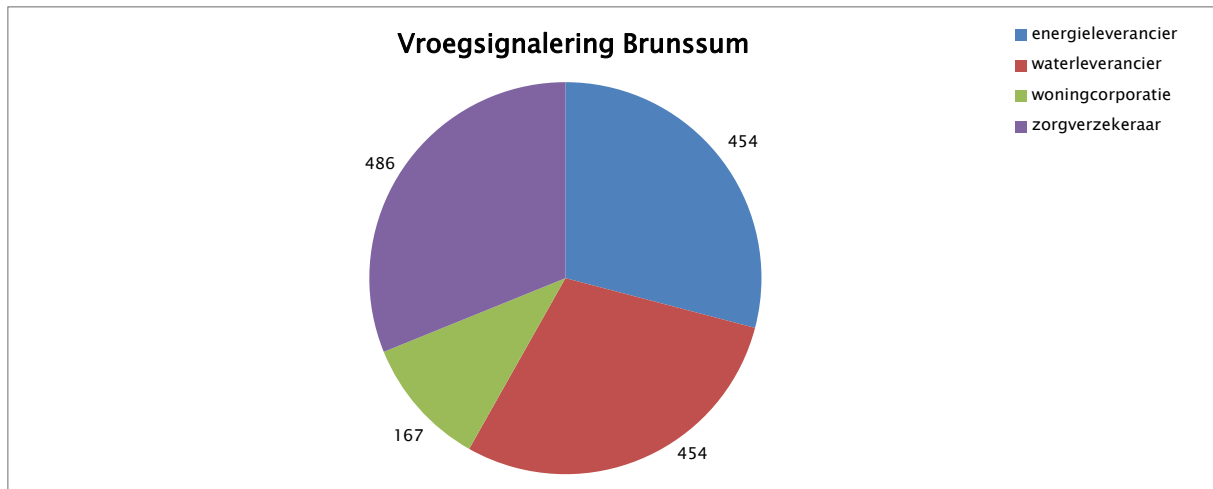
Toelichting:

Veelal melden burgers met financiële problemen zich niet of (veel) te laat bij instanties voor schuldhulpverlening (CMWW en Welsun). Enerzijds gaat een directe bemoeienis vanuit de gemeente in tegen de gedachte van zelfredzaamheid en anderzijds dient voorkomen te worden dat beperkte schulden gaan uitmonden in problematische schulden, waarbij de kans om tot een oplossing te komen klein is. Het is dus van belang om op het juiste moment te ontdekken of schulden problematisch dreigen te worden.

Door middel van de applicatie RIS maken diverse schuldeisers (energieleveranciers, woningcorporaties, zorgverzekeraars en waterleveranciers) melding van betalingsachterstanden. In het kader van de Wet gemeentelijke schuldhulpverlening (Wgs) wijst ISD BOL inwoners op de mogelijkheden van schuldhulpverlening door CMWW en Welsun als er sprake is van betalingsachterstanden. Deze administratieve taken verricht ISD BOL als voorportaal van de gemeentelijke schuldhulpverlening in het kader van de vroegsignalering.

Op basis van deze meldingen wijst ISD BOL de desbetreffende inwoners op de mogelijkheden van schuldhulpverlening en ontzorgt daarmee administratief de gemeentelijke schuldhulpverlening. Meldingen van meervoudige en/of problematische schulden worden direct doorgezet naar CMWW en Welsun. De daadwerkelijke schuldhulpverlening berust bij CMWW en Welsun.

Rapportage:

Wat heeft het gekost?

maatschappelijke participatie bedragen in Euro	2022 werkelijk	2023			saldo*
		primitieve begroting	bijgestelde begroting	werkelijk	
lasten					
Medische keuringen	1.111	1.000	2.000	905	1.095
Directe levensbehoeften (a)	71.949	123.000	65.000	60.500	4.500
Voorzieningen voor het huishouden (b)	8.139	3.000	6.000	5.592	408
Kosten inrichting/huisraad (c)	42.202	38.000	43.000	53.436	-10.436
Inrichtingskosten statushouders (c)	12.227	14.000	7.000	1.357	5.643
Overige voorzieningen voor wonen (c)	68.980	52.000	74.000	58.057	15.943
Peuteropvang (d)	6.540	5.000	7.000	3.495	3.505
Overige voorzieningen voor opvang (d)	3.739	2.000	4.000	3.248	752
Vervoerskst en overige kosten maatschappelijke zorg (e)	24.117	21.000	29.000	22.250	6.750
Rechtsbijstand (f)	62.800	90.000	86.000	72.869	13.131
Overige kosten financiële transacties (f)	4.442	5.000	10.000	6.064	3.936
Medische dienstverlening (h)	7.500	7.000	6.000	7.874	-1.874
Individuele inkomstenstoeslag (k)	437.085	420.000	438.000	460.060	-22.060
Maatschappelijke participatie (j)	378.681	319.000	379.000	347.400	31.600
Bewindvoering (e)	1.442.882	1.480.000	1.345.000	1.362.392	-17.392
Budgetbeheer (e)	9.522	7.000	10.000	8.444	1.556
VGZ-tientje (m)	111.158	102.000	112.000	84.750	27.250
Overige bijzondere bijstand (g), (i), (l)	14.942	10.000	36.000	36.660	-660
Minima-effectrapportage	23.614	0	0	0	0
Klanttevredenheidsonderzoek	2.723	10.000	10.000	531	9.469
Salarissen en sociale lasten	249.953	275.459	291.520	256.537	34.983
totaal lasten	2.984.304	2.984.459	2.960.520	2.852.422	108.098
batens					
Bijdrage gemeente programmakosten	2.575.866	2.699.000	2.575.000	2.484.894	90.106
Debiteurenontvangsten	132.148	0	84.000	110.461	-26.461
Bijdrage minima-effectrapportage	23.614	0	0	0	0
Bijdrage klanttevredenheidsonderzoek	2.723	10.000	10.000	531	9.469
Bijdrage gemeente salarissen en sociale lasten	249.953	275.459	291.520	256.537	34.983
totaal baten	2.984.304	2.984.459	2.960.520	2.852.422	108.098
saldo programma	0	0	0	0	0

* Het saldo is het verschil tussen de bijgestelde begroting en het werkelijke bedrag 2023

Een nadere uitsplitsing van het taakveld in de verschillende onderdelen, inclusief een toelichting op afwijkingen, treft u aan in hoofdstuk 2.1 Overzicht van baten en lasten.

1.1.4 Bedrijfsvoering

Wat hebben we bereikt en wat hebben we daarvoor gedaan

Activiteit 4: Debiteurenontvangsten

Doel:

De lastendruk van de deelnemende gemeenten verminderen.

Bron:

MJBP 2023–2026 'Iedereen doet mee naar vermogen' beleidsuitgangspunt 3.

Maatregel:

Een effectief invorderingsbeleid hanteren.

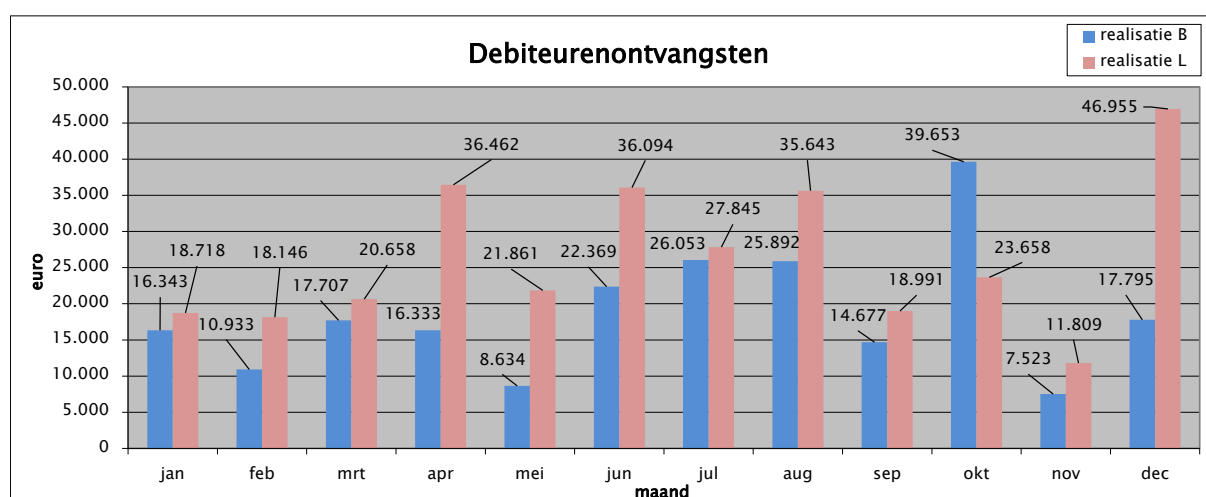
Resultaat:

Ultimo 2023 totaal € 425.000 aan debiteurenontvangsten innen.

Toelichting:

Ten onrechte genoten uitkering dient teruggevorderd te worden. Onder debiteurenontvangsten worden tevens de ontvangsten begrepen die de onderhoudsplichtige bijdraagt in de kosten van levensonderhoud van de cliënt (verhaal). Ook is hier de invordering van boetes bij inbegrepen. De invordering ten aanzien van de componenten krediethypotheken en verrekeningen is moeilijk te voorspellen. Deze componenten zijn dan ook niet opgenomen in de doelstelling van deze activiteit.

Rapportage:

Totaal debiteurenontvangsten tot en met december: € 540.754 (127,24% van € 425.000).

De hogere realisatie van de debiteurenontvangsten in 2023 wordt veroorzaakt door de terugontvangsten op de ten onrechte toegekende Energietoelagen 2022.

Wat heeft het gekost?

bedrijfsvoering bedragen in Euro	2022 werkelijk	2023			saldo*
		primitieve begroting	bijgestelde begroting	werkelijk	
lasten					
Salariskosten	1.971.952	1.986.328	2.267.817	2.331.015	-63.198
Overige personeelskosten	199.342	216.760	258.224	244.174	14.050
Inhuur en uitzendkrachten	18.350	109.946	124.038	54.786	69.252
Huisvestings- en kantoorkosten	1.017.775	994.472	1.126.728	1.124.739	1.989
Automatisering	1.082.099	967.426	1.136.676	1.146.544	-9.869
Representatie	8.543	7.635	7.635	6.224	1.411
Communicatie en promotiekosten	6.010	10.645	10.645	2.695	7.950
Vakliteratuur	55.810	58.026	58.026	57.741	285
Accountantskosten	47.619	40.850	40.850	42.864	-2.014
Advieskosten	58.192	65.274	80.574	70.616	9.958
Algemene kosten	65.478	56.713	67.843	87.516	-19.673
Treasury	54.844	53.062	53.062	44.804	8.258
Overige baten en lasten	0	25.000	25.000	4.440	20.560
totaal lasten	4.586.014	4.592.136	5.257.118	5.218.159	38.959
baten					
Salarisbaten	204.637	49.582	106.356	225.744	-119.388
Huisvestings- en kantoorkosten	140.480	134.953	134.953	135.059	-106
Algemene kosten	34.572	20.000	35.000	39.694	-4.694
Treasury	48.429	42.882	42.882	42.937	-55
Overige baten en lasten	4.157.895	4.344.719	4.937.927	4.774.724	163.203
totaal baten	4.586.014	4.592.136	5.257.118	5.218.159	38.959
saldo programma	0	0	0	0	0

* Het saldo is het verschil tussen de bijgestelde begroting en het werkelijke bedrag 2023

Een nadere uitsplitsing van het taakveld in de verschillende onderdelen, inclusief een toelichting op afwijkingen, treft u aan in hoofdstuk 2.1 Overzicht van baten en lasten.

Overzicht van de kosten van overhead

Conform het BBV dient inzicht gegeven te worden in de totale kosten van overhead. Van bovenstaande tabel zijn dit alle kosten van bedrijfsvoering met uitzondering van de kosten van de accountant, onvoorzien, kapitaallasten en het renteresultaat.

Overzicht overhead bedragen in Euro	2022 werkelijk	2023		
		primitieve begroting	bijgestelde begroting	werkelijk
Lasten				
Salariskosten	1.971.952	1.986.328	2.267.817	2.331.015
Overige personeelskosten	199.342	216.760	258.224	244.174
Inhuur en uitzendkrachten	18.350	109.946	124.038	54.786
Huisvestings- en kantoorkosten	1.017.775	994.472	1.126.728	1.124.739
Automatisering	1.082.099	967.426	1.136.676	1.146.544
Representatie	8.543	7.635	7.635	6.224
Communicatie en promotiekosten	6.010	10.645	10.645	2.695
Vakliteratuur	55.810	58.026	58.026	57.741
Advieskosten	58.192	65.274	80.574	70.616
Algemene kosten	65.478	56.713	67.843	87.516
Totale lasten	4.483.551	4.473.224	5.138.206	5.126.051
Baten				
Salarisbaten	204.637	49.582	106.356	225.744
Huisvestings- en kantoorkosten	140.480	134.953	134.953	135.059
Algemene kosten	34.572	20.000	35.000	39.694
Bijdrage gemeenten	4.157.895	4.344.719	4.937.927	4.774.724
Totale baten	4.537.585	4.549.255	5.214.236	5.175.221
saldo overhead	54.034	76.030	76.030	49.171

Vennootschapsbelasting

De activiteiten van de GR ISD BOL zijn vrijgesteld van vennootschapsbelasting. Derhalve is er geen bedrag opgenomen voor de heffing van de vennootschapsbelasting.

Vennootschapsbelasting bedragen in Euro	2022 werkelijk	2023		
		primitieve begroting	bijgestelde begroting	werkelijk
Lasten vennootschapsbelasting	0	0	0	0

Onvoorzien

De post 'onvoorzien' is bedoeld als dekking voor (een schatting van) uitgaven die niet zijn voorzien in de begroting. Het bedrag hiervoor wordt voor de begroting in zijn geheel geraamd. Het is wettelijk voorgeschreven dat er een post 'onvoorzien' wordt opgenomen in de begroting. Er wordt echter niet verplicht gesteld wat de hoogte van deze post is. In 2023 heeft ISD BOL gebruik gemaakt van de post onvoorzien.

Onvoorzien bedragen in Euro	2022 werkelijk	2023		
		primitieve begroting	bijgestelde begroting	werkelijk
Onvoorzien	0	25.000	25.000	4.440

1.1.5 Projecten

In dit hoofdstuk wordt verantwoording afgelegd over de uitgevoerde projecten in 2023. Deze waren opgenomen in het Bedrijfsplan 2023. Het gaat om de volgende projecten:

Project 1 Themacontroles

Project 2 E-innovatie

Project 3 Geautomatiseerde verrekening inkomsten uit arbeid

Wat hebben we bereikt en wat hebben we daarvoor gedaan

Project 1 Themacontroles

Doel:

Bestrijden bijstandsfraude met vermogen in buitenland.

Beleidsveld:

Bevorderen uitstroom

Resultaat:

Opsporen van vermogen in het buitenland met ondersteuning van een externe partij.

Gereed:

31 december 2023

Toelichting:

In samenwerking met een externe partij wordt er door het team TBO vermogen in het buitenland opgespoord met als doel om bijstandsfraude te bestrijden.

Rapportage:

In april 2022 is een start gemaakt met dit project. Net als in 2022 zijn in 2023 300 klanten aangeschreven voor dit project. Er zijn 301 formulieren ingevuld. Één klant heeft ongevraagd het formulier ingevuld.

Van deze 300 klanten hebben 45 (15%) hulp gevraagd bij het invullen van het formulier. Hiervan moeten nog 13 formulieren ingevuld worden.

Bij 2 klanten is het invullen van het formulier op 'on hold' gezet in verband met hun (langdurige) medische situatie.

Resultaten 2023

Naar aanleiding van de ingevulde formulieren zijn 51 mutatieonderzoeken geboekt. Hiervan zijn de resultaten:

- 32 mutaties zijn afgehandeld en is de uitkering ongewijzigd voortgezet;
- 3 mutaties staan nog open
- 16 processen moeten nog geboekt worden.

Bijzonderheid: in één geval is onderzoek gevraagd door het IBF (Internationaal Bureau Fraude van UWV) en dat heeft geen resultaat opgeleverd.

Er zijn 6 uitkeringen in 2023 beëindigd in verband met:

- overlijden = 1
- werkaanvaarding = 2
- AOW-leeftijd = 1
- recht op WW = 1
- langdurig verblijf buiten gemeente = 1

Project 2 E-innovatie

Doel:

Optimaliseren van onze dienstverlening.

Beleidsveld:

Bedrijfsvoering

Resultaat:

De aanvraag levensonderhoud is gedigitaliseerd en geautomatiseerd.

Gereed:

31 december 2023

Toelichting:

ISD BOL is op gebied van digitalisering van de dienstverlening koploper in de regio en zelfs landelijk toonaangevend. Op dit moment zijn onze voornaamste producten al digitaal beschikbaar. Cliënten kunnen via onze website zaken regelen en maken hier ook grif gebruik van. Door het voortschrijden van de techniek en het verder door ontwikkelen van onze organisatie zijn er legio kansen om onze digitale dienstverlening te verbeteren. Hierbij ligt onze eerste focus op de aanvraag levensonderhoud.

In het jaar 2020 zijn al belangrijke stappen gezet om de aanvraag levensonderhoud te digitaliseren én geautomatiseerd af te handelen. Zorgvuldigheid is in dit proces van het grootste belang. In 2021 zijn de finale stappen gezet met als doel:

- Een gedigitaliseerd en geautomatiseerde afhandeling van (een deel van) de aanvragen levensonderhoud.

Dit betekent een impuls voor zowel de kwaliteit als efficiency. Hierbij kan gedacht worden aan:

- Sneller antwoord voor onze cliënten;
- Borgen van processtappen;
- Meer grip op data voor toekomstige analyses.

Rapportage:

Een aanvraag bijstand voor levensonderhoud wordt via de digitale weg ingediend. Een deel van deze aanvragen leidt tot een automatische beslissing. In 2023 hebben we de ervaring opgedaan dat sommige aanvragen in principe niet toegekend hadden mogen worden waarna herstelacties hebben plaatsgevonden. In het laatste kwartaal van 2023 is het proces zodanig aangepast dat er een laatste controle plaatsvindt voordat de automatische toekenning verzonden gaat worden. Er is nu dus geen sprake meer van een volledige automatische toekenning. Daarnaast zijn er ook verbeteringen aangebracht in het proces van automatisch afwijzen van de aanvraag.

In 2024 zullen we deze werkwijze voortzetten. Als uit de evaluatie (vermoedelijk 2^e kwartaal van 2024) blijkt dat deze werkwijze voldoet, zullen we alle aanvragen levensonderhoud op deze wijze gaan verwerken.

Project 3 Geautomatiseerde verrekening inkomsten uit arbeid

Doel:

Het volledig geautomatiseerd verrekenen (met een beperkte foutmarge) van door de cliënt doorgegeven (flexibele) inkomsten uit arbeid.

Beleidsveld:

Bevorderen uitstroom

Resultaat:

Alle cliënten die inkomsten uit arbeid hebben geven dit digitaal door aan ISD BOL. Op basis van de aangeleverde gegevens worden de inkomsten automatisch gekort op de bijstandsuitkering.

Ieder kwartaal dan wel half jaar wordt een controle op juistheid uitgevoerd en te weinig genoten uitkering alsnog uitbetaald en te veel genoten uitkering alsnog verrekend.

Gereed:

31 december 2023

Toelichting:

Iedere maand is het een behoorlijke klus om in een paar dagen tijd alle inkomstenformulieren handmatig te verwerken.

Halfjaarlijkse en jaarlijkse inkomsten worden nu – indien cliënt het inkomstenformulier digitaal invult en de afwijking tussen het oude en nieuwe bedrag binnen de marge blijft, volledig automatisch verwerkt.

Rapportage:

In januari 2022 heeft de formele start van dit project plaatsgevonden. In het laatste kwartaal van 2022 is gestart met het testen van een eerste versie van het elektronische inkomstenformulier. Op basis van de testbevindingen 2022 is begin 2023 een nieuwe versie gebouwd.

In eerste aanleg gaat het alleen om cliënten met maandinkomsten. Cliënten met wekelijkse of vierwekelijkse inkomsten zullen op een later moment aan gaan sluiten. Het testen is in de loop van 2023 uitgebreid met medewerkers uit de uitvoering en tegen het einde van 2023 is ook getest met een aantal cliënten. Deze testen zijn goed verlopen. Implementatie in 2023 is helaas niet gelukt omdat het realiseren van het technische gedeelte meer tijd en capaciteit heeft gekost dan verwacht. Naar verwachting zal implementatie plaats gaan vinden in maart of april 2024.

Wat heeft het gekost?

projecten bedragen in Euro	2022 werkelijk	2023			saldo*
		primitieve begroting	bijgestelde begroting	werkelijk	
lasten					
Bijdrage eigen risico Zorgverzekeringswet Brunssum	168.766	0	169.048	179.170	-10.122
TCG Landgraaf	68.020	0	67.779	61.389	6.390
Mantelzorgcompliment Landgraaf	99.771	0	99.772	93.139	6.633
Bepaling ontwikkelbaarheid Landgraaf	60.813	0	0	0	0
Project vroegsignalering WSG	38.200	0	42.650	43.851	-1.201
Project administratieve ontzorging BB	30.560	0	0	0	0
Project bië abonnement regeling	171	0	171	665	-494
Voorzieningenwijzer	10.572	0	6.168	5.874	294
Project wet inburgering	91.092	0	52.313	245.763	-193.450
Screening TAO's Brunssum	4.288	0	0	0	0
Project energietoeslag	6.615.364	0	252.790	5.741.253	-5.488.463
Project leefgeld Oekraïne	467.708	0	417.511	413.992	3.519
totaal lasten	7.655.324	0	1.108.202	6.785.097	-5.676.895
baten					
Bijdrage eigen risico Zorgverzekeringswet Brunssum	168.766	0	169.048	179.170	-10.122
TCG Landgraaf	68.020	0	67.779	61.389	6.390
Mantelzorgcompliment Landgraaf	99.771	0	99.772	93.139	6.633
Bepaling ontwikkelbaarheid Landgraaf	60.813	0	0	0	0
Project vroegsignalering WSG	38.200	0	42.650	43.851	-1.201
Project administratieve ontzorging BB	30.560	0	0	0	0
Project bië abonnement regeling	171	0	171	665	-494
Voorzieningenwijzer	10.572	0	6.168	5.874	294
Project wet inburgering	91.092	0	52.313	245.763	-193.450
Screening TAO's Brunssum	4.288	0	0	0	0
Project energietoeslag	6.615.364	0	252.790	5.741.253	-5.488.463
Project leefgeld Oekraïne	467.708	0	417.511	413.992	3.519
totaal baten	7.655.324	0	1.108.202	6.785.097	-5.676.895
saldo programma	0	0	0	0	0

* Het saldo is het verschil tussen de bijgestelde begroting en het werkelijke bedrag 2023

Een nadere uitsplitsing van het taakveld in de verschillende onderdelen, inclusief een toelichting op afwijkingen, treft u aan in hoofdstuk 2.1 Overzicht van baten en lasten.

1.2 De paragrafen

De paragrafen zijn bedoeld om een goed inzicht te geven in de financiële positie en het financiële beheer. Dit proberen we door onderwerpen die versnipperd in de jaarstukken staan te bundelen in een kort overzicht. De paragrafen geven een dwarsdoorsnede van de jaarstukken. Voor de gemeenschappelijke regeling ISD BOL zijn de volgende paragrafen opgenomen:

1. Weerstandsvermogen en risicobeheersing;
2. Financiering;
3. Bedrijfsvoering;
4. Frauderisico-analyse.

De overige paragrafen die het BBV voorschrijft zijn niet van toepassing op ISD BOL.

1.2.1 Weerstandsvermogen en risicobeheersing

De paragraaf weerstandsvermogen en risicobeheersing geeft een indicatie in welke mate het vermogen van ISD BOL toereikend is om financiële risico's op te vangen. Het begrip weerstandsvermogen kent twee componenten: weerstandscapaciteit en risico's. De relatie tussen beide noemt men het weerstandsvermogen. Het weerstandsvermogen is het vermogen om financiële risico's op te vangen om taken te kunnen voortzetten.

Op grond van art. 11 BBV bevat de paragraaf weerstandsvermogen en risicobeheersing:

- Een inventarisatie van de weerstandscapaciteit;
- Een inventarisatie van de risico's;
- Het beleid over weerstandscapaciteit en risico's.

Weerstandscapaciteit

Onder weerstandscapaciteit wordt verstaan het geheel van middelen en mogelijkheden waar ISD BOL over beschikt om niet geraamde kosten te dekken, die onverwacht substantieel zijn, zonder dat dit ten koste gaat van de uitvoering van de bestaande taken.

Om onvoorziene uitgaven op te kunnen vangen werd in de primitieve begroting een post opgenomen van € 25.000. In 2023 heeft ISD BOL voor een bedrag van € 4.440 gebruik gemaakt van dit budget.

ISD BOL bouwt geen weerstandsvermogen op. De gemeenschappelijke regeling ISD BOL schrijft voor dat ISD BOL een eventuele tussentijdse onder- of overschrijding van de begroting bij de tussentijdse rapportages verrekent met de deelnemende gemeenten. Datzelfde geldt voor de jaarrekening, een positief of negatief resultaat wordt verrekend met de deelnemende gemeenten. Verrekening geschiedt op voorhand, voor de definitieve vaststelling. De jaarrekening leidt nooit tot een resultaat. Dit laatste is vastgelegd in de Financiële verordening ISD BOL ex artikel 212 Gemeentewet. Hierdoor heeft ISD BOL geen eigen vermogen. Financiële risico's ten aanzien van de programmakosten worden afgedekt via het weerstandsvermogen van de twee deelnemende gemeenten. Het is de verantwoordelijkheid van de gemeenten om gevormde reserves en voorzieningen op peil te houden en indien nodig aan te passen.

Risico's

Deze paragraaf geeft een overzicht van de belangrijkste risico's voor ISD BOL.

Op hoofdlijnen kunnen deze onderverdeeld worden in:

- a. Financiële risico's;
- b. Risico's in interne bedrijfsvoering.

Ad a. Financiële risico's

Ontwikkelingen op de arbeidsmarkt

Na de versoepeling van de meeste coronamaatregelen was er sprake van een uitzonderlijk snel herstel van de economie, zo ook in Zuid-Limburg. Ook kregen we te maken met een krapte op de arbeidsmarkt. Dit snelle herstel na de coronapandemie maakt echter plaats voor nieuwe

economische onzekerheden zoals de oorlog Oekraïne en de huidige brandhaarden in het Midden-Oosten.

Door de krapte op de arbeidsmarkt wordt al vanaf 2022 waargenomen dat de instroom van nieuwe arbeidsfitte klanten stagneert. De verwachting is dan ook dat een 'snelle' begeleiding naar betaalde arbeid steeds minder zal voorkomen c.q. arbeidsintensiever zal worden, omdat de instroom aan nieuwe klanten voornamelijk zal bestaan uit mensen met een lagere arbeidsfitheidsklasse. Door het CPB wordt voor 2024 de verwachting uitgesproken dat het aantal bijstandsuitkeringen in 2024 stijgt naar een niveau van 346 duizend uitkeringen. De grote uitdaging is dan ook om de cliënten die 'aan de zijlijn staan' zo te begeleiden, dat het mogelijk moet zijn om een plek op de arbeidsmarkt te kunnen vinden. Vaak staan deze cliënten al 'langdurig' aan de zijlijn, zij zijn méér dan 1 jaar afhankelijk van een bijstandsuitkering. Ook heeft een groot deel van de cliënten geen startkwalificatie. Praktisch opgeleiden kunnen in deze tijd van krapte gemakkelijk aan de slag. Maar veel cliënten die een bijstandsuitkering ontvangen, hebben geen diploma's of hebben de verkeerde diploma's. Daarnaast hebben veel cliënten financiële problemen, is er vaak sprake van gezondheidsproblemen en hebben veel cliënten een niet-westerse achtergrond. Voor onze ketenpartners (WSP en de mensontwikkelbedrijven) een enorme opgave waarin ISD BOL in nauwe samenwerking hen maximaal zal ondersteunen.

Oorlog Oekraïne en gewapend conflict in het Midden-Oosten

Op 24 februari 2022 viel Rusland buurland Oekraïne binnen. Nu, bij de afsluiting van het boekjaar 2023 woedt de oorlog nog steeds in volle hevigheid.

Alsof dit niet al erg genoeg is, zijn er op dit moment een aantal gewapende conflicten in het Midden-Oosten en lijkt het geweld steeds verder te escaleren. Zonder uitputtend te willen zijn, zijn er op dit moment de volgende conflicten:

- Op 7 oktober 2023 heeft de militanten beweging Hamas een grootschalige aanval op Israël uitgevoerd met talrijke dodelijke slachtoffers. Israël sloeg terug met aanvallen op de Gazastrook, de thuisbasis van Hamas. Deze strijd woedt nog steeds;
- Militante Houthi's uit Jemen hebben tientallen aanvallen uitgevoerd op schepen in de Rode Zee en Israël. Als vergelding hebben vervolgens de Verenigde Staten en de Britten aanvallen uitgevoerd op de Houthi's;
- Iran heeft een aantal raketaanvallen uitgevoerd op Irak, Syrië en Pakistan;
- Pakistan heeft op zijn beurt aanvallen uitgevoerd op Iraans grondgebied.

We hebben al in 2022 gezien dat de oorlog in Oekraïne een enorme impact heeft, wereldwijd en ook in Nederland. Het menselijk leed is uiteraard het allerergst, daarnaast hebben de oorlog in Oekraïne en de sancties tegen Rusland ook grote financiële, economische en geopolitieke impact.

Gevolg 1: onzekerheid, angst voor recessie

De oorlog in Oekraïne is toprisco-1 in alle economische voorspellingen. Niemand kan voorspellen hoe dit gaat aflopen. Alle scenario's hebben grote impact op de energieprijzen, de economie, de financiële markten, de werkgelegenheid en de vluchtelingenstromen vanuit Oekraïne en andere landen. Een recessie ligt op de loer.

De gewapende conflicten in het Midden-Oosten zullen hier een versterkend effect op hebben

Gevolg 2: hoge energieprijzen, hoge inflatie

Sinds de oorlog in Oekraïne is er sprake van een ongekend hoge inflatie. Hoofdoorzaak zijn de aanvankelijk enorm gestegen energieprijzen maar ook de stijging van de prijzen van voedsel en andere producten dragen hieraan bij. Het risico is dat veel huishoudens onder de armoedegrens zakken.

Mocht de situatie in het Midden-Oosten verder escaleren dan lijkt een volgende energiecrisis voorgeprogrammeerd.

Gevolg 3: hogere rentes

Het belangrijkste instrument dat kan worden ingezet tegen inflatie, is renteverhoging. De afgelopen jaren waren de rentes extreem laag. Het gevolg daarvan is wel dat een renteverhoging de economie afremt.

Gevolg 4: hogere productie- en arbeidskosten

Ook bedrijven krijgen te maken met de economische gevolgen van de oorlog in Oekraïne en de gewapende conflicten in het Midden-Oosten. Veel bedrijven worstelen met verstoringen in aanleverketens. Kleine verstoringen kunnen grote gevolgen hebben. Denk hierbij aan de noodzaak om de vaarroutes aan te passen als gevolg van de aanvallen van de Houthis op de scheepvaart in de Rode Zee. Als een klein onderdeel van een product niet geleverd kan worden, staat toch het hele productieproces stil. Daarnaast worden bedrijven geconfronteerd met forse prijsverhogingen van grondstoffen en halffabricaten en natuurlijk ook van energie. Daarnaast speelt de krapte op de arbeidsmarkt. De werkloosheid is laag, het aantal vacatures hoog. Veel ondernemers ervaren de krapte aan personeel als een belemmering om te groeien.

Vluchtelingen uit Oekraïne

Met de inval van Rusland in Oekraïne kwam een vluchtelingenstroom van ongekeerde omvang op gang. In slechts één week tijd na de inval waren er meer dan een miljoen mensen Oekraïne ontvlucht naar de buurlanden. Gesproken wordt over de grootste vluchtelingencrisis in Europa van deze eeuw.

Het einde van de oorlog in Oekraïne is nog niet in zicht en de eerder opgevangen vluchtelingen maken nog steeds gebruik van hun toevluchtsoord in Nederland.

Per 31 december 2023 werd aan 54 Oekraïners leefgeld verstrekt in de gemeente Brunssum en aan 68 Oekraïners in de gemeente Landgraaf. Zij worden opgevangen op zowel adressen die door de gemeente zijn ingericht (GOO=Gemeentelijke Opvang Oekraïners) als in de particuliere opvang (POO=Particuliere Opvang Oekraïners).

Naar aanleiding van deze stroom vluchtelingen en om dezelfde standaarden en rechten aan mensen uit Oekraïne te kunnen garanderen in alle EU-lidstaten, heeft de Raad van de Europese Unie de Richtlijn Tijdelijke Bescherming (RTB) op 4 maart 2022 in werking gesteld. De Richtlijn Tijdelijke Bescherming (RTB) geeft vluchtelingen uit Oekraïne in Nederland recht op opvang en medische zorg en onderwijs voor minderjarige kinderen. De RTB geeft ook de mogelijkheid om te werken.

De Europese Commissie heeft op 14 oktober 2022 de Richtlijn Tijdelijke Bescherming (RTB) bekend gemaakt. De tijdelijke richtlijn is inmiddels de 2^e keer verlengd en loopt in beginsel af op 4 maart 2025. De tijdelijke bescherming eindigt wanneer de maximale duur is verstreken of eerder, als de Raad van de Europese Unie vaststelt dat een veilige terugkeer naar Oekraïne mogelijk is.

De gemeenten Brunssum en Landgraaf hebben ISD BOL gevraagd het regelen en uitbetalen van het leefgeld en bijzondere kosten voor haar rekening te nemen. Dit brengt uiteraard uitvoeringskosten met zich mee, ISD BOL moet personeel vrijmaken om allerlei zaken te regelen.

Op dit moment is er nog geen einde in zicht van deze oorlog en de daarmee gepaard gaande vluchtelingenstroom. Ook is de toekomst van de Oekraïners die inmiddels in Nederland verblijven onduidelijk en onzeker. Kunnen zij binnenkort terugkeren naar hun vaderland, houdt de oorlog nog lang aan? Dit maakt het onduidelijk hoe lang nog vanuit de gemeenten en van ISD BOL inzet nodig is om deze mensen te helpen en te ondersteunen.

Energietoeslag

In navolging van de energietoeslag 2022 is in 2023 de Participatiewet gewijzigd om een eenmalige energietoeslag 2023 in de vorm van bijzondere bijstand ter hoogte van €1.300 te verstrekken aan inwoners met een laag inkomen.

Met ingang van 1 november 2023 heeft het Dagelijks Bestuur de uitvoeringsregels voor deze energietoeslag 2023 vastgesteld. Een aanvraag voor deze energietoeslag 2023 kan worden ingediend tot en met 30 juni 2024.

De uitvoering van de energietoeslag 2023 heeft impact op de bedrijfsvoering van ISD BOL en leidt tot een verhoging van de uitvoeringskosten.

Daarnaast behelst de energietoeslag 2023 een extra financieel risico van maximaal € 150.000 voor de gemeenten.

Voor de energietoeslag 2023 heeft het Rijk een nieuw verdeelsysteem ontwikkeld dat beter aansluit ten opzichte van het verdeelsysteem energietoeslag 2022.

Toch kunnen niet alle tekorten van gemeenten worden ondervangen. Het Rijk heeft weliswaar een vangnetregeling van 32,5 miljoen euro ingesteld maar heeft ook besloten dat er een drempel van 2% of € 150.000 voor het eigen risico gaat gelden. Wanneer de drempel is gepasseerd, is er geen eigen risico meer en wordt ook het drempelbedrag gecompenseerd.

BUIG-budget

Het budget van het inkomensdeel per gemeente (BUIG) wordt bepaald met behulp van een zogenaamde historische kosten verdeelmodel én een objectief verdeelmodel.

Voor de vaststelling van de uitkering uit het macrobudget voor gemeenten tussen de 15.000 en 40.000 inwoners (middelgrote gemeenten) wordt deels gebruik gemaakt van de objectief vastgestelde gemeentelijke uitkeringslasten en van de gerealiseerde (historische) gemeentelijke lasten (gecorrigeerd voor groei of krimp van huishoudens). De uitkering is dus een mix bestaande uit een historisch en een objectief bepaald deel.

Bij het historisch bepaald deel wordt gekeken naar de daadwerkelijke bijstandsuitgaven van twee jaar geleden.

Bij het objectief bepaald deel wordt berekend wat de objectieve kans is dat een huishouden afhankelijk is van een bijstandsuitkering. Die kans is afhankelijk van kenmerken van het desbetreffende huishouden (zoals leeftijd, samenstelling, gezondheid), de buurt waar dit huishouden woont (overlast en onveiligheid) en de gemeente (arbeidsmarktkansen). De basis voor dit model is een statistische analyse dat uitgaat van de kans dat een huishouden bijstand ontvangt.

Welk deel objectief en welk deel historisch wordt bepaald hangt af van het aantal inwoners. Bij een stijgend aantal inwoners loopt het aandeel dat objectief wordt bepaald lineair op van 0%

bij 15.000 inwoners tot 100% bij 40.000 inwoners. Oftewel, hoe meer inwoners, hoe kleiner het aandeel dat historisch wordt bepaald, hoe groter het aandeel dat objectief wordt bepaald.

Per 1 januari 2022 bedroeg het inwonersaantal van de gemeente Landgraaf 37.023, dat betekent dat het BUIG-budget grotendeels gebaseerd is op de objectieve berekening en slechts een klein deel op een historische berekening. De gemeente Brunssum telde per 1 januari 2022 27.674 inwoners, de verhouding objectieve berekening/ historische berekening noodzakelijk voor vaststelling van het toekomstige BUIG-budget is voor de gemeente Brunssum daarmee ongeveer gelijk.

In oktober 2022 werden de voorlopige budgetten 2023 bekend gemaakt: gemeente Brunssum € 10.765.159 en voor de gemeente Landgraaf € 13.867.135.

In april 2023 werden de nadere voorlopige budgetten 2023 bekend gemaakt: gemeente Brunssum € 10.619.467 (waarvan € 733.056 LKS-budget) en voor de gemeente Landgraaf € 13.239.896 (waarvan € 597.189 LKS-budget).

En in oktober 2023 werden vervolgens de definitieve budgetten bekend gemaakt:

	Gemeente Brunssum	Gemeente Landgraaf
Macro budget	€ 11.851.579	€ 15.436.788
Waarvan PW budget	€ 11.022.550	€ 14.761.414
Waarvan LKS budget	€ 829.029	€ 675.374

Een stijging van € 1.086.420 voor de gemeente Brunssum en € 1.569.653 voor de gemeente Landgraaf ten opzichte van het voorlopig budget 2023.

De ontwikkeling van het budget van het inkomensdeel is altijd onvoorspelbaar en niet op voorhand te calculeren. De batenkant van het inkomensdeel blijft om deze reden onzeker en dus risicovol. Wat betreft de lastenkant is er sprake van een open-eindregeling.

De deelnemende gemeenten van ISD BOL moeten het weerstandsvermogen om deze reden op peil houden om mogelijke financiële tegenvallers op het inkomensdeel op te vangen.

Om dit risico zo veel mogelijk te beperken wordt door de ISD BOL sterk ingezet op het beperken van instroom. Daarnaast wordt in een gezamenlijke verantwoordelijkheid van WSP – mensontwikkelbedrijven – ISD BOL sterk ingezet op bevordering van uitstroom van cliënten.

De verantwoording van de uitvoering van de Participatiewet is gebaseerd op strikte regels.

Gezien de opbouw van het budget van het inkomensdeel (BUIG) bepalen zowel de financiële verantwoording aan het Rijk als de verantwoording van de aantallen aan het CBS de opbouw van het budget van dit inkomensdeel in de toekomst. Dat betekent dat een betrouwbare informatievoorziening intern en extern uitermate belangrijk is, reden waarom de ISD BOL daarin voortdurend intensief op inzet en blijft investeren.

Nieuwe financieringssystematiek Bbz-kapitaalverstrekking

De nieuwe financieringssystematiek voor de Bbz-kapitaalverstrekking is vanaf 1 januari 2020 van kracht. In het jaar volgend op de feitelijke Bbz-kapitaalverstrekking ontvangt de gemeente 100% financiering van het Rijk. Echter, in de daaropvolgende vijf jaren vordert het Rijk 75% van die financiering terug van de gemeente. Dat gaat in vijf jaarlijkse stappen van achtereenvolgens 20%, 20%, 15%, 10% en 10%. Per saldo ontvangt de gemeente van het Rijk dus uiteindelijk 25% van het bedrag dat de gemeente heeft verstrekt als Bbz-bedrijfskapitaal.

Voor de bekostiging van de overige 75% van het door de gemeente verstrekte Bbz-bedrijfskapitaal is de gemeente zelf verantwoordelijk. Daartoe mag de gemeente alle terug ontvangsten uit die kapitaalverstrekking (rente en aflossing) zelf houden. Het debiteurenrisico inclusief de terugbetalingsverplichting van 75% ligt volledig bij de deelnemende gemeenten.

Ad b. Risico's in interne bedrijfsvoering

BIO – AVG

De maatschappij digitaliseert. De overheid moet daarin mee. Voor veel burgers en overheidsinstanties is digitalisering een positieve ontwikkeling. Zo is contact makkelijk en snel gelegd, informatie snel uitgewisseld. Om haar diensten digitaal te kunnen uitvoeren wordt inwoners om persoonlijke informatie gevraagd. Informatie die digitaal wordt opgeslagen. Het gaat daarbij om de basisadministratie met Burgerservicenummers en persoonsgegevens, maar ook om de uitkeringenadministratie of eventuele schuldsanering.

Voor een veilige digitale overheid is vanaf 1 januari 2020 de Baseline Informatiebeveiliging Overheid (BIO) van kracht. De BIO is het basishoofdkader voor informatiebeveiliging binnen alle overheidslagen (Rijk, gemeenten, provincies en waterschappen). Had voorheen iedere overheidslaag zijn eigen baseline, nu is er met gezamenlijke inspanning één BIO voor de gehele overheid. De steeds verder gaande en niet meer te stoppen digitalisering zal om steeds meer verdergaande maatregelen vragen om gegevens van burgers voldoende te beschermen. Implementatie van deze maatregelen zal kosten met zich meebrengen.

Ook is per 25 mei 2018 de Algemene Verordening Gegevensbescherming (AVG) van toepassing. ISD BOL heeft de regels omtrent de AVG geïmplementeerd in de organisatie. De AVG is volledig nieuwe wetgeving. Jurisprudentie omtrent deze wetgeving kan leiden tot het doorvoeren van noodzakelijke aanpassingen in de organisatie. Dit kan extra kosten met zich meebrengen.

De bedrijfsvoeringskosten

Met de overdracht van verantwoordelijkheden van ISD BOL voor specifieke doelgroepen naar de mensontwikkelbedrijven zijn sinds 2019 re-integratiewerkzaamheden verschoven naar de mensontwikkelbedrijven. De overdracht tot en met december 2022 heeft geleid tot een boventallige medewerker, waarvan de salarislasten nog geheel 2024 door lopen.

Op 7 december 2023 heeft definitieve besluitvorming plaatsgevonden om ook de resterende re-integratiewerkzaamheden over te dragen naar de gemeentelijke mensontwikkelbedrijven. Een aantal taken blijft de verantwoordelijkheid van ISD BOL. Dit zal van verdere invloed zijn op de benodigde formatie bij ISD BOL.

Een belangrijk deel van de bedrijfsvoeringskosten bestaat uit de salarislasten van alle functionarissen. ISD BOL kent functionarissen in uitvoerende functies, ondersteunende functies en indirecte functies (zie hoofdstuk 2.1.3: tabel met het overzicht van functionarissen).

Onder bedrijfsvoeringskosten wordt ook verstaan het geheel van de zogenaamde SCOPAFIJTH-functies (Security, Communicatie, Organisatie, Personeel, Administratieve Organisatie, Financiën, Informatievoorziening, Juridisch, Technologie en Huisvesting): een acroniem voor de ondersteunde processen die een organisatie moet verrichten wil de organisatie op het gebied van de primaire processen goed kunnen functioneren.

Ongeacht de omvang van de werkzaamheden in de primaire processen zal de organisatie de SCOPAFIJTH-functies moeten verrichten, onderhouden en ontwikkelen. De bedrijfsvoeringskosten zullen dan ook niet in gelijke verhouding af- of toenemen als de teruggang of toename in werkzaamheden bij ISD BOL. Daarnaast nemen wel de ondersteunende werkzaamheden door ISD BOL aan de gemeentelijke mensontwikkelbedrijven toe.

ISD BOL houdt haar uitgaven scherp in de gaten. Ook stellen wij ons voortdurend de vraag of een uitgave noodzakelijk of nuttig is. Ook zoeken wij continu naar manieren om onze bedrijfsvoering efficiënter en daarmee goedkoper uit te kunnen voeren.

Ons streven daarbij is om onder het niveau van de (bijgestelde) begrotingen te blijven om daarmee de financiële last voor de deelnemende gemeenten zo laag mogelijk te houden.

Krapte op de arbeidsmarkt

De krapte op de arbeidsmarkt is ook bij ISD BOL voelbaar. Er is sprake van verloop van personeel en het invullen van ontstane vacatures gaat moeizaam. De dienstverlening aan de burger mag hierdoor echter geen gevaar lopen. Er wordt dan ook alles in het werk gesteld om ontstane vacatures in te vullen of wordt intern naar (soms tijdelijke) oplossingen gezocht om de burger zo optimaal mogelijk te kunnen blijven bedienen. De verwachting is dat de krapte op de arbeidsmarkt blijft aanhouden, ISD BOL zal hier ook de last van ondervinden bij het invullen van vacatures. Met mogelijk gevolg dat moet worden overgegaan tot (tijdelijk) inhuren van personeel om de dienstverlening te kunnen blijven garanderen. De kosten voor inhuur personeel kunnen onevenredig drukken op de bedrijfsvoeringskosten.

Als interne medewerkers 'doorstromen' naar een nieuwe functie kan dat mogelijk tot gevolg hebben dat extra geïnvesteerd moet worden in opleidingen en zal dit kostenverhogend werken.

Financiële kengetallen

In het Besluit Begroting en Verantwoording (BBV) is bepaald dat er financiële kengetallen opgenomen moeten worden in de begroting en de jaarstukken. Het opnemen van financiële kengetallen past in het streven naar meer transparantie. Op basis van deze set kengetallen is in één oogopslag een beeld van de financiële positie te zien.

Hieronder wordt per kengetal een toelichting gegeven met ten slotte een overzicht van de normering per kengetal.

Jaarverslag 2023 Kengetallen	Verloop van de kengetallen		
	Jaarverslag 2022	Begroting 2023	Jaarverslag 2023
Solvabiliteitsrisico	0%	0%	0%
Netto schuldquote	1,60%	-8,46%	1,33%
Netto schuldquote gecorrigeerd voor alle verstrekke leningen	1,60%	-8,46%	1,33%
Structurele exploitatieruimte	0%	0%	0%
Grondexploitatie	0%	0%	0%
Belastingcapaciteit	0%	0%	0%

1. Solvabiliteitsrisico

Ondanks dat het solvabiliteitsratio op 0% staat, kan ISD BOL aan al haar financiële verplichtingen voldoen. ISD BOL komt op een ratio van 0% doordat deze ratio via een voorgeschreven formule van het ministerie van Binnenlandse Zaken berekend dient te worden. Een van de componenten van de formule betreft het eigen vermogen. Omdat ISD BOL geen eigen vermogen heeft komt de uitkomst altijd uit op 0.

2 en 3. Netto schuldquote en netto schuldquote gecorrigeerd voor alle verstrekte leningen. De netto schuldquote weerspiegelt het niveau van de schuldenlast ten opzichte van de eigen middelen en geeft een indicatie van de druk van de rentelasten en de aflossingen op de exploitatie. Hoe hoger de schuld, hoe hoger de netto schuldquote. Bij ISD BOL is dit zeer gering. ISD BOL heeft ook maar 1 lening van de gemeente Brunssum ter dekking van de investeringskosten van de verbouwing en herinrichting van de gehuurde ruimten. Bij het kengetal 'Netto schuldquote gecorrigeerd voor alle verstrekte leningen' worden tevens alle verstrekte leningen meegenomen in de berekening. Dit laatste is niet van toepassing bij ISD BOL, derhalve is dit percentage gelijk aan het eerste kengetal.

4. Structurele exploitatieruimte

Dit kengetal geeft aan hoe groot de structurele exploitatieruimte is, doordat wordt gekeken naar de structurele baten en structurele lasten en deze worden vergeleken met de totale baten. Bij ISD BOL is het percentage nul, dat betekent dat de structurele baten precies toereikend zijn om de structurele lasten te dekken.

5. Grondexploitatie

Dit kengetal is niet van toepassing op ISD BOL omdat ISD BOL geen grondexploitaties heeft.

6. Belastingcapaciteit

Dit kengetal is niet van toepassing op ISD BOL omdat ISD BOL geen belastingen heeft.

Normering kengetallen

Het belang van financiële kengetallen is drieledig: naast inzicht in de financiële positie en vergelijkbaarheid hebben kengetallen ook een signaalfunctie. In de Handleiding houdbaarheidstest gemeentefinanciën van de VNG zijn signaalwaarden bepaald per kengetal. Boven (of onder) deze signaalwaarde is potentieel sprake van financiële stress op het bijbehorende aandachtsgebied.

Signaalwaarden kengetallen	
Solvabiliteitsratio	< 20%
Netto schuldquote	> 100%
Structurele exploitatieruimte	Begr < 0%
Belastingcapaciteit	< 0 %

Enkel bij het kengetal 'solvabiliteitsratio' overschrijdt ISD BOL de signaalwaarde. Zoals hierboven reeds uitgelegd komt dit doordat ISD BOL geen eigen vermogen heeft.

Beleid over weerstandscapaciteit en risico's

ISD BOL heeft geen beleid vastgesteld ten aanzien van weerstandscapaciteit en risico's. Veelal wordt bij gemeenten een Nota weerstandsvermogen en risicomanagement vastgesteld waarin gemeenteraden het beleidskader betreffende het aanhouden van weerstandsvermogen hebben benoemd. Doordat ISD BOL geen eigen vermogen heeft, is dit hier niet van toepassing.

1.2.2 Financiering

Er zijn drie financieringsstromen te onderkennen, te weten:

1. Financiering van de programmakosten, waaronder worden verstaan alle kosten direct voortvloeiend uit de toepassing van beleid en regelgeving.
2. Financiering van de extra kosten veroorzaakt door gemeentelijk beleid zoals uitvoering van het minimabeleid.
3. Financiering van de indirecte kosten die verbonden zijn aan de uitvoering van de opgedragen taken, die via een verdeelsleutel ten laste van de gemeenten komen, de zogenaamde bedrijfsvoeringkosten.

Ten aanzien van de directe programmakosten is bepaald, dat alle betalingen van het rijk aan de gemeenten met betrekking tot de uitvoering van de wettelijke regelingen direct na ontvangst door de gemeenten aan ISD BOL worden overgemaakt. Kosten, voor zover niet gedekt door rijksbudgetten en andere ontvangsten worden als volgt in rekening gebracht bij de deelnemende gemeenten:

Participatiebudget (deel re-integratie)

Afrekening 1 x per jaar.

Kinderopvang

Afrekening 1 x per jaar op basis van werkelijke uitgaven.

Participatiewet, IOAW, IOAZ en BBZ

Na afloop van het kwartaal op basis van werkelijke uitgaven.

Bijzondere bijstand en minimaregelingen

Na afloop van het kwartaal op basis van werkelijke uitgaven;

Kosten bedrijfsvoering

Per kwartaal wordt op voorschotbasis cf. vastgestelde (bijgestelde) begroting $\frac{1}{4}$ van het begrotingsbedrag in rekening gebracht. Na vaststelling van een begrotingsbijstelling worden, indien nodig, bij het eerstvolgende voorschot de voorschotten over eerder gefactureerde termijnen gecorrigeerd.

Overige kosten

Afrekening 1 x per jaar.

Mocht er ondanks deze wijze van facturering een liquiditeitstekort ontstaan dan zal ISD BOL conform artikel 25 van de GR een met redenen omkleed verzoek aan de gemeenten doen voor extra liquiditeiten.

Kasgeldlimiet

Met de kasgeldlimiet is in de Wet Fido een norm gesteld voor het maximumbedrag waarmee de gemeenschappelijke regeling haar financiële bedrijfsvoering met kortlopende middelen (looptijd < 1 jaar) mag financieren. De kasgeldlimiet wordt bepaald door een ministerieel vastgesteld percentage (8,20%) van de totale omvang van de begroting (lasten). Hiermee wordt de maximale hoogte aangegeven van de kort aan te trekken middelen.

Kasgeldlimiet	Werkelijk Kwartaal 1 bedrag in €	Werkelijk Kwartaal 2 bedrag in €	Werkelijk Kwartaal 3 bedrag in €	Werkelijk Kwartaal 4 bedrag in €
Omvang begroting (lasten)	37.738.217	39.654.936	39.654.936	41.812.522
1. Toegestane kasgeldlimiet				
- in procenten	8,20%	8,20%	8,20%	8,20%
- in bedrag	3.094.534	3.251.705	3.251.705	3.428.627
2. Omvang vlottende korte schuld	3.821.143	3.948.777	4.076.411	4.204.045
3. Vlottende middelen				
- contante in kas	2	2	2	2
- tegoeden in rekening-courant	21.037	18.020	15.002	11.985
- overige uitstaande gelden < 1 jaar	5.428.296	6.288.461	7.148.626	8.008.791
Toets kasgeldlimiet				
- totaal netto-vlottende schuld (2-3)	-1.628.192	-2.357.705	-3.087.219	-3.816.733
- Toegestane kasgeldlimiet	3.094.534	3.251.705	3.251.705	3.428.627
- ruimte (+) c.q. overschrijding (-)	4.722.726	5.609.410	6.338.924	7.245.360

Renterisiconorm

De renterisiconorm heeft als doel om het renterisico bij herfinanciering te beheersen. De renterisiconorm houdt in, dat de jaarlijkse verplichte aflossingen en de renteherzieningen niet meer mogen bedragen dan 20% van het begrotingstotaal. Het begrotingstotaal komt daarbij in de plaats van de totale vaste schuld. In de onderstaande tabel wordt de renterisiconorm weergegeven. We blijven ruimschoots binnen de norm voor het renterisico.

Renterisiconorm	Werkelijk Kwartaal 1 bedrag in €	Werkelijk Kwartaal 2 bedrag in €	Werkelijk Kwartaal 3 bedrag in €	Werkelijk Kwartaal 4 bedrag in €
1. Renteherziening op leningen o/g	0	0	0	0
2. Betaalde aflossingen	0	0	0	92.171
3. Renterisico (1+2)	0	0	0	92.171
Begrotingstotaal	37.738.217	39.654.936	39.654.936	41.812.522
Het bij Min. regeling vastgestelde %	20%	20%	20%	20%
4. Renterisiconorm	7.547.643	7.930.987	7.930.987	8.362.504
Toets renterisiconorm				
- ruimte (+) c.q. overschrijding (-)	7.547.643	7.930.987	7.930.987	8.270.333

Het EMU-saldo

Het EMU-saldo is het verschil tussen de inkomsten en de uitgaven van de collectieve sector (Rijk, medeoverheden en sociale fondsen). In het Verdrag van Maastricht (1992) is afgesproken dat het EMU- tekort van een land maximaal 3% BBP mag bedragen. Hierbij is gebruik gemaakt van definities en conventies van het Europese systeem van nationale en regionale rekeningen (ESR 1995). Deze definities bepalen wat het EMU-saldo en het EMU-tekort van de gehele overheid is: Rijk, Sociale Fondsen en overige publiekrechtelijke lichamen (lokale overheid).

In de volgende tabel is de berekening gemaakt van het EMU-saldo.

EMU-saldo	Werkelijk bedrag in €
1. Exploitatiesaldo	0
+2 Afschrijvingen ten laste van de exploitatie	92.171
-3 Investerings in (im)materiele vaste activa die op de balans worden geactiveerd	0
Totaal EMU-saldo	92.171

1.2.3 Bedrijfsvoering

Algemeen

Een belangrijk deel van de bedrijfsvoeringskosten bestaat uit de salarislasten van alle functionarissen maar is meer dan dit. Bedrijfsvoeringskosten omvat het geheel van de zogenaamde SCOPAFIJTH-functies (Security, Communicatie, Organisatie, Personeel, Administratieve Organisatie, Financien, Informatievoorziening, Juridisch, Technologie en Huisvesting): een acroniem voor de ondersteunde processen die een organisatie moet verrichten wil de organisatie op het gebied van de primaire processen goed kunnen functioneren.

Ongeacht de omvang van de werkzaamheden in de primaire processen zal de organisatie de SCOPAFIJTH-functies moeten verrichten, onderhouden en ontwikkelen.

Bedrijfsvoering betekent echter ook: sturing en beheersing van primaire en ondersteunende processen in een organisatie om zo de beleidsdoelstellingen te kunnen realiseren. ISD BOL zal haar beleid op rechtmatige en doelmatige wijze realiseren en het Dagelijks Bestuur (DB) legt hierover verantwoording af. Het basisuitgangspunt is, dat de organisatie 'in control' is.

We blijven zoeken naar efficiëntere manieren van werken en samenwerken, intern en extern en verdere professionalisering van de organisatie.

Analyse gestuurd werken/datagedreven werken

Burgers zijn het best geholpen wanneer zij zo snel als mogelijk een antwoord hebben op hun vraag of er voor hen een recht bestaat op een bepaalde voorziening én vervolgens snel over de financiële tegemoetkoming beschikken.

Burgers van de BOL-gemeenten kunnen dan ook sinds 2016 een tegemoetkoming op basis van het minimale beleid via de digitale (=via een beveiligde toegang (digid) op de website) en geautomatiseerde (=per ommegaande een beschikking) weg aanvragen. En bij vastgesteld recht wordt binnen 1 dag de tegemoetkoming betaalbaar wordt gesteld.

Daarna heeft ISD BOL deze ontwikkeling verder doorgetrokken en op dit moment kan via de digitale weg:

- Een aanvraag worden ingediend voor bijzondere bijstand. Bij een aantal kostensoorten vindt eveneens een automatische afhandeling plaats (en wordt de aanvraag automatisch afgehandeld = betaalbaarstelling binnen 1 werkdag);
- Is er een bewindvoerdersportaal ontwikkeld waarin bewindvoerders via een 'eigen' digitaal portaal bepaalde voorzieningen voor hun cliënten aanvragen. Ook hier geldt dat de aanvraag automatisch wordt afgehandeld = betaalbaarstelling binnen 1 werkdag);
- Is er een werkgeversportaal ontwikkeld waarin werkgevers waar burgers aan het werk zijn met ondersteuning van een loonkostensubsidie wijzigingen kunnen doorgeven.

De huidige situatie op de arbeidsmarkt dwingt te zoeken naar alternatieven, in te zetten op robotisering en arbeidsbesparende technologie.

Ook ISD BOL wordt 'gedwongen' op een innovatieve manier te kijken naar haar dienstverlening. Waar zijn mogelijkheden om processen verder te digitaliseren en te automatiseren zonder in te boeten op de dienstverlening voor onze cliënten? Maar ook naar interne processen wordt gekeken, kunnen deze efficiënter worden ingericht, kan de inzet van robotisering en slimme technologie ervoor zorgen dat dezelfde werkzaamheden in minimaal hetzelfde tijdsbestek (zo

mogelijk sneller) worden afgedaan met minder of geen inzet van personeel? ISD BOL blijft dan ook versterkt inzetten op digitalisering en automatisering.

Uitvoeringsorganisatie

ISD BOL is een organisatie die zijn administratie op orde heeft. ISD BOL wordt dan ook al meerdere jaren gevraagd door haar opdrachtgevers om diverse regelingen uit te voeren. Zo voert ISD Bol o.a.:

- Sinds 2016 de regeling tegemoetkoming chronisch zieken en gehandicapten/ bijdrage eigen risico zorgverzekering uit ten behoeve van de BOL-gemeenten;
- Sinds 2017 voor de gemeente Landgraaf het mantelzorgcompliment uit;
- Voor de BOL-gemeenten in voorkomende gevallen de terug- en invordering uit van ten onrechte genoten WMO-uitkeringen en voorzieningen uit de Jeugdwet;
- Sinds de oprichting van de mensontwikkelbedrijven van de BOL-gemeenten voor deze bedrijven de administratieve werkzaamheden uit. Inmiddels omvat dit vrijwel alle administratieve taken direct verbonden aan de uitvoeringstaken van de ontwikkelcoaches, dit om de ontwikkelcoaches maximaal te ondersteunen. Door deze administratieve ontzorging krijgen de ontwikkelcoaches meer tijd en ruimte om de klanten te begeleiden;
- Voor de gemeente Brunssum de uitreiking van het gratis abonnement bibliotheek ten behoeve van de inwoners met een minimuminkomen uit;
- Voor de gemeente Brunssum de regeling Stop Kinderarmoede – onderdeel uitreiking kinder-winterkleding pakket ten behoeve van de inwoners met een uitkering op grond van de Participatiewet uit;
- Het administratieve proces vanuit de gewijzigde Wet gemeentelijke schuldhulpverlening uit, de regeling die op 1 januari 2021 is ingegaan.

Deel 2 Jaarrekening

2.1 Overzicht van baten en lasten

Het overzicht van baten en lasten in de jaarrekening geeft de gerealiseerde baten en lasten in 2023 per kerntaak weer en de totstandkoming van het rekeningresultaat.

De belangrijkste financiële afwijkingen ten opzichte van de begroting 2023 (inclusief wijzigingen) worden toegelicht.

2.1.1 Cumulatief overzicht

Onderstaand is het cumulatief overzicht van baten en lasten op programmaniveau weergegeven met een, op grond van het BBV, verplichte uitsplitsing naar een aantal onderdelen.

Cumulatief overzicht bedragen in Euro	Primitieve begroting			Bijgestelde begroting			Realisatie begrotingsjaar		
	Baten	Lasten	Saldo	Baten	Lasten	Saldo	Baten	Lasten	Saldo
Bevorderen uitstroom	1.269.332	1.269.332	0	1.264.840	1.264.840	0	1.234.110	1.234.110	0
Beperken instroom	28.892.290	28.892.290	0	31.221.842	31.221.842	0	30.894.595	30.894.595	0
Maatschappelijke participatie	2.984.459	2.984.459	0	2.960.520	2.960.520	0	2.852.422	2.852.422	0
Bedrijfsvoering	42.882	93.912	-51.030	42.882	93.912	-51.030	47.377	92.108	-44.731
Projecten	0	0	0	1.108.202	1.108.202	0	6.785.097	6.785.097	0
Subtotaal programma's	33.188.963	33.239.993	-51.030	36.598.286	36.649.316	-51.030	41.813.602	41.858.332	-44.731
Algemene dekkingsmiddelen	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Gerealiseerde kosten Overhead	4.549.255	4.473.224	76.030	5.214.236	5.138.206	76.030	5.170.782	5.126.051	44.731
Onvoorzien	0	25.000	-25.000	0	25.000	-25.000	4.440	4.440	0
Vennootschapsbelasting	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Gerealiseerde totaal saldo van baten en lasten	37.738.217	37.738.217	0	41.812.522	41.812.522	0	46.988.823	46.988.823	0
Toevoeging/onttrekking aan reserves	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Gerealiseerde resultaat	37.738.217	37.738.217	0	41.812.522	41.812.522	0	46.988.823	46.988.823	0

Met dit overzicht wordt specifiek inzichtelijk gemaakt wat de algemene dekkingsmiddelen zijn, de gerealiseerde kosten overhead, onvoorzien, vennootschapsbelasting en de toevoegingen en onttrekkingen aan reserves. De overhead en onvoorzien zijn bij ISD BOL onderdeel van alle lasten bij Bedrijfsvoering. De totale lasten van overhead en onvoorzien zijn reeds toegelicht in hoofdstuk 1.1.4 Bedrijfsvoering. De overige kosten zijn niet van toepassing bij ISD BOL.

Doordat de gerealiseerde kosten overhead en de post onvoorzien in bovenstaand overzicht afzonderlijk worden weergegeven, sluit het subtotaal van het programma Bedrijfsvoering niet aan met het overzicht van baten en lasten Bedrijfsvoering in het hoofdstuk 2.1.7 Financiële verantwoording bedrijfsvoeringskosten. Hiervoor dient dit samengeteld te worden.

Dit cumulatief overzicht is in de onderstaande 2 tabellen gesplitst naar de 2 deelnemende gemeenten. Indien de cijfers van de 2 gemeenten bij elkaar opgeteld worden, zit er een verschil in bij de realisatie van € 410.023. Dit zijn extra baten binnen de programma's bedrijfsvoering en projecten welke niet worden ontvangen via de bijdragen van de gemeenten, maar elders. Bijvoorbeeld detacheringen, kapitaallasten en kosten van renovatie van de hoogbouw waar de langlopende geldlening tegenover staat.

Cumulatief overzicht Brunssum

Brunssum bedragen in euro	Primitieve begroting			Bijgestelde begroting			Realisatie begrotingsjaar		
	Baten	Lasten	Saldo	Baten	Lasten	Saldo	Baten	Lasten	Saldo
Bevorderen uitstroom	646.330	646.330	0	623.013	623.013	0	549.414	549.414	0
Beperken instroom	12.118.354	12.118.354	0	12.840.964	12.840.964	0	12.732.088	12.732.088	0
Maatschappelijke participatie	1.173.202	1.173.202	0	1.226.861	1.226.861	0	1.181.870	1.181.870	0
Bedrijfsvoering	1.798.143	1.798.143	0	2.047.290	2.047.290	0	1.981.573	1.981.573	0
Projecten	0	0	0	497.491	497.491	0	3.178.445	3.178.445	0
Gerealiseerde resultaat	15.736.028	15.736.028	0	17.235.619	17.235.619	0	19.623.390	19.623.390	0

Cumulatief overzicht Landgraaf

Landgraaf bedragen in euro	Primitieve begroting			Bijgestelde begroting			Realisatie begrotingsjaar		
	Baten	Lasten	Saldo	Baten	Lasten	Saldo	Baten	Lasten	Saldo
Bevorderen uitstroom	623.002	623.002	0	641.827	641.827	0	684.695	684.695	0
Beperken instroom	16.773.936	16.773.936	0	18.380.878	18.380.878	0	18.162.507	18.162.507	0
Maatschappelijke participatie	1.811.257	1.811.257	0	1.733.659	1.733.659	0	1.670.552	1.670.552	0
Bedrijfsvoering	2.566.576	2.566.576	0	2.925.637	2.925.637	0	2.832.845	2.832.845	0
Projecten	0	0	0	610.041	610.041	0	3.604.810	3.604.810	0
Gerealiseerde resultaat	21.774.771	21.774.771	0	24.292.042	24.292.042	0	26.955.410	26.955.410	0

In bijlage B 'Gerealiseerde baten en lasten per gemeente' zijn per gemeente de kerntaken uitgesplitst in meerdere onderdelen.

Begrotingsrechtmatigheid

Bij de rechtmatigheidscontrole vormt het begrotingscriterium een belangrijk toetsingscriterium. Baten en lasten, alsmede de balansposten dienen tot stand te zijn gekomen binnen de grenzen van de geautoriseerde begroting en de hiermee samenhangende programma's. In onderstaande tabel is per programma aangegeven of zich in 2023 een begrotingsoverschrijding heeft voorgedaan.

Programma bedragen in Euro	2023			Opmerking
	bijgestelde begroting	werkelijk	Vershil	
bevorderen van de uitstroom	1.264.840	1.234.110	30.730	Geen overschrijding
beperken van de instroom	31.221.842	30.894.595	327.247	Geen overschrijding
maatschappelijke participatie	2.960.520	2.852.422	108.098	Geen overschrijding
bedrijfsvoering	5.257.118	5.218.159	38.959	Geen overschrijding
projecten	1.108.202	6.785.097	-5.676.895	Overschrijding

2.1.2 Analyse op hoofdlijnen

In onderstaande tabel is een samenvatting opgenomen van de grootste afwijkingen per gemeente over het jaar 2023. De realisatie wordt hierbij vergeleken met de begrotingscijfers uit de 2^e BERAP. Een toelichting op de afwijkingen is opgenomen in de volgende hoofdstukken per kerntaak.

bedragen in Euro	ISD BOL			Per gemeente	
	bijgestelde begroting	werkelijk	saldo	Brunssum	Landgraaf
Lasten					
W-deel trajecten	539.653	525.362	14.291	46.111	-31.820
Kinderopvang	157.000	143.526	13.474	26.259	-12.784
Periodieke uitkeringen PW	25.343.450	25.538.823	-195.373	-114.546	-80.827
Periodieke uitkeringen IOAW	850.000	747.964	102.036	23.897	78.139
Periodieke uitkeringen IOAZ	158.000	177.720	-19.720	-6.565	-13.155
Loonkostensubsidie	1.530.000	1.404.749	125.251	74.807	50.444
Overig-onderzoekskosten rechtmatigheid	50.000	28.403	21.597	9.048	12.549
Bijzondere bijstand	2.659.000	2.595.354	63.646	30.707	32.938
Salariskosten excl. overhead	3.934.099	3.600.309	333.791	138.386	195.405
Kosten bedrijfsvoering incl. salarissen overhead	4.937.927	4.774.724	163.203	68.120	95.083
Diverse kleine afwijkingen	0	0	2.388	-3.041	5.429
Saldo generaal*			624.585	293.183	331.402
Projecten	1.108.202	6.785.097	-5.676.895	-2.680.954	-2.994.769

* een positief saldo betekent een teruggave voor de gemeente

In totaal zijn de werkelijke lasten € 624.585 lager dan geraamd in de 2^e BERAP. Deze middelen vloeien terug naar de deelnemende gemeenten.

Enkel de afwijkingen groter dan € 10.000 zijn opgenomen in deze tabel. Daardoor is er nog een regel toegevoegd 'diverse kleine afwijkingen' zodat het bedrag per gemeente exact aansluit bij de tabellen in de bijlage B "Gerealiseerde baten en lasten per gemeente".

2.1.3 Toerekening salarissen naar de kerntaken

Sinds de vernieuwing van het Besluit Begroting en Verantwoording (BBV) in 2017 zijn we verplicht om salarissen zoveel mogelijk direct toe te rekenen aan de desbetreffende beleidsvelden. In dit hoofdstuk wordt een toelichting gegeven op het toegerekende bedrag per beleidsveld dat in de hierop volgende hoofdstukken steeds in de financiële tabel is weergegeven.

Systematiek van toerekening

De totale som van salarissen van ISD BOL wordt toegerekend aan alle vier de beleidsvelden. Bij de toerekening worden verschillende verdeelsleutels gebruikt. De overhead (salarissen indirecte functies) komen op het beleidsveld Bedrijfsvoering. De urenverantwoording uit het W-deel (W/P consultant, werkcoach, gedeelte diagnoseconsulent, gedeelte medewerker backoffice en gedeelte administratieve ondersteuning) gaat rechtstreeks naar het beleidsterrein bevorderen uitstroom. De resterende salarislasten worden verdeeld over de beleidsterreinen bevorderen uitstroom (excl. w-deel), beperken instroom en maatschappelijke participatie naar verhouding van de totale uitgaven op dat beleidsterrein. Onderstaand is in tabelvorm te zien hoe de salarislasten toegerekend worden.

Kostensoort	Toelichting	Toerekening aan	Verdeelsleutel
Salarislasten uitvoerende functies	Functies consulent (rechtmatigheid en gedeeltelijk diagnose), financieel administratief mdw. en sociaal rechercheur	Producten BUIG en maatschappelijke participatie	Naar rato van de hoogte van de directe lasten producten BUIG, loaw en maatschappelijke participatie
Salarislasten uitvoerende functies	Functies consulent (diagnose (gedeeltelijk) en zorg), mdw, administratieve ontzorging (gedeeltelijk) en mdw. administratieve ondersteuning (gedeeltelijk)	Product Werkdeel (re-integratie)	Urenverantwoording
Salarislasten ondersteunende functies	Functies mdw. post & archief, mdw. verhaal & terugvordering, mdw. bezwaar & beroep en coördinator financiële taken	Kinderopvang, BUIG, Bbz declarabel en maatschappelijke participatie	Naar rato van de hoogte van de directe lasten producten kinderopvang, BUIG, Bbz declarabel en maatschappelijke participatie
Salarislasten indirecte functies	Functies directeur, directie-secretaresse, projectleiders, afdelingshoofd bedrijfsvoering en business intelligence, controller enz.	Beleidsveld bedrijfsvoering	100%

Resultaat salariskosten

In de primitieve begroting was een totale salarissom begroot van € 5.471.363. In de 1^e BERAP is de salarislust met € 702.894 verhoogd. Dit kwam hoofdzakelijk door de nieuwe CAO Samenwerkende Gemeentelijke Organisaties. In de 2^e BERAP is de salarislust met € 27.659 verhoogd in verband met de uitbreiding van de formatieruimte voor de functie controller bedrijfsvoering van 0,67 fte naar 1 fte. Het begrotingsbedrag van de salarissen na alle wijzigingen was € 6.201.916. Het werkelijk betaalde bedrag in 2023 is € 5.931.323. Dit is € 270.593 lager dan begroot.

In 2023 heeft ISD BOL in totaal 9 projecten uitgevoerd voor de 2 deelnemende gemeenten. Met name de projecten energietoeslag, leefgeld Oekraïne en Wet Inburgering waren grote projecten waar veel arbeidsuren aan te pas zijn gekomen. Deze arbeidsuren worden berekend en gefactureerd aan de gemeenten. Door de krapte op de arbeidsmarkt is het niet gelukt om hier nieuwe medewerkers voor aan te nemen. Hierdoor zijn de projecten door eigen mensen uitgevoerd waarbij er geprioriteerd moest worden in werkzaamheden. Het gevolg is dat er voor € 158.247 aan salariskosten voor de projecten in rekening is gebracht, maar hier geen extra uitgaven tegenover stonden. Dit is een voordeel op de totale salariskosten van ISD BOL.

Op het reguliere budget is in 2023 € 112.346 niet besteed. In de begroting wordt altijd rekening gehouden met 1 salaristrede hoger dan waarin de medewerkers werkelijk werken. Dit levert een ruimte op om incidentele tegenvallers op te vangen. Dit laatste is niet nodig gebleken.

Toegerekend bedrag salarissen per beleidsveld

In de volgende tabel is weergegeven hoe de totale salarislusten verdeeld zijn over de vier beleidsvelden. Deze verdeling is exclusief de urenverantwoording uit het W-deel, deze gaan namelijk rechtstreeks naar het beleidsterrein Bevorderen uitstroom. Ter volledigheid zijn deze wel in de regel onder de tabel wel opgenomen.

ISD BOL bedragen in Euro	2022 werkelijk	2023		
		primitieve begroting	bijgestelde begroting	werkelijk
- salariskosten bedrijfsvoering	1.971.952	2.278.840	2.267.817	2.331.015
- salariskosten bevorderen uitstroom	14.076	16.935	17.148	14.184
- salariskosten beperken instroom	2.347.541	2.946.828	3.074.392	2.778.549
- salariskosten maatschappelijke participatie	249.953	294.490	291.520	256.537
Subtotaal	4.583.521	5.537.093	5.650.878	5.380.284
- toegewezen salarissen in W-deel	832.244	637.164	551.039	551.039
Totale salariskosten	5.415.765	6.174.257	6.201.916	5.931.323

In de onderstaande tabellen zijn de totale salariskosten verdeeld over de 2 gemeenten.

Brunssum bedragen in Euro	2022 werkelijk	2023		
		primitieve begroting	bijgestelde begroting	werkelijk
- salariskosten bedrijfsvoering	839.420	944.781	940.211	966.412
- salariskosten bevorderen uitstroom	5.992	7.021	7.109	5.880
- salariskosten beperken instroom	999.300	1.221.721	1.274.608	1.151.955
- salariskosten maatschappelijke participatie	106.400	122.092	120.861	106.357
Subtotaal	1.951.111	2.295.615	2.342.789	2.230.604
- toegewezen salarissen in W-deel	354.269	250.332	173.388	173.388
- administratieve ontzorging BB	0	33.356	34.025	34.025
- detachering voormalig werkcoach	0	0	9.030	9.030
Totale salariskosten	2.305.381	2.579.303	2.559.232	2.447.047

Landgraaf bedragen in Euro	2022 werkelijk	2023		
		primitieve begroting	bijgestelde begroting	werkelijk
- salariskosten bedrijfsvoering	1.132.532	1.334.059	1.327.606	1.364.603
- salariskosten bevorderen uitstroom	8.084	9.914	10.039	8.303
- salariskosten beperken instroom	1.348.241	1.725.107	1.799.784	1.626.595
- salariskosten maatschappelijke participatie	143.553	172.398	170.659	150.179
Subtotaal	2.632.409	3.241.478	3.308.089	3.149.680
- toegewezen salarissen in W-deel	477.975	353.476	244.829	244.829
- detachering voormalig werkcoach	0	0	54.767	54.767
- MOBL detachering voormalig werkcoach	0	0	35.000	35.000
Totale salariskosten	3.110.384	3.594.954	3.642.684	3.484.276

2.1.4 Kerntaak: bevorderen uitstroom

Dit programma omvat alles wat samenhangt met de bevordering dat iedereen meedoet naar vermogen, bij voorkeur door betaald werk. Daar waar dat niet mogelijk is, wordt ingezet op professionele diagnose waarmee de cliënten een passend (vervolg)traject wordt aangeboden. In onderstaande tabellen zijn de baten en lasten weergegeven. Verschillen groter dan € 10.000 worden toegelicht.

bevorderen uitstroom					
Jaarrekening 2023				lasten	
omschrijving	2022 werkelijk	2023		werkelijk	saldo*
		primitieve begroting	bijgestelde begroting		
bedragen in Euro					
Participatiewet re-integratiedeel					
Brunssum					
re-integratie	322.494	358.257	318.461	272.350	46.111
Salarissen en sociale lasten	354.269	218.876	173.388	173.388	0
Administratieve ontzorging BB	0	0	34.025	34.025	0
Detachering voormalig werkcoach	0	0	9.030	9.030	0
Landgraaf					
re-integratie	230.310	221.192	221.192	253.012	-31.820
Salarissen en sociale lasten	477.975	309.059	244.829	244.829	0
Detachering voormalig werkcoach	0	0	54.767	54.767	0
MOBL detachering voormalig werkcoach	0	0	35.000	35.000	0
Kinderopvang					
Brunssum	85.720	69.197	88.109	60.622	27.487
Kinderopvang re-integratie	5.509	3.000	6.000	2.948	3.052
Kinderopvang sociaal medische indicatie	74.220	60.000	75.000	51.793	23.207
Salarissen en sociale lasten	5.992	6.197	7.109	5.880	1.229
Landgraaf	82.335	92.750	86.039	97.088	-11.049
Kinderopvang re-integratie	5.635	4.000	6.000	2.825	3.175
Kinderopvang sociaal medische indicatie	68.616	80.000	70.000	85.959	-15.959
Salarissen en sociale lasten	8.084	8.750	10.039	8.303	1.736
totaal	1.553.103	1.269.332	1.264.840	1.234.110	30.730

* Het saldo is het verschil tussen de bijgestelde begroting en het werkelijke bedrag 2023

bevorderen uitstroom					baten
Jaarrekening 2023					
omschrijving	2022 werkelijk	2023		werkelijk	saldo*
		primitieve begroting	bijgestelde begroting		
bedragen in Euro					
Participatiewet re-integratiedeel					
Brunssum					
Bijdrage gemeente programmakosten	322.494	358.257	318.461	281.380	-37.081
Bijdrage gemeente salarissen en sociale lasten	354.269	218.876	173.388	164.358	-9.030
Bijdrage administratieve ontzorging BB	0	0	34.025	34.025	0
Bijdrage detachering voormalig werkcoach	0	0	9.030	9.030	0
Landgraaf					
Bijdrage gemeente programmakosten	230.310	221.192	221.192	253.012	31.820
Bijdrage gemeente salarissen en sociale lasten	477.975	309.059	244.829	244.829	0
Bijdrage detachering voormalig werkcoach	0	0	54.767	54.767	0
MOBL detachering voormalig werkcoach	0	0	35.000	35.000	0
Kinderopvang					
Brunssum					
Bijdrage gemeente programmakosten	79.729	63.000	81.000	54.741	-26.259
Bijdrage gemeente salarissen en sociale lasten	5.992	6.197	7.109	5.880	-1.229
Landgraaf					
Bijdrage gemeente programmakosten	74.251	84.000	76.000	88.784	12.784
Bijdrage gemeente salarissen en sociale lasten	8.084	8.750	10.039	8.303	-1.736
totaal	1.553.103	1.269.332	1.264.840	1.234.110	-30.730
saldo	0	0	0	0	0

* Het saldo is het verschil tussen de bijgestelde begroting en het werkelijke bedrag 2023

Toelichting jaarrekening 2023

Onderstaand worden de verklaringen voor de afwijkingen nader gespecificeerd

(V = voordelig, N = nadelig, S = structureel, I = Incidenteel).

W-deel	V € 61.536 (i)
--------	----------------

Voor de gemeente Brunssum resteert € 93.356 van het toegekende budget. De gemeente Landgraaf heeft een tekort van € 31.820. Voor een nadere toelichting zie monitoring 5: *De uitgaven op het Participatiebudget (W-deel)*.

Kinderopvang	V € 16.438 (i)
--------------	----------------

In de 1^e BERAP is voor de gemeente Brunssum bijgeraamd en voor de gemeente Landgraaf fors afgeraamd op de budgetten kinderopvang. Uiteindelijk is gebleken dat voor de gemeente Brunssum te veel is bijgeraamd en voor de gemeente Landgraaf te veel is afgeraamd. Hierdoor heeft de gemeente Brunssum een overschot en de gemeente Landgraaf een tekort.

Gemeente Brunssum, totaal (V) € 27.487:

- Uitgaven kinderopvang regulier (V) € 3.052 (i)
- Uitgaven SMI (V) € 23.207 (i)
- Kosten bedrijfsvoering kinderopvang (V) € 1.229 (i)

Gemeente Landgraaf, totaal (N) € 11.049:

- Uitgaven kinderopvang regulier (V) € 3.175 (i)
- Uitgaven SMI (N) € 15.959 (i)
- Kosten bedrijfsvoering kinderopvang (V) € 1.736 (i)

Toelichting baten:

Bijdrage gemeente re-integratie	N € 61.536 (i)
---------------------------------	----------------

Dit betreft de som van de twee overschotten van de budgetten die aan de twee gemeenten wordt teruggekeerd.

Bijdrage gemeente kinderopvang	N € 16.438 (i)
--------------------------------	----------------

De som van de bovenstaande bedragen kinderopvang resulteert in een lagere bijdrage van de gemeenten dan begroot.

2.1.5 Kerntaak: beperken instroom

Dit programma omvat alle uitkeringen aan bijstandsgerechtigden. Daarbij is het streven dat alleen die mensen een beroep op een uitkering kunnen doen die ook daadwerkelijk deze ondersteuning nodig hebben (tegenhouden aan de poort). Handhaving van wetten en regels en het intensief bestrijden van fraude is hierbij een belangrijk speerpunt. Daarbij wordt de menselijke maat niet vergeten. In onderstaande tabellen zijn de baten en lasten weergegeven. Verschillen groter dan € 10.000 worden toegelicht.

beperken van de instroom					
Jaarrekening 2023					
omschrijving	2022 werkelijk	2023			lasten saldo*
		primitieve begroting	bijgestelde begroting	werkelijk	
bedragen in Euro					
BUIG inkomensdeel					
Brunssum	11.460.134	12.097.070	12.819.680	12.719.852	99.828
Bbz gevestigd kapitaalverstrekking rentedrage	0	11.000	0	0	0
Bbz gevestigd uitbestede onderzoekskosten	5.864	10.000	12.000	9.607	2.393
Bbz uitbestede apparaatskosten	23.451	16.000	40.000	39.172	828
Bbz gevestigd uitk. levensond. om niet	12.582	9.000	11.000	31.746	-20.746
Bbz gevestigd uitk. levensond. renteloos	7.876	3.000	6.000	14.820	-8.820
Bbz starters uitk. levensond. om niet	31.109	34.000	38.000	0	38.000
Bbz starters uitk. levensond. renteloos	9.886	-4.000	-3.000	9.074	-12.074
Periodieke uitkeringen PW	9.411.364	9.992.489	10.216.072	10.330.618	-114.546
Periodieke uitkeringen IOAW	248.871	300.000	295.000	271.103	23.897
Periodieke uitkeringen IOAZ	92.425	90.000	120.000	126.565	-6.565
Loonkostensubsidie	617.407	530.000	810.000	735.193	74.807
Salarissen en sociale lasten	999.300	1.105.581	1.274.608	1.151.955	122.653
Landgraaf	16.549.512	16.745.220	18.352.162	18.146.340	205.822
Bbz gevestigd kapitaalverstrekking rentedrage	31.700	17.000	23.000	0	23.000
Bbz gevestigd uitbestede onderzoekskosten	3.205	13.000	5.000	19.442	-14.442
Bbz uitbestede apparaatskosten	31.637	21.000	56.000	55.312	688
Bbz gevestigd uitk. levensond. om niet	0	19.000	3.000	3.028	-28
Bbz gevestigd uitk. levensond. renteloos	0	-5.000	-1.000	7.860	-8.860
Bbz starters uitk. levensond. om niet	38.478	9.000	21.000	10.017	10.983
Bbz starters uitk. levensond. renteloos	-2.673	6.000	5.000	18.310	-13.310
Periodieke uitkeringen PW	14.022.995	14.076.107	15.127.378	15.208.205	-80.827
Periodieke uitkeringen IOAW	551.365	665.000	555.000	476.861	78.139
Periodieke uitkeringen IOAZ	21.589	13.000	38.000	51.155	-13.155
Loonkostensubsidie	502.975	350.000	720.000	669.556	50.444
Salarissen en sociale lasten	1.348.241	1.561.113	1.799.784	1.626.595	173.189
Overig					
Overig-onderzoekskosten rechtmatigheid	18.772	50.000	50.000	28.403	21.597
totaal	28.028.418	28.892.290	31.221.842	30.894.595	327.247

* Het saldo is het verschil tussen de bijgestelde begroting en het werkelijke bedrag 2023

beperken van de instroom					
Jaarrekening 2023					
omschrijving	baten				
	2022 werkelijk	2023			saldo*
		primitieve begroting	bijgestelde begroting	werkelijk	
bedragen in Euro					
BUIG inkomensdeel					
Brunssum	11.460.134	12.097.070	12.819.680	12.719.852	-99.828
Debiteurenontvangsten Bbz	8.445	0	5.800	5.909	109
Bijdrage gemeente rijksvergoeding uitbestede onderz	5.864	0	12.000	9.607	-2.393
Bijdrage gemeente eigen aandeel programmakosten	-8.445	21.000	-5.800	-5.909	-109
Bijdrage gemeente Bbz uitbestede apparaatskosten	23.451	16.000	40.000	39.172	-828
Debiteurenontvangsten Pw	172.812	0	147.200	265.733	118.533
Bijdrage gemeente rijksvergoeding programmakosten	10.652.051	11.265.929	10.619.467	11.851.579	1.232.112
Bijdrage gemeente eigen aandeel programmakosten	-393.343	-311.440	726.405	-598.194	-1.324.598
Bijdrage gemeente salarissen en sociale lasten	999.300	1.105.581	1.274.608	1.151.955	-122.653
Landgraaf	16.549.512	16.745.220	18.352.162	18.146.340	-205.822
Debiteurenontvangsten Bbz	20.919	0	14.000	28.625	14.625
Bijdrage gemeente rijksvergoeding uitbestede onderz	3.205	0	5.000	19.442	14.442
Bijdrage gemeente eigen aandeel programmakosten	10.781	30.000	9.000	-28.625	-37.625
Bijdrage gemeente Bbz uitbestede apparaatskosten	31.637	21.000	56.000	55.312	-688
Debiteurenontvangsten Pw	255.370	0	174.000	335.633	161.633
Bijdrage gemeente rijksvergoeding programmakosten	13.022.885	13.951.988	13.837.085	15.436.788	1.599.703
Bijdrage gemeente eigen aandeel programmakosten	1.856.474	1.181.119	2.457.293	672.570	-1.784.723
Bijdrage gemeente salarissen en sociale lasten	1.348.241	1.561.113	1.799.784	1.626.595	-173.189
Overig	18.772	50.000	50.000	28.403	-21.597
Bijdrage onderzoekskosten rechtmatigheid Brunssum	5.242	21.284	21.284	12.236	-9.048
Bijdrage onderzoekskosten rechtmatigheid Landgraaf	13.530	28.716	28.716	16.167	-12.549
totaal	28.028.418	28.892.290	31.221.842	30.894.595	-327.247
saldo	0	0	0	0	0

* Het saldo is het verschil tussen de bijgestelde begroting en het werkelijke bedrag 2023

Toelichting jaarrekening 2023

Onderstaand worden de verklaringen voor de afwijkingen nader gespecificeerd (V = voordelig, N = nadelig, S = structureel, I = Incidenteel).

Toelichting lasten:

“BUIG” (Bbz + PW + Lks + loaw + loaz)	V	9.808 (i)
---------------------------------------	---	-----------

De uitgaven BBZ rentedragend kapitaal, onderzoekskosten en apparaatskosten laten t.o.v. de prognose uit de 2^e BERAP ISD BOL 2023 voor de gemeenten het volgende beeld zien:

- Brunssum heeft geen rentedragend bedrijfskapitaal verstrekt en van het bedrag begroot voor de onderzoekskosten m.b.t. levensvatbaarheid van een eigen bedrijf is 75% benut, € 2.393 (V). De uitvoeringskosten betaald aan Maastricht zijn conform begroting bijna volledig benut, € 828 (V);
- Landgraaf heeft geen rentedragend bedrijfskapitaal verstrekt, € 23.000,- (V). De onderzoekskosten m.b.t. de levensvatbaarheid van een eigen bedrijf zijn € 14.442 (N) hoger uitgevallen dan begroot. De uitvoeringskosten betaald aan Maastricht zijn conform begroting bijna volledig benut, € 688 (V).

De Bbz declarabel (Bbz gevestigd) laat elk jaar een grillig verloop zien en is moeilijk te prognosticeren. Ten opzichte van de 2^e BERAP ISD BOL 2023 betekent dit voor:

- De gemeente Brunssum hogere lasten tot een bedrag van € 29.566 (N);
- De gemeente Landgraaf hogere lasten tot een bedrag van € 8.888 (N).

Ook de Bbz I-deel (Bbz starters) laat elk jaar een grillig verloop zien en is moeilijk te prognosticeren. Ten opzichte van de 2^e BERAP ISD BOL 2023 betekent dit voor:

- De gemeente Brunssum lagere lasten tot een bedrag van € 25.926 (V);
- De gemeente Landgraaf hogere lasten tot een bedrag van € 2.327 (N).

Bij het PW I-deel is sprake van een overschot voor alle twee gemeenten. In de raming van 2023 is rekening gehouden met een daling van de cliëntenaantallen van de gemeenten met 2%. Deze daling is echter omgebogen naar een stijging van de cliëntenaantallen, voor de gemeente Brunssum (3,4%) en voor de gemeente Landgraaf (0,1%).

In cijfers:

- Brunssum (N) € 114.546 (i)
- Landgraaf (N) € 80.827 (i)

De aantallen IOAW-gerechtigden van de twee gemeenten zijn alleen voor de gemeente Landgraaf opvallend gefluctueerd (daling). Ten opzichte van de 2^e BERAP ISD BOL 2023 betekent dit voor:

- De gemeente Brunssum lagere lasten tot een bedrag van (V) € 23.897 (i);
- De gemeente Landgraaf lagere lasten tot een bedrag van (V) € 78.139 (i).

Bij de IOAZ zien we ten opzichte van de 2^e BERAP ISD BOL 2023 voor:

- De gemeente Brunssum hogere lasten tot een bedrag van (N) € 6.565 (i);
- De gemeente Landgraaf hogere lasten tot een bedrag van (N) € 13.155 (i).

Onderdeel van het PW I-deel is de Loonkostensubsidie (LKS). In zowel de 1^e, als de 2^e BERAP is fors bijgeraamd op deze budgetten. Brunssum ging van € 530.000 in de primitieve begroting naar uiteindelijk een budget van € 810.000. Landgraaf ging van € 350.000 naar € 720.000. Uiteindelijk zijn er toch nog middelen overgebleven op deze budgetten, namelijk:

- Brunssum (V) € 74.807 (i)
- Landgraaf (V) € 50.444 (i)

Overig – onderzoekskosten rechtmatigheid	V € 21.597 (i)
--	----------------

In 2023 zijn wederom door een extern bureau onderzoeken gedaan naar voorliggende voorzieningen. De kosten van de inhuur van dit extern bureau waren € 21.597 lager dan begroot.

Salarissen en sociale lasten	V 295.842 (i)
------------------------------	---------------

De toegerekende salariskosten naar dit beleidsterrein zijn € 295.842 lager dan begroot. Zie hoofdstuk 2.1.3 voor een toelichting. Per gemeente is het voordeel als volgt:

- Brunssum (V) € 122.653 (i)
- Landgraaf (V) € 173.189 (i)

Toelichting baten:

Rijksbijdrage	V € 2.831.815 (i)
---------------	-------------------

Baten "BUIG" (Bbz + PW I-deel + loaw I-deel + loaz I-deel):

De macrobudgetten voor de verschillende regelingen worden afzonderlijk geraamd, vervolgens opgeteld en over de gemeenten verdeeld. De gemeenten ontvangen dus één budget.

In de 2e BERAP ISD BOL 2023 is over de BUIG-budgetten gerapporteerd dat deze gebaseerd blijven op het voorlopig vastgesteld budget 2023. Ook is toegezegd door het Rijk dat bij de vaststelling van het definitieve budget 2023 (eind september) rekening zal worden gehouden met de actuele conjuncturele situatie.

In cijfers:

- Brunssum (V) € 1.232.112 (i)
- Landgraaf (V) € 1.599.703 (i)

PW - I deel	N € 2.841.622 (i)
-------------	-------------------

Baten Bbz rentedragend kapitaal, onderzoekskosten en apparaatskosten

Per 1 januari 2020 is de financieringssysteem van de Bbz declarabel veranderd. De uitkering levensonderhoud valt nu onder de Pw. Voor onderzoekskosten krijgt iedere gemeente een vast bedrag per jaar. Heeft een gemeente minder nodig dan is het overschot vrij besteedbaar. Heeft een gemeente te kort dan moet uit eigen middelen worden aangevuld. Het rentedragend kapitaal krijgt een gemeente het jaar ná verstrekking van het Rijk terugbetaald. In de vijf jaren ná de verstrekking door het Rijk moet de gemeente dit rentedragend kapitaal voor 75% terugbetalen aan het Rijk. Wordt het verstrekte rentedragend kapitaal dus volledig terugbetaald door de zelfstandige dan mag de gemeente 25% van het verstrekte kapitaal houden.

De gemeentelijke bijdrage voor de onderzoekskosten en het rentedragende kapitaal van de Bbz declarabel is in totaal € 10.951 hoger, mede door de debiteurenontvangsten Bbz.

- Brunssum (N) € 2.393 (i)
- Landgraaf (N) € 8.558 (i)

De gemeentelijke bijdrage voor de apparaatskosten van de Bbz declarabel is in totaal € 1.516 lager.

- Brunssum (N) € 828 (i)
- Landgraaf (N) € 688 (i)

De gemeentelijke bijdrage voor de Bbz I-deel, PW, IOAW en IOAZ kan nu in deze jaarrekening worden vastgesteld. Deze wordt verlaagd door de debiteurenontvangsten PW. In totaal is de bijdrage € 3.111.981 lager.

- Brunssum (N) € 1.206.066 (i)
- Landgraaf (N) € 1.623.090 (i)

Overig	N € 21.597 (i)
--------	----------------

De gemeentelijke bijdrage wordt verlaagd met € 21.597 voor de kosten van het extern bureau dat onderzoeken heeft gedaan naar voorliggende voorzieningen.

Bijdrage salarissen en sociale lasten	N € 295.842 (i)
---------------------------------------	-----------------

De bijdrage toerekening salariskosten staat altijd in relatie met de uitgaven.

2.1.6 Kerntaak: maatschappelijke participatie

Dit programma omvat het minimeleidend en de bijzondere bijstand dat als instrument wordt ingezet om financiële belemmeringen weg te nemen die bestaan voor participatie in de samenleving. Dit laatste wordt nagestreefd omdat dit mensen perspectief geeft en bijdraagt aan het functioneren en de kwaliteit van de stad/wijk. In onderstaande tabellen zijn de baten en lasten weergegeven.

maatschappelijke participatie					
Jaarrekening 2023					
omschrijving	2022 werkelijk	2023			saldo*
		primitieve begroting	bijgestelde begroting	werkelijk	
bedragen in Euro					
Bijzondere bijstand					
Brunssum	1.220.394	1.173.202	1.226.861	1.181.650	45.211
Medische keuringen	775	0	1.000	536	464
Directe levensbehoeften (a)	31.984	58.000	30.000	32.478	-2.478
Voorzieningen voor het huishouden (b)	3.740	1.000	2.000	4.201	-2.201
Kosten inrichting/huisraad (c)	27.312	8.000	28.000	33.717	-5.717
Inrichtingskosten statushouders (c)	1.356	3.000	2.000	1.357	643
Overige voorzieningen voor wonen (c)	29.940	27.000	30.000	25.574	4.426
Peuteropvang (d)	5.366	4.000	6.000	2.712	3.288
Overige voorzieningen voor opvang (d)	3.739	2.000	4.000	3.248	752
Vervoerskosten en overige kosten maatschappelijke participatie (j)	14.572	11.000	15.000	11.339	3.661
Rechtsbijstand (f)	22.209	34.000	40.000	28.399	11.601
Overige kosten financiële transacties (f)	377	1.000	8.000	3.928	4.072
Medische dienstverlening (h)	3.026	1.000	1.000	2.656	-1.656
Individuele inkomensvoet (k)	181.599	178.000	182.000	191.923	-9.923
Maatschappelijke participatie (j)	175.050	140.000	175.000	159.450	15.550
Bewindvoering (e)	552.659	545.000	500.000	515.314	-15.314
Budgetbeheer (e)	248	1.000	1.000	1.765	-765
VGZ-bijdrage (m)	50.880	43.000	51.000	40.440	10.560
Overige bijzondere bijstand (g), (i), (l)	9.163	2.000	30.000	16.256	13.744
Salarissen en sociale lasten	106.400	114.202	120.861	106.357	14.504
Landgraaf	1.737.573	1.801.257	1.723.659	1.670.241	53.418
Medische keuringen	336	1.000	1.000	369	631
Directe levensbehoeften (a)	39.965	65.000	35.000	28.022	6.978
Voorzieningen voor het huishouden (b)	4.399	2.000	4.000	1.391	2.610
Kosten inrichting/huisraad (c)	14.890	30.000	15.000	19.719	-4.719
Inrichtingskosten statushouders (c)	10.871	11.000	5.000	0	5.000
Overige voorzieningen voor wonen (c)	39.040	25.000	44.000	32.483	11.517
Peuteropvang (d)	1.174	1.000	1.000	783	217
Overige voorzieningen voor opvang (d)	0	0	0	0	0
Vervoerskosten en overige kosten maatschappelijke participatie (j)	9.545	10.000	14.000	10.911	3.089
Rechtsbijstand (f)	40.592	56.000	46.000	44.470	1.530
Overige kosten financiële transacties (f)	4.065	4.000	2.000	2.136	-136
Medische dienstverlening (h)	4.474	6.000	5.000	5.218	-218
Individuele inkomensvoet (k)	255.486	242.000	256.000	268.137	-12.137
Maatschappelijke participatie (j)	203.631	179.000	204.000	187.950	16.050
Bewindvoering (e)	890.223	935.000	845.000	847.078	-2.078
Budgetbeheer (e)	9.274	6.000	9.000	6.679	2.321
VGZ-bijdrage (m)	60.278	59.000	61.000	44.310	16.690
Overige bijzondere bijstand (g), (i), (l)	5.779	8.000	6.000	20.404	-14.404
Salarissen en sociale lasten	143.553	161.257	170.659	150.179	20.480
Overige kosten					
Minima-effectrapportage	23.614	0	0	0	0
Klanttevredenheidsonderzoek	2.723	10.000	10.000	531	9.469
totaal	2.984.304	2.984.459	2.960.520	2.852.422	108.098

* Het saldo is het verschil tussen de bijgestelde begroting en het werkelijke bedrag 2023

maatschappelijke participatie					
Jaarrekening 2023					batens
omschrijving	2022 werkelijk	2023			saldo*
		primitieve begroting	bijgestelde begroting	werkelijk	
bedragen in Euro					
Bijzondere bijstand					
Brunssum	1.220.394	1.173.202	1.226.861	1.181.650	-45.211
Bijdrage gemeente programmakosten	1.048.389	1.059.000	1.065.000	1.024.897	-40.103
Bijdrage gemeente salarissen en sociale lasten	106.400	114.202	120.861	106.357	-14.504
Debiteurenontvangsten	65.605	0	41.000	50.396	9.396
Landgraaf	1.737.573	1.801.257	1.723.659	1.670.241	-53.418
Bijdrage gemeente programmakosten	1.527.477	1.640.000	1.510.000	1.459.996	-50.004
Bijdrage gemeente salarissen en sociale lasten	143.553	161.257	170.659	150.179	-20.480
Debiteurenontvangsten	66.543	0	43.000	60.065	17.065
Overige kosten	26.337	10.000	10.000	531	-9.469
Bijdrage minima-effectrapportage Brunssum	6.338	0	0	0	0
Bijdrage minima-effectrapportage Landgraaf	17.276	0	0	0	0
Bijdrage klanttevredenheidsonderzoek Landgraaf	2.723	10.000	10.000	311	-9.689
Bijdrage klanttevredenheidsonderzoek Brunssum	0	0	0	220	220
totaal	2.984.304	2.984.459	2.960.520	2.852.422	-108.098
saldo	0	0	0	0	0

* Het saldo is het verschil tussen de bijgestelde begroting en het werkelijke bedrag 2023

Toelichting jaarrekening 2023

Onderstaand worden de verklaringen voor de afwijkingen nader gespecificeerd (V = voordelig, N = nadelig, S = structureel, I = Incidenteel).

Toelichting lasten:

Directe levensbehoeften, voorzieningen voor het huishouden, kosten inrichting/huisraad, inrichtingskosten statushouders, overige voorzieningen voor wonen, peuteropvang, vervoerskosten en overige kosten, maatschappelijke zorg, rechtsbijstand, overige kosten financiële dienstverlening, medische dienstverlening, individuele inkomensvoet, maatschappelijke participatie, bewindvoering, budgetbeheer, VGZ-bijdrage en overige bijzondere bijstand	V € 63.645 (i)
--	----------------

Op het totale budget bijzondere bijstand van € 2.659.000 is er € 63.645 minder uitgekeerd. Het voordeel is als volgt opgebouwd:

- Gemeente Brunssum heeft € 30.707 (V) minder uitgekeerd dan begroot;
- Gemeente Landgraaf heeft € 32.938 (V) minder uitgekeerd dan begroot.

Overige kosten klanttevredenheidsonderzoek	V € 9.469 (i)
--	---------------

Voor de gemeente Landgraaf heeft in 2022 nog een klanttevredenheidsonderzoek plaatsgevonden. De kosten in 2023 hebben betrekking op de feedbackzuil.

Salarissen en sociale lasten	V € 34.984 (i)
------------------------------	----------------

De toegerekende salariskosten naar dit beleidsterrein zijn € 26.928 lager dan begroot. Zie hoofdstuk 2.1.3 voor een toelichting.

Per gemeente is het voordeel als volgt:

- Brunssum € 14.504 (V)
- Landgraaf € 20.480 (V)

Toelichting baten:

Bijdrage gemeente in de programmakosten	N € 63.645 (i)
---	----------------

De som van de bovenstaande bedragen resulteert in een lagere bijdrage van de gemeenten.

Overige kosten klanttevredenheidsonderzoek	N € 9.469 (i)
--	---------------

De bijdrage klanttevredenheidsonderzoek staat altijd in relatie met de uitgaven en resulteert voor 2023 in een lagere bijdrage van de gemeente.

Bijdrage gemeente in de salarissen en de sociale lasten	N € 34.984 (i)
---	----------------

De bijdrage toerekening salariskosten staat altijd in relatie met de uitgaven.

2.1.7 Bedrijfsvoering en rechtmatigheid

Rechtmatigheidsverantwoording

Verantwoordelijkheid Dagelijks Bestuur

De baten en lasten alsmede de balansmutaties moeten getrouw in de jaarrekening worden opgenomen. Uit het getrouw opnemen van de baten en lasten alsmede de balansmutaties, blijken een drietal rechtmatigheidscriteria niet expliciet. Dit betreffen het begrotings-, voorwaarden-, en misbruik- en oneigenlijk gebruik criterium.

In deze rechtmatigheidsverantwoording licht het Dagelijks Bestuur toe in hoeverre bij de in de jaarrekening verantwoorde baten en lasten, alsmede de balansmutaties het begrotings-, voorwaarden-, en misbruik- en oneigenlijk gebruik criterium zijn nageleefd. Dit houdt in dat de verantwoorde baten en lasten, alsmede de balansmutaties in overeenstemming zijn met door het Algemeen Bestuur vastgestelde kaders zoals de begroting en gemeentelijke verordeningen en met bepalingen in de relevante wet- en regelgeving.

Bij de waarderingsgrondslagen in de jaarrekening is het door het Algemeen Bestuur in haar vergadering van 19 april 2023 vastgestelde normenkader van de relevante wet- en regelgeving verder toegelicht.

Deze verantwoording hanteert een grensbedrag omdat alleen de van belang zijnde aspecten in de verantwoording hoeven te worden betrokken. Deze grens is door het Algemeen Bestuur bepaald en bedraagt 1% van de totale lasten inclusief toevoegingen aan de reserves en is daarmee vastgesteld op € 469.844. De grondslag voor deze verantwoording is de Kadernota Rechtmatigheid 2023 van de Commissie BBV van november 2023.

Bevindingen rechtmatigheidscontrole (art. 10 FV)

Op geen van de beleidsvelden (beperken instroom, bevorderen uitstroom, maatschappelijke participatie en de bedrijfsvoering) zijn in 2023 afwijkingen in de rechtmatigheidscontrole geconstateerd, die de grens overschrijden van € 50.000 en daarmee opgenomen en gerapporteerd zouden moeten worden.

Bevindingen voorwaardencriterium (art. 11 FV)

Het kader voor de voor de relevante (interne) wet- en regelgeving waaruit financiële beheershandelingen kunnen voortvloeien zijn vastgelegd in het document 'Normenkader ISD BOL 2023'.

Bevindingen begrotingscriterium (art. 12 FV)

Op basis van artikel 12 FV is het uitgangspunt dat iedere afwijking van de begroting als onrechtmatig wordt beschouwd. Afwijkingen worden echter als acceptabel aangemerkt in de volgende situaties:

- a. Er is sprake van een overschrijding waarbij direct gerelateerde inkomsten de overschrijding compenseren;
- b. Er is sprake van een overschrijding op een open-einde regeling;

- c. De overschrijding is geautoriseerd door middel van de vaststelling van een tussentijdse rapportage.

De laatst vastgestelde begrotingswijziging is de begrotingswijziging die voortvloeit uit de 2e Bestuursrapportage (BERAP) ISDBOL 2023. De daadwerkelijke budgetrealisaties zijn hiertegen afgezet. Zie hiertoe onderstaande tabel.

Programma bedragen in Euro	2023			Opmerking
	bijgestelde begroting	werkelijk	Verschil	
bevorderen van de uitstroom	1.264.840	1.234.110	30.730	Geen overschrijding
beperken van de instroom	31.221.842	30.894.595	327.247	Geen overschrijding
maatschappelijke participatie	2.960.520	2.852.422	108.098	Geen overschrijding
bedrijfsvoering	5.257.118	5.218.159	38.959	Geen overschrijding
projecten	1.108.202	6.785.097	-5.676.895	Overschrijding

Op de beleidsvelden ‘bevorderen van de uitstroom’, ‘beperken van de instroom’, ‘maatschappelijke participatie’ en ‘bedrijfsvoering’ is geen sprake van een overschrijding.

Op het onderdeel projecten is wel sprake van een forse overschrijding. Naast het feit dat de projecten ‘open-einde’ regelingen betreffen en op die basis als acceptabel kunnen worden aangemerkt, zijn een aantal bijzondere omstandigheden aan te wijzen die debet zijn aan de overschrijding ten opzichte van de 2e BERAP ISDBOL 2023. Te weten:

- De projectkosten van het Bijdrage eigen risico Zorgverzekeringswet Brunssum zijn € 10.122 hoger uitgevallen. Tussentijds is het bedrag voor de Bijdrage eigen risico Zorgverzekeringswet verhoogd. Dit was nog niet bekend bij de totstandkoming van de 2e BERAP 2023;
- De kosten ‘Energietoeslag 2023’ voor de gemeente Brunssum waren € 2.552.345,40 hoger dan begroot. Voor de gemeente Landgraaf was het € 2.936.118,01 hoger dan begroot. De oorzaak hiervan is dat het wetsvoorstel Eenmalige Energietoeslag 2023 pas na de 2de BERAP in oktober 2023 is aangenomen in de Eerste Kamer. De jaarrekening 2023 is het eerste moment waarin inzicht kon worden geboden in dit betreffende projectbudget;
- De kosten van het project Wet Inburgering zijn uiteindelijk € 193.450 hoger uitgevallen dan geraamd. Voor Brunssum was het tekort € 116.085,25 en voor Landgraaf € 77.365,30. Dit komt door nog niet betaalde facturen aan Vista en een te lage inschatting van de uitvoeringskosten.

Bevindingen M&O-criterium (art. 13 FV)

De regels voor het voorkomen van misbruik en oneigenlijk gebruik zijn vastgelegd in de documenten: Handhavingsverordening ISD BOL 2023 Brunssum/Handhavingsverordening ISD BOL 2023 Landgraaf/Handhavingsplan 2023/Nota M&O Inburgering ISD BOL 2023/Afstemmingsverordening PW, IOAW en IOAZ ISDBOL 2023 Brunssum/Afstemmingsverordening PW, IOAW en IOAZ ISDBOL 2023 Brunssum/Beleidsregels Boete ISD BOL 2023/ Beleidsregels Debiteuren ISD BOL 2023.

Conclusie rechtmatigheid 2023

Het Dagelijks Bestuur is van mening dat de in deze jaarrekening verantwoorde baten en lasten alsmede de balansmutaties rechtmatig tot stand zijn gekomen binnen de daarvoor gestelde grens. Er is wel sprake van overschrijving van het begrotingscriterium op de projecten. Dit is bovenstaand nader verklaard onder bevindingen begrotingscriterium.

2.1.8 Financiële verantwoording bedrijfsvoeringskosten

Dit programma omvat alle lasten en baten die samenhangen met de sturing en ondersteuning van de medewerkers in het primaire proces. Het zijn de bedrijfsvoeringskosten die niet direct aan een kerntaak kunnen worden toegerekend. Alle lasten binnen dit programma zijn weergegeven inclusief BTW. De deelnemende gemeenten kunnen deze doorgeschoven BTW terugvorderen middels het btw-compensatiefonds. Zie bijlage D voor de opgave per gemeente. In onderstaande tabellen zijn de baten en lasten weergegeven. Verschillen groter dan € 10.000 worden toegelicht.

bedrijfsvoering					
Jaarrekening 2023					
					lasten
omschrijving	2022 werkelijk	2023			saldo*
		primitieve begroting	bijgestelde begroting	werkelijk	
bedragen in Euro					
bedrijfsvoering					
Salariskosten	1.971.952	1.986.328	2.267.817	2.331.015	-63.198
Overige personeelskosten	199.342	216.760	258.224	244.174	14.050
Inhuur en uitzendkrachten	18.350	109.946	124.038	54.786	69.252
Huisvestings- en kantoorkosten	1.017.775	994.472	1.126.728	1.124.739	1.989
Automatisering	1.082.099	967.426	1.136.676	1.146.544	-9.869
Representatie	8.543	7.635	7.635	6.224	1.411
Communicatie en promotiekosten	6.010	10.645	10.645	2.695	7.950
Vakliteratuur	55.810	58.026	58.026	57.741	285
Accountantskosten	47.619	40.850	40.850	42.864	-2.014
Advieskosten	58.192	65.274	80.574	70.616	9.958
Algemene kosten	65.478	56.713	67.843	87.516	-19.673
Treasury	54.844	53.062	53.062	44.804	8.258
Overige baten en lasten	0	25.000	25.000	4.440	20.560
totaal	4.586.014	4.592.136	5.257.118	5.218.159	38.959

* Het saldo is het verschil tussen de bijgestelde begroting en het werkelijke bedrag 2023

bedrijfsvoering					
Jaarrekening 2023					
					baten
omschrijving	2022 werkelijk	2023			saldo*
		primitieve begroting	bijgestelde begroting	werkelijk	
bedragen in Euro					
bedrijfsvoering					
Salarisbaten	204.637	49.582	106.356	225.744	119.388
Huisvestings- en kantoorkosten	140.480	134.953	134.953	135.059	106
Algemene kosten	34.572	20.000	35.000	39.694	4.694
bijdrage van gemeente Brunssum	13.746	8.292	14.511	16.914	2.403
bijdrage van gemeente Landgraaf	20.826	11.708	20.489	22.780	2.291
Treasury	48.429	42.882	42.882	42.937	55
Overige baten en lasten	4.157.895	4.344.719	4.937.927	4.774.724	-163.203
bijdrage van gemeente Brunssum	1.756.175	1.789.851	2.032.779	1.964.659	-68.120
bijdrage van gemeente Landgraaf	2.401.720	2.554.868	2.905.148	2.810.065	-95.083
totaal	4.586.014	4.592.136	5.257.118	5.218.159	-38.959
saldo	0	0	0	0	0

* Het saldo is het verschil tussen de bijgestelde begroting en het werkelijke bedrag 2023

In het cumulatief overzicht van hoofdstuk 2.1.1 zijn van bovenstaande baten en lasten de overhead en onvoorzien afzonderlijk inzichtelijk gemaakt, daardoor sluiten de totalen niet aan op het subtotaal van het programma. Dit is ook in dit hoofdstuk toegelicht.

Toelichting jaarrekening 2023

Het aandeel van de gemeenten in de kosten van bedrijfsvoering valt € 254.485 lager uit dan geraamd in de bijgestelde begroting. Hieronder is de verklaring voor deze afwijking gespecificeerd (V = voordelig, N = nadelig, I = incidenteel, S = structureel)

Toelichting lasten:

Salariskosten	N	63.198 (i)
---------------	---	------------

De toegerekende salariskosten naar bedrijfsvoering bedragen € 2.331.015, dit is € 63.198 hoger dan begroot. Dit komt mede doordat een voorziening is getroffen voor verlofsparen ter hoogte van € 23.807. Daarnaast wordt het tekort van de toegerekende salariskosten naar bedrijfsvoering gedekt uit de detacheringvergoeding. Zie hoofdstuk 2.1.2. voor een uitgebreide toelichting op de salariskosten.

Overige personeelskosten	V	14.050 (i)
--------------------------	---	------------

Van het budget Overige personeelskosten is € 14.050 niet besteed. Dit is grotendeels veroorzaakt door minder reis- en verblijfkosten. Door hybride werken (deels thuis en deels op kantoor) vinden veel overleggen digitaal plaats. Dit alles leidt tot minder reiskosten van de medewerkers.

Inhuur en uitzendkrachten	V	€ 69.252(i)
---------------------------	---	-------------

Het budget voor inhuur is nauwelijks aangesproken in 2023 waardoor er € 69.252 over is gebleven. Door de krapte op de arbeidsmarkt was het ook lastiger om goed gekwalificeerd personeel in te huren.

Algemene kosten	N	€ 19.673(i)
-----------------	---	-------------

De proceskosten bezwaar en beroep zijn € 4.694, invorderingskosten zijn € 1.659 en de archiefinspectie is € 12.425 hoger dan geraamd. Daarnaast zijn er nog kleine verschillen.

Overige baten en lasten – onvoorzien	V	€ 20.560(i)
--------------------------------------	---	-------------

Dit budget wordt gebruikt voor onvoorziene uitgaven waar ISD BOL rekening mee heeft gehouden in de begroting. In 2023 is voor een bedrag van € 4.440 gebruik van gemaakt voor persoonlijke beschermingsmiddelen voor het Team Bijzonder Onderzoek.

Toelichting baten:

Salarisbaten	V	€ 119.388 (i)
--------------	---	---------------

De baten op de salarissen waren € 119.388 hoger dan geraamd. Dit komt door hogere bijdragen van het UWV voor langdurig zieke medewerkers waar in de begroting geen rekening mee was gehouden.

Bijdrage gemeente	N	€ 163.203 (i)
-------------------	---	---------------

De voorgaande onderdelen betekenen dat de bijdrage van de gemeenten naar beneden wordt bijgesteld. Voor Brunssum is dit € 68.120 en Landgraaf € 95.083.

2.1.9 Financiële verantwoording projecten

Dit programma omvat alle lasten en baten van de projecten die ISD BOL op verzoek uitvoert voor de deelnemende gemeenten. Telkens in de 2^e BERAP worden de budgetten voor de projecten incidenteel geraamd. In onderstaande tabellen zijn de baten en lasten weergegeven. Verschillen groter dan € 10.000 worden toegelicht.

projecten					
Jaarrekening 20223					
					lasten
omschrijving	2022 werkelijk	2023			saldo*
		primitieve begroting	bijgestelde begroting	werkelijk	
bedragen in Euro					
Projecten					
Bijdrage eigen risico Zorgverzekeringswet Brunssum	168.766	0	169.048	179.170	-10.122
TCG Landgraaf	68.020	0	67.779	61.389	6.390
Mantelzorgcompliment Landgraaf	99.771	0	99.772	93.139	6.633
Bepaling ontwikkelbaarheid Landgraaf	60.813	0	0	0	0
Project vroegsignalering WSG	38.200	0	42.650	43.851	-1.201
Project administratieve ontzorging BB	30.560	0	0	0	0
Project bieb abonnement regeling	171	0	171	665	-494
Voorzieningenwijzer	10.572	0	6.168	5.874	294
Project wet inburgering	91.092	0	52.313	245.763	-193.450
Screening TAO's Brunssum	4.288	0	0	0	0
Project energietoeslag	6.615.364	0	252.790	5.741.253	-5.488.463
Project leefgeld Oekraïne	467.708	0	417.511	413.992	3.519
totaal projecten	7.655.324	0	1.108.202	6.785.097	-5.676.895

* Het saldo is het verschil tussen de bijgestelde begroting en het werkelijke bedrag 2023

projecten					baten
Jaarrekening 2023					
omschrijving	2022 werkelijk	2023			saldo*
		primitieve begroting	bijgestelde begroting	werkelijk	
bedragen in Euro					
Projecten					
Brunssum	3.539.546	0	497.491	3.178.445	2.680.954
Bijdrage eigen risico Zorgverzekeringswet Brunssum	168.766	0	169.048	179.170	10.122
Project vroegsignalering WSG B	19.100	0	21.325	21.926	601
Project administratieve ontzorging BB	30.560	0	0	0	0
Project bieb abonnement regeling	171	0	171	665	494
Voorzieningenwijzer B	4.673	0	3.665	2.382	-1.283
Project wet inburgering B	44.244	0	24.994	141.079	116.085
Screening TAO's Brunssum	4.288	0	0	0	0
Project energietoeslag B	3.057.714	0	129.575	2.681.920	2.552.345
Project leefgeld Oekraïne B	210.031	0	148.713	151.302	2.589
Landgraaf	4.114.383	0	610.041	3.604.810	2.994.769
TCG Landgraaf	68.020	0	67.779	61.389	-6.390
Mantelzorgcompliment Landgraaf	99.771	0	99.772	93.139	-6.633
Bepaling ontwikkelbaarheid Landgraaf	60.813	0	0	0	0
Project vroegsignalering WSG L	19.100	0	21.325	21.926	601
Voorzieningenwijzer L	4.504	0	1.833	1.649	-184
Project wet inburgering L	46.848	0	27.319	104.684	77.365
Project energietoeslag L	3.557.650	0	123.215	3.059.333	2.936.118
Project leefgeld Oekraïne L	257.677	0	268.798	262.690	-6.108
Overig					
Bijdrage woningcorporaties voorzieningenwijzer	1.395	0	670	1.843	1.173
totaal projecten	7.655.324	0	1.108.202	6.785.097	5.676.895
saldo	0	0	0	0	0

* Het saldo is het verschil tussen de bijgestelde begroting en het werkelijke bedrag 2023

Toelichting jaarrekening 2023

Onderstaand worden de verklaringen voor de afwijkingen nader gespecificeerd (V = voordelig, N = nadelig, S = structureel, I = Incidenteel).

Toelichting lasten:

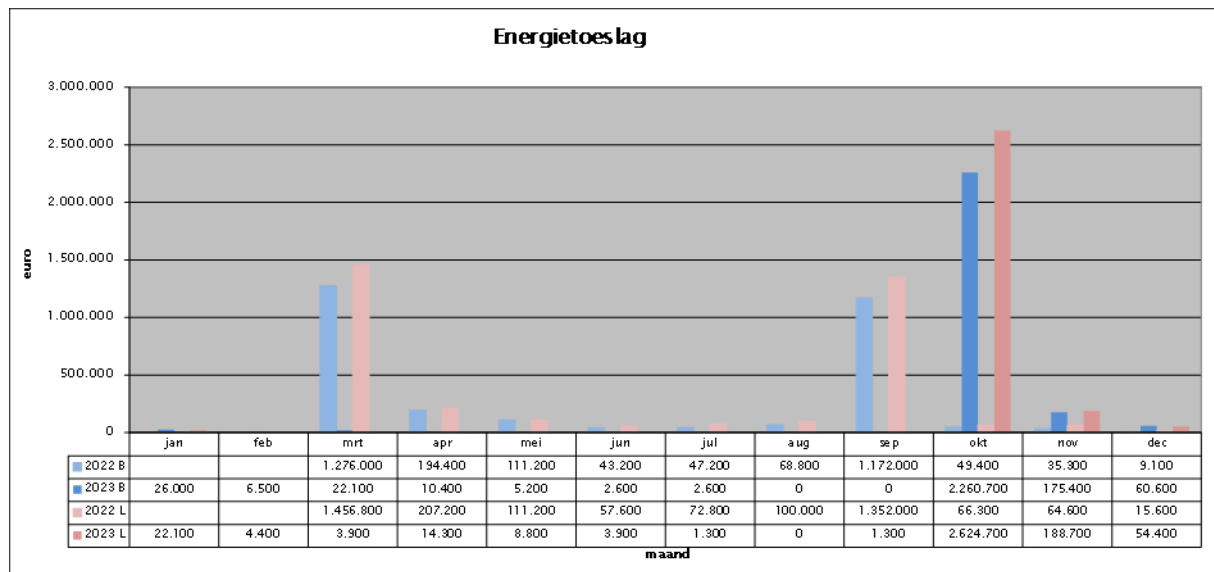
project Bijdrage eigen risico Zorgverzekeringswet Brunssum	N	10.122 (i)
--	---	------------

De projectkosten van het Bijdrage eigen risico Zorgverzekeringswet Brunssum zijn € 10.122 hoger uitgevallen. Tussentijds is het bedrag voor de Bijdrage eigen risico Zorgverzekeringswet verhoogd. Dit was nog niet bekend bij de totstandkoming van de 2e BERAP 2023.

project Energietoeslag	N	5.488.463(i)
------------------------	---	--------------

De kosten voor de gemeente Brunssum waren € 2.552.345,40 hoger dan begroot. Voor de gemeente Landgraaf was het € 2.936.118,01 hoger dan begroot. De oorzaak hiervan is dat het wetsvoorstel Eenmalige Energietoeslag 2023 pas na de 2de BERAP in oktober 2023 is aangenomen in de Eerste Kamer. Vanaf eind november 2023 is ISDBOL gestart met uitbetalen.

Onderstaand is in een grafiek de uitbetaling van de Energietoeslag te zien. In totaal voor beide gemeenten € 5.499.900.

Het verschil tussen het totaalbedrag van € 5.741.253 en het uitgekeerde bedrag van € 5.499.900 is € 241.353. Dit zijn de uitvoeringskosten die in totaal in rekening zijn gebracht bij de gemeenten. Voor Brunssum was dit € 109.171,95 en Landgraaf € 130.752,14

project Wet Inburgering	N 193.450 (i)
-------------------------	---------------

De kosten van het project Wet Inburgering zijn uiteindelijk € 193.450 hoger uitgevallen dan geraamd. Voor Brunssum was het tekort € 116.085,25 en voor Landgraaf € 77.365,30. Dit komt door nog niet betaalde facturen aan Vista en een te lage inschatting van de uitvoeringskosten. Voor de uitvoering hiervan heeft ISD BOL uitvoeringskosten in rekening gebracht. Voor Brunssum was dit € 15.885,05 en Landgraaf € 20.334,65.

Toelichting baten:

Omdat ISD BOL de projecten uitvoert voor de deelnemende gemeenten, worden ook de kosten gedeclareerd bij de desbetreffende gemeente. Dit betekent dat als kosten hoger of lager zijn dan begroot, de inkomsten voor ISD BOL met hetzelfde bedrag hoger of lager zijn.

2.2 Balans en toelichting

2.2.1 Balans en grondslagen

balans per 31 december

Activa bedragen in Euro	2023	2022
<u>Vaste Activa</u>		
Materiële vaste activa – investeringen met een economisch nut	622.627 622.627	714.798 714.798
Totaal vaste activa	622.627	714.798
<u>Vlottende Activa</u>		
Uitzettingen met een rentetypische looptijd korter dan 1 jaar – vorderingen op openbare lichamen – rijkschatkist met een rentetypische looptijd <1 jaar	8.008.791 3.289.864 4.718.927	4.568.131 1.406.668 3.161.463
Liquide middelen –kassaldi –banksaldi	11.985 2 11.984	24.056 2 24.054
Overlopende Activa – de van de Europese en Nederlandse overheidslichamen nog te ontvangen voorschotbedragen die ontstaan door de voorfinanciering op uitkeringen met een specifiek bestedingsdoel – overige nog te ontvangen bedragen en de vooruitbetaalde bedragen die ten laste van volgende begrotingsjaren komen	744.535 0 744.535	1.785.268 0 1.785.268
Totaal vlottende activa	8.765.311	6.377.456
Totaal generaal	9.387.938	7.092.254

balans per 31 december

Passiva bedragen in Euro	2023	2022
<u>Vaste Passiva</u>		
Eigen vermogen	0	0
- algemene reserve	0	0
- gerealiseerd resultaat	0	0
Vaste schulden met een rentetypische looptijd van 1 jr of langer	622.627	714.798
- onderhandse lening van een openbaar lichaam	622.627	714.798
Totaal vaste passiva	622.627	714.798
<u>Vlottende Passiva</u>		
Netto vlottende schulden met een rentetypische looptijd korter dan 1 jaar	4.204.045	3.693.509
- overige schulden	4.204.045	3.693.509
Overlopende Passiva	4.561.266	2.683.946
- verplichtingen die in het begrotingsjaar zijn opgebouwd en die in een volgend begrotingsjaar tot betaling komen, met uitzondering van jaarlijks terugkerende arbeidskosten-gerelateerde verplichtingen van vergelijkbaar volume	0	0
- de van de Europese en Nederlandse overheidslichamen ontvangen voorschotbedragen voor uitkeringen met een specifiek bestedingsdoel die dienen ter dekking van de lasten van volgende begrotingsjaren	0	0
- overige vooruit ontvangen bedragen die ten bate van volgende begrotingsjaren komen	4.561.266	2.683.946
Totaal vlottende passiva	8.765.311	6.377.456
Totaal generaal	9.387.938	7.092.254

Grondslagen voor waardering en resultaatbepaling

Inleiding

De jaarrekening is opgesteld met inachtneming van de voorschriften zoals opgenomen in het Besluit begroting en verantwoording provincies en gemeenten (BBV) en de verordening ex artikel 212 Gemeentewet, waarin door het Algemeen Bestuur de uitgangspunten voor het financiële beleid, alsmede de regels voor het financiële beheer en voor de inrichting van de financiële organisatie zijn vastgesteld.

Algemene grondslagen voor de Rechtmatigheidsverantwoording

De in de jaarrekening opgenomen rechtmatigheidsverantwoording is opgesteld op basis van de kaders zoals besloten in de financiële verordening en op basis van de kadernota rechtmatigheid. Dat betekent dat:

- De rechtmatigheidsverantwoording toeziet op de financiële rechtmatigheid van baten, lasten, balansmutaties, alsmede de baten en lasten inzake de specifieke uitkeringen op grond van art. 17 Financiële-verhoudingswet;
- De financiële rechtmatigheid waaronder het voorwaardencriterium, het begrotingscriterium en het misbruik & oneigenlijk gebruik criterium omvat:
  - Voor het voorwaardencriterium bestaat de norm uit het normenkader zoals op 19 april 2023 door het Algemeen Bestuur is vastgesteld;
  - Voor het begrotingscriterium geldt dat alle overschrijdingen van lasten en investeringskredieten onrechtmatig zijn, waarbij voor een aantal scenario's in de financiële verordening is beschreven wanneer deze overschrijdingen acceptabel zijn. Voor over- en onderscheidingen van baten, onderschrijdingen van lasten en onderschrijdingen van investeringskredieten geldt dat deze als onrechtmatig zijn aangemerkt indien ze niet tijdig aan het Algemeen Bestuur zijn gemeld.
  - Ten aanzien van het M&O criterium is de nota M&O beleid van onze organisatie leidend bij het voorkomen en opsporen van misbruik en oneigenlijk gebruik. Omdat alleen bij misbruik sprake is van een onrechtmatigheid zijn eventuele gevallen van misbruik (mits cumulatief met andere fouten of onduidelijkheden boven de verantwoordingsgrens) opgenomen in de rechtmatigheidsverantwoording.
- De rechtmatigheidsverantwoording is opgesteld binnen de kaders van de kadernota rechtmatigheid 2023 van de Commissie BBV alsmede onze eigen financiële verordening. Dit betekent dat:
  - Een verantwoordingsgrens van 1% (zijnde € 469.844) is gehanteerd waarboven cumulatieve fouten en onduidelijkheden in de rechtmatigheidsverantwoording worden opgenomen;
  - Een rapporteringstolerantie van € 50.000 is gehanteerd waarboven fouten en onduidelijkheden in de paragraaf bedrijfsvoering worden opgenomen.

Algemene grondslagen voor het opstellen van de jaarrekening

De waardering van de activa en passiva en de bepaling van het resultaat vindt plaats op basis van historische kosten. Tenzij bij het desbetreffende balanshoofd anders is vermeld, worden de activa en passiva opgenomen tegen nominale waarden.

De baten en lasten worden toegerekend aan het jaar waarop zij betrekking hebben. Baten en winsten worden slechts genomen voor zover zij op balansdatum zijn gerealiseerd. Verliezen en risico's die hun oorsprong vinden voor het einde van het begrotingsjaar, worden in acht genomen indien zij voor het opmaken van de jaarrekening bekend zijn geworden.

Personeelslasten worden in principe toegerekend aan het boekjaar waarop ze betrekking hebben. Als gevolg van het formele verbod op het opnemen van voorzieningen c.q. schulden uit hoofde van jaarlijks terugkerende arbeidskostengerelateerde verplichtingen van vergelijkbaar volume, worden sommige personele lasten echter toegerekend aan de periode waarin uitbetaling plaatsvindt; daarbij moet worden gedacht aan componenten zoals ziektekostenpremie ten behoeve van gepensioneerden en overlopende vakantiegeld- en verlofaanspraken.

Voor arbeidskostengerelateerde verplichtingen van een jaarlijks vergelijkbaar volume wordt geen voorziening getroffen of op andere wijze een verplichting opgenomen. De referentieperiode is dezelfde als die van de meerjarenraming, te weten vier jaar. Indien er sprake is van (eenmalige) schokeffecten (bijvoorbeeld door reorganisaties) dient wel een verplichting opgenomen te worden.

Balans

Vaste activa

Materiële vaste activa – Algemeen

Activa worden gewaardeerd op basis van de verkrijgings- of vervaardigingsprijs. De verkrijgingsprijs omvat de inkoopprijs en de bijkomende kosten. De vervaardigingsprijs omvat de aanschaffingskosten van de gebruikte grond- en hulpstoffen en de overige kosten, welke rechtstreeks aan de vervaardiging kunnen worden toegerekend, inclusief de direct te relateren salariskosten. In de vervaardigingsprijs kunnen voorts worden opgenomen een redelijk deel van de indirecte kosten en de rente over het tijdvak dat aan de vervaardiging van het actief kan worden toegerekend; in dat geval vermeldt de toelichting dat deze rente is geactiveerd.

Investerings met economisch nut

Deze materiële vaste activa zijn gewaardeerd tegen de verkrijgings- of vervaardigingsprijs. Specifieke investeringsbijdragen van derden worden op de desbetreffende investering in mindering gebracht.

Op grondbezit met economisch nut (buiten de openbare ruimte) wordt niet afgeschreven. De gehanteerde afschrijvingstermijnen bedragen in jaren:

Installaties	5 jaar
Automatisering	5 jaar
Digitalisering	5 jaar
Renovatie hoogbouw: installaties	15 jaar
Renovatie hoogbouw: gebouw	30 jaar

De afschrijvingen worden berekend als een percentage over de aanschafprijs volgens de lineaire methode op basis van de economische levensduur.

Vlottende activa

Uitzettingen met een rentetypische looptijd korter dan één jaar

Vorderingen

De vorderingen worden gewaardeerd tegen nominale waarde.

Liquide middelen en overlopende posten

Deze activa worden tegen nominale waarde opgenomen.

Vaste passiva

Vaste schulden

Vaste schulden worden gewaardeerd tegen de nominale waarde, verminderd met gedane aflossingen. De vaste schulden hebben een rentetypische looptijd van één jaar of langer.

Vlottende passiva

De vlottende passiva worden gewaardeerd tegen de nominale waarde.

2.2.2 Toelichting op de balans

Activa

Vaste activa

Materiële vaste activa

Het hierna opgenomen overzicht geeft het verloop van de boekwaarde van de investeringen met een economisch nut weer:

Bedragen in Euro	Boekwaarde 1-1-2022	Investe- ringen	Desinveste- ringen	Afschrij- vingen	Bijdragen van derden	Afwaar- deringen	Boekwaarde 31-12-2023
Gebouwen							
- Installaties	50.663	0	0	50.663	0	0	0
- Gebouw	664.135	0	0	41.508	0	0	622.627
Totaal	714.798	0	0	92.171	0	0	622.627

Investeringen hebben een economisch nut als ze verhandelbaar zijn óf als ze kunnen bijdragen aan het genereren van middelen. ISD BOL heeft 2 investeringen met een economisch nut, namelijk de renovatie in de installaties en in het gebouw. De renovatie in de installaties is in 2023 volledig afgeschreven en de renovatie gebouw eind 2038.

vlottende activa

Uitzettingen met een rentetypische looptijd korter dan één jaar

De in de balans opgenomen uitzettingen met een looptijd van één jaar of minder kunnen als volgt gespecificeerd worden:

Bedragen in Euro	Boekwaarde 1-1-2023	Voorziening oninbaarheid	Balanswaarde 31-12-2023	Balanswaarde 31-12-2022
Vorderingen op openbare lichamen	1.406.668	0	3.289.864	1.406.668
Uitzettingen in 's Rijks schatkist met rentetypische looptijd <1 jaar	3.161.463	0	4.718.927	3.161.463
	4.568.131	0	8.008.791	4.568.131

De vorderingen op de openbare lichamen bestaat voor € 3.269.063 uit debiteuren. Dit zijn de facturen die door ISD BOL verzonden zijn, maar waarvan op 31-12-2023 het geld nog niet ontvangen was. Begin februari 2023 zijn deze grotendeels ontvangen.

Schatkistbankieren

De Wet schatkistbankieren schrijft voor dat de decentrale overheden, waaronder ook ISD BOL, al hun overtollige middelen aanhouden bij het Rijk. In 2023 is een drempelbedrag bij de bank gehanteerd van € 1 miljoen. Er zijn geen overschrijdingen geweest in 2023.

Berekening benutting drempelbedrag schatkistbankieren (bedragen x € 1000)					
Verslagjaar					
(1)	Drempelbedrag	1000			
		Kwartaal 1	Kwartaal 2	Kwartaal 3	Kwartaal 4
(2)	Kwartaalcijfer op dagbasis buiten 's Rijks schatkist aangehouden middelen	19	17	15	12
(3a) = (1) > (2)	Ruimte onder het drempelbedrag	981	983	985	988
(3b) = (2) > (1)	Overschrijving van het drempelbedrag	-	-	-	-
(1) Berekening drempelbedrag					
Verslagjaar					
(4a)	Begrotingstotaal verslagjaar	296			
(4b)	Het deel van het begrotingstotaal dat kleiner of gelijk is aan € 500 miljoen	296			
(4c)	Het deel van het begrotingstotaal dat de € 500 miljoen te boven gaat				
(1) = (4b)*0,02 + (4c)*0,002 met een minimum van €1.000.000 als het begrotingstotaal kleiner of gelijk is aan 500 mln. En als begrotingstotaal groter dan € 500 miljoen is is het drempelbedrag gelijk aan € 10 miljoen, vermeerderd met 0,2% van het deel van het begrotingstotaal dat de € 500 miljoen te boven gaat.	Drempelbedrag	1000			
(2) Berekening kwartaalcijfer op dagbasis buiten 's Rijks schatkist aangehouden middelen					
		Kwartaal 1	Kwartaal 2	Kwartaal 3	Kwartaal 4
(5a)	Som van de per dag buiten 's Rijks schatkist aangehouden middelen (negatieve bedragen tellen als nihil)	1.723	1.532	1.352	1.109
(5b)	Dagen in het kwartaal	90	91	92	92
(2) - (5a) / (5b)	Kwartaalcijfer op dagbasis buiten 's Rijks schatkist aangehouden middelen	19	17	15	12

Door automatisch het saldo van de hoofdrekening af te romen zodra deze het bedrag van €5.000 bereikt, wordt voorkomen dat het wettelijk vastgesteld drempelbedrag wordt overschreden.

Liquide middelen

Het saldo van de liquide middelen bestaat uit de volgende componenten:

Bedragen in Euro	Boekwaarde per 31-12-2023	Boekwaarde per 31-12-2022
- Saldo kas	2	2
- Saldo BNG	4.280	4.338
- Saldo BNG prepaid pin	7.704	19.716
Totaal	11.985	24.056

Overlopende activa

De post overlopende activa kan als volgt onderscheiden worden:

Bedragen in Euro	Boekwaarde per 31-12-2023	Boekwaarde per 31-12-2022
De van de Europese en Nederlandse overheidslichamen nog te ontvangen voorschotbedragen die ontstaan door de voorfinanciering op uitkeringen met een specifiek bestedingsdoel		0
Overige nog te ontvangen bedragen, en de vooruitbetaalde bedragen die ten laste van volgende begrotingsjaren komen	744.535	1.785.268
Totaal	744.535	1.785.268

Onder de post 'overige nog te ontvangen bedragen' is met name opgenomen de afrekening 2023 van de gemeenten. Onder de overlopende activa zijn de bedragen opgenomen waarbij het voorschot onvoldoende was en er dus geld door de gemeenten bijbetaald dient te worden.

Passiva

Vaste passiva

Eigen vermogen

Het in de balans opgenomen eigen vermogen bestaat uit de volgende posten:

Bedragen in Euro	Boekwaarde per 31-12-2023	Boekwaarde per 31-12-2022
Algemene reserve	0	0
Bestemmingsreserves	0	0
Gerealiseerde resultaat	0	0
Totaal	0	0

Op grond van de Gemeenschappelijke Regeling ISD BOL heeft ISD BOL geen eigen reserves. Voor de opstelling van de jaarstukken heeft, op grond van de Financiële verordening ISD BOL, de afrekening van het resultaat 2023 reeds plaatsgevonden waardoor deze nul is. De afrekeningen van de diverse programma's zijn opgenomen onder de posten overlopende activa (bij een vordering op de gemeenten) en overlopende passiva (bij een teruggave aan de gemeenten).

Vaste schulden met een rentetypische looptijd langer dan één jaar

In het hierna opgenomen overzicht wordt het verloop weergegeven van de vaste schulden met een rentetypische looptijd langer dan één jaar over het jaar 2023:

Bedragen in Euro	Saldo 1-1-2022	Vermeerderingen	Aflossingen	Saldo 31-12-2023
Onderhandse lening van een openbaar lichaam				
- Installaties	50.663	0	50.663	0
- Gebouw	664.135	0	41.508	622.627
Totaal	714.798	0	92.171	622.627

Genoemde onderhandse leningen zijn door de gemeente Brunssum verstrekt ter financiering van de bijdrage van ISD BOL in de renovatiekosten van de hoogbouw.

Vlottende passiva

Netto-vlottende schulden met een rentetypische looptijd korter dan één jaar

De in de balans opgenomen netto-vlottende schulden kunnen als volgt gespecificeerd worden:

Bedragen in Euro	Boekwaarde per 31-12-2023	Boekwaarde per 31-12-2022
Overige schulden	4.204.045	3.693.509
Totaal	4.204.045	3.693.509

Onder vlottende schulden (verplichtingen) worden de schulden verstaan met een looptijd kleiner dan 1 jaar. De overige schulden zijn met name de crediteuren. Hierbij heeft ISD BOL de factuur ontvangen, maar is deze op 31-12-2023 nog niet betaald. In februari 2024 zijn deze allemaal betaald.

Overlopende passiva

De specificatie van de post overlopende passiva is als volgt:

Bedragen in Euro	Boekwaarde per 31-12-2023	Boekwaarde per 31-12-2022
- verplichtingen die in het begrotingsjaar zijn opgebouwd en die in een volgend begrotingsjaar tot betaling komen, met uitzondering van jaarlijks terugkerende arbeidskosten-gerelateerde verplichtingen van vergelijkbaar volume	0	0
- de van de Europese en Nederlandse overheidslichamen ontvangen voorschotbedragen voor uitkeringen met een specifiek bestedingsdoel die dienen ter dekking van de lasten van volgende begrotingsjaren	0	0
-overige vooruit ontvangen bedragen die ten bate van het volgende begrotingsjaren komen	4.561.266	2.683.946
Totaal	4.561.266	2.683.946

Onder de post 'overige vooruit ontvangen bedragen' is met name opgenomen de afrekening 2023 van de gemeenten. Onder de overlopende passiva zijn de bedragen opgenomen waarbij het voorschot te hoog was en er dus geld door ISD BOL terugbetaald wordt.

Niet in de balans opgenomen langlopende financiële verplichtingen

In aanvulling op de balans wordt een overzicht van niet in de balans opgenomen belangrijke financiële verplichtingen opgemaakt. ISD BOL is voor een aantal toekomstige jaren verbonden aan verschillende, niet uit de balans blijkende, financiële verplichtingen. Hierna volgt een opsomming van de belangrijkste van deze verplichtingen:

- DVO gemeente Brunssum huur en facilitaire ondersteuning € 860.490
- DVO gemeente Landgraaf ICT € 664.644

DVO gemeente Brunssum heeft een contractduur van 1 mei 2007 tot en met 31 december 2014. Deze overeenkomst wordt stilzwijgend verlengd met de duur van één jaar tenzij een der partijen de overeenkomst uiterlijk 4 maanden vóór het einde van de periode per aangetekend schrijven heeft opgezegd. In deze overeenkomst is huisvesting, het gebruik van facilitaire middelen en ondersteuning door middel van producten en diensten ter ondersteuning van de werkprocessen vastgesteld.

Er zijn twee nieuwe dienstverleningsovereenkomsten opgesteld met de gemeente Landgraaf. Dit betreft het DVO voor de salarisadministratie en het DVO huurovereenkomst en facilitair. Beide overeenkomsten hebben een contractduur van 1 januari 2023 tot en met 31 december 2027. De DVO huurovereenkomst en facilitair heeft betrekking op de huur van werkplekken door ISD BOL op de locatie Sweelinckplein 1 in Landgraaf en producten en diensten die het Facilitair Bedrijf van de gemeente Landgraaf levert aan ISD BOL waaronder de afspraken met betrekking tot het technisch applicatiebeheer.

2.2.3 Informatie Wet normering topinkomens (WNT)

Sinds 1 januari 2013 is de Wet normering topinkomens topfunctionarissen publieke en semi-publieke sector (WNT) van kracht. De WNT is van toepassing op ISD BOL. Deze wet regelt onder meer dat overheidsinstellingen jaarlijks salarisgegevens en eventuele ontslagvergoeding van hun functionarissen dienen te publiceren. Voor topfunctionarissen en gewezen topfunctionarissen worden deze gegevens, ongeacht de hoogte, gepubliceerd. Voor het jaar 2023 is de generieke maximum salarisnorm vastgesteld op € 223.000. Dit is inclusief belaste kostenvergoedingen en pensioen en inclusief de werkgeverslast.

Bij de definiëring van topfunctionarissen gaat het om personen die tot de hoogste uitvoerende en toezichthoudende organen van een rechtspersoon of instelling behoren en/of hoogst leidinggevend binnen een rechtspersoon of instelling. Hieronder vallen de leden van het algemeen en dagelijks bestuur en de functionarissen die formeel lid zijn van een (centraal) management- of directieteam.

Als het salaris van een topfunctionaris € 1.800 of minder bedraagt dan hoeft van deze topfunctionaris alleen de naam en functie te worden vermeld. Onderstaand het overzicht van topfunctionarissen met een salaris van € 1.800 of minder.

Gegevens 2023	
Naam topfunctionaris	Functie
Mw. M.Y. van Leusden-Brüning	DB/AB-lid Brunssum
Dhr. G. Fober	AB-lid Brunssum
Dhr. S.J.H. L'espoir	AB-lid Brunssum
Dhr. R. Houkes	plv. AB-lid Brunssum
Dhr. J.H.J. Janssen	plv. AB-lid Brunssum
Dhr. C.P.G. Wilbach	DB/AB-lid Landgraaf
Mw. P. Willemsen - Naedenoen	AB-lid Landgraaf
Mw. M.A. Haex-Hulscher	AB-lid Landgraaf
Dhr. M. van Caldenberg	plv. AB-lid Landgraaf
Dhr. W. van Oosteroom	plv. AB-lid Landgraaf

Salaris topfunctionarissen

1a. Leidinggevende topfunctionarissen met dienstbetrekking en leidinggevende topfunctionarissen zonder dienstbetrekking vanaf de 13^e maand van de functievervulling.

Leidinggevende topfunctionarissen met dienstbetrekking en leidinggevende topfunctionarissen zonder dienstbetrekking vanaf de 13^e maand van de functievervulling inclusief degenen die op grond van hun voormalige functie nog 4 jaar als topfunctionaris worden aangemerkt.

Gegevens 2023	
bedragen x € 1	H.C.A. Smeijsters
Functiegegevens⁵	Algemeen directeur
Aanvang ⁶ en einde functievervulling in 2023	01/01 – 31/12
Omvang dienstverband (als deeltijdfactor in fte) ⁷	1,0
Dienstbetrekking ⁸	ja
Bezoldiging⁹	
Beloning plus belastbare onkostenvergoedingen	108.261,40
Beloningen betaalbaar op termijn	17.609,04
<i>Subtotaal</i>	<i>125.870,44</i>
Individueel toepasselijke bezoldigingsmaximum ¹⁰	223.000,00
-/- Onverschuldigd betaald en nog niet terugontvangen bedrag ¹¹	N.v.t.
Bezoldiging	125.870,44
Het bedrag van de overschrijding en de reden waarom de overschrijding al dan niet is toegestaan ¹²	N.v.t. N.v.t.
Toelichting op de vordering wegens onverschuldigde betaling ¹³	N.v.t.
Gegevens 2022¹⁴	
bedragen x € 1	H.C.A. Smeijsters
Functiegegevens⁵	Algemeen directeur
Aanvang en einde functievervulling in 2022	01/01 – 31/12
Omvang dienstverband (als deeltijdfactor in fte) ⁷	1,0
Dienstbetrekking ⁸	ja
Bezoldiging⁹	
Beloning plus belastbare onkostenvergoedingen	€ 103.870,54
Beloningen betaalbaar op termijn	€ 18.270,48
<i>Subtotaal</i>	<i>€122.141,02</i>
Individueel toepasselijke bezoldigingsmaximum ¹⁰	216.000
Bezoldiging	122.141,02

3. Overige rapportageverplichtingen op grond van de WNT

Naast de hierboven vermelde topfunctionarissen zijn er geen overige functionarissen met een dienstbetrekking die in 2023 een salaris boven het individueel toepasselijke drempelbedrag hebben ontvangen.

2.2.4 SiSa

SiSa bijlage verantwoordingsinformatie 2023 op grond van artikel 3 van de Regeling informatieverstrekking SiSa - d.d. 07-02-2024									
Verstrekker	Uitkeringscode	Specifiek uitkering Juridische grondslag Ontvanger	Indicator	Indicator	Indicator	Indicator			
SZW	G2B	Gebundelde uitkering op grond van artikel 69 Participatiewet deel openbaar lichaam 2023 Openbaar lichaam o.g.v. Wgr (SiSa tussen medeoverheden) Het openbaar lichaam verantwoordt hier per gemeente over het deel van de regeling dat in (jaar T) door het openbaar lichaam is uitgevoerd	Hieronder per regel één gemeente(code) selecteren en in de kolommen ernaast de verantwoordingsinformatie voor die gemeente invullen Aard controle n.v.t. Indicator: G2B/01 Aard controle R Indicator: G2B/02	Besteding (jaar T) algemene bijstand Deel openbaar lichaam l.1 Participatiewet (PW) Aard controle R Indicator: G2B/03	Baten (jaar T) algemene bijstand (exclusief Rijk) Deel openbaar lichaam l.1 Participatiewet (PW) Aard controle R Indicator: G2B/04	Besteding (jaar T) IOAW (exclusief Rijk) Deel openbaar lichaam l.2 Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte werkloze werknemers (IOAW) Aard controle R Indicator: G2B/05	Besteding (jaar T) IOAZ (exclusief Rijk) Deel openbaar lichaam l.3 Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte gewezen zelfstandigen (IOAZ) Aard controle R Indicator: G2B/06		
			1 060899 Gemeente Brunssum € 10.330.618	€ 197.902	€ 271.103	€ 55	€ 126.565		
			2 060882 Gemeente Landgraaf € 15.208.205	€ 260.324	€ 476.861	€ 918	€ 50.154		
			100						
			Hieronder verschijnt de gemeente(code) conform de keuzes gemaakt bij G2B/01 In de kolommen hiernaast de verantwoordingsinformatie voor die gemeente invullen Aard controle n.v.t. Indicator: G2B/07 Aard controle R Indicator: G2B/08	Baten (jaar T) IOAZ (exclusief Rijk) Deel openbaar lichaam l.3 Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte gewezen zelfstandigen (IOAZ) Aard controle R Indicator: G2B/09	Besteding (jaar T) Bbz 2004 levensonderhoud Deel openbaar lichaam l.4 Besluit bijstandverlening zelfstandigen 2004 (levensonderhoud) (Bbz 2004) Aard controle R Indicator: G2B/10	Baten (jaar T) Bbz 2004 (exclusief Rijk) Deel openbaar lichaam l.4 Besluit bijstandverlening zelfstandigen 2004 (levensonderhoud) (Bbz 2004) Aard controle R Indicator: G2B/11	Baten (jaar T) WWIK (exclusief Rijk) Deel openbaar lichaam l.6 Wet werk en inkomen kunstenaars (WWIK) Aard controle R Indicator: G2B/12		
			1 060899 Gemeente Brunssum € 550	€ 55.639	€ 11.146	€ 0	€ 0		
			2 060882 Gemeente Landgraaf € 0	€ 39.215	€ 3.658	€ 0	€ 0		
			100						
			Hieronder verschijnt de gemeente(code) conform de keuzes gemaakt bij G2B/01 In de kolommen hiernaast de verantwoordingsinformatie voor die gemeente invullen Aard controle n.v.t. Indicator: G2B/13 Aard controle R Indicator: G2B/14	Besteding (jaar T) Loonkostensubsidie o.g.v. art. 104 Participatiewet Deel openbaar lichaam l.7 Participatiewet (PW) Aard controle R Indicator: G2B/15	Baten (jaar T) vanwege vanaf 1 januari 2020 verstrekt kapitaal (exclusief Rijk) Deel openbaar lichaam l.7 Participatiewet (PW) Aard controle R Indicator: G2B/16	Gederfde baten die voortvloeien uit kwijtschelden schulden gebundelde uitkering Participatiewet (in jaar T) i.v.m. de hersteloperatie kinderopvangtoeslagaffaire Deel openbaar lichaam Participatiewet (PW) Aard controle R Indicator: G2B/17	Mutaties (dotaties en wijzig) voorziening dubieuze debiteuren als gevolg van kwijt te schelden schulden gebundelde uitkering Participatiewet (jaar T) i.v.m. de hersteloperatie kinderopvangtoeslagaffaire Deel openbaar lichaam Participatiewet (PW) Aard controle D2 Indicator: G2B/18		
			1 060899 Gemeente Brunssum € 735.193	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0		
2 060882 Gemeente Landgraaf € 669.556	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0					
100									
SZW	G3B	Besluit bijstandverlening zelfstandigen 2004 (uitsluitend kapitaalverstrekking) deel openbaar lichaam 2023 Besluit bijstandverlening zelfstandigen (Bbz) 2004 Openbaar lichaam o.g.v. Wgr (SiSa tussen medeoverheden) Het openbaar lichaam verantwoordt hier per gemeente over het deel van de regeling dat in (jaar T) door het openbaar lichaam is uitgevoerd.	Hieronder per regel één gemeente(code) selecteren en in de kolommen ernaast de verantwoordingsinformatie voor die gemeente invullen Aard controle n.v.t. Indicator: G3B/01 Aard controle R Indicator: G3B/02	Besteding (jaar T) kapitaalverstrekking Deel openbaar lichaam Aard controle R Indicator: G3B/03	Baten (jaar T) vanwege vanaf 1 januari 2020 verstrekt kapitaal (exclusief Rijk) Deel openbaar lichaam Aard controle R Indicator: G3B/04	Baten vanwege vóór 1 januari 2020 verstrekt kapitaal (exclusief Rijk) Deel openbaar lichaam Aard controle R Indicator: G3B/05	Besteding (jaar T) Bob Deel openbaar lichaam Aard controle R Indicator: G3B/06		
			1 060899 Gemeente Brunssum € 0	€ 0	€ 5.909	€ 0	€ 0		
			2 060882 Gemeente Landgraaf € 0	€ 23.741	€ 4.884	€ 0	€ 0		
			100						
			Hieronder verschijnt de gemeente(code) conform de keuzes gemaakt bij G3B/01 In de kolommen hiernaast de verantwoordingsinformatie voor die gemeente invullen Aard controle n.v.t. Indicator: G3B/07 Aard controle R Indicator: G3B/08	Besteding (jaar T) onderzoekskosten artikel 52, eerste lid, onderdeel b, Bbz 2004 (Bob) Deel openbaar lichaam Deel openbaar lichaam Aard controle R Indicator: G3B/09	BBZ vóór 2020 – levensonderhoud (exclusief BOB) Gederfde baten die voortvloeien uit kwijtschelden schulden BBZ in (jaar T) i.v.m. de hersteloperatie kinderopvangtoeslagaffaire Deel openbaar lichaam Aard controle R Indicator: G3B/10	BBZ vóór 2020 – kapitaalverstrekking (exclusief BOB) Gederfde baten die voortvloeien uit kwijtschelden schulden BBZ en achterstallige betalingen kapitaalverstrekkingen BBZ in (jaar T) i.v.m. de hersteloperatie kinderopvangtoeslagaffaire Deel openbaar lichaam Aard controle R Indicator: G3B/11	BBZ vanaf 2020 – kapitaalverstrekking Gederfde baten die voortvloeien uit kwijtschelden schulden achterstallige betalingen kapitaalverstrekkingen BBZ in (jaar T) i.v.m. de hersteloperatie kinderopvangtoeslagaffaire Deel openbaar lichaam Aard controle R Indicator: G3B/12		
			1 060899 Gemeente Brunssum € 9.807	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0		
			2 060882 Gemeente Landgraaf € 19.442	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0		
			100						
			SZW	G10B	Wet inburgering 2021, Deel openbaar lichaam 2023 Openbaar lichaam o.g.v. Wgr (SiSa tussen medeoverheden) Het openbaar lichaam verantwoordt hier per gemeente over het deel van de regeling dat in (jaar T) door het openbaar lichaam is uitgevoerd.	Hieronder per regel één gemeente(code) selecteren en in de kolommen ernaast de verantwoordingsinformatie voor die gemeente invullen Aard controle n.v.t. Indicator: G10B/01 Aard controle R Indicator: G10B/02	Besteding (jaar T) Deel openbaar lichaam Aard controle R Indicator: G10B/03	Baten (jaar T) (exclusief Rijk) Deel openbaar lichaam Aard controle R Indicator: G10B/04	
						1 060899 Gemeente Brunssum € 104.629	€ 0	€ 0	
2 060882 Gemeente Landgraaf € 64.708	€ 0	€ 0							
20									
SZW	G12B	Kwijtschelden publieke schulden SZW-domein hersteloperatie kinderopvangtoeslagaffaire deel openbaar lichaam 2023 Openbaar lichaam o.g.v. Wgr (SiSa tussen medeoverheden) Het openbaar lichaam verantwoordt hier per gemeente over het deel van de regeling dat in (jaar T) door het openbaar lichaam is uitgevoerd.	Hieronder per regel één gemeente(code) selecteren en in de kolommen ernaast de verantwoordingsinformatie voor die gemeente invullen Aard controle n.v.t. Indicator: G12B/01 Aard controle R Indicator: G12B/02	Gederfde baten die voortvloeien uit kwijtschelden schulden Bijzondere bijstand in (jaar T) i.v.m. de hersteloperatie kinderopvangtoeslagaffaire Deel openbaar lichaam Aard controle R Indicator: G12B/03	Gederfde baten die voortvloeien uit kwijtschelden schulden Wet Inburgering van 13 september 2012 in (jaar T) i.v.m. de hersteloperatie kinderopvangtoeslagaffaire Deel openbaar lichaam Aard controle R Indicator: G12B/04				
			1 060899 Gemeente Brunssum € 0	€ 0	€ 0				
			2 060882 Gemeente Landgraaf € 0	€ 0	€ 0				
20									
SZW	G13B	Onderwijsroute deel openbaar lichaam 2023 Openbaar lichaam o.g.v. Wgr (SiSa tussen medeoverheden) Het openbaar lichaam verantwoordt hier per gemeente over het deel van de regeling dat in (jaar T) door het openbaar lichaam is uitgevoerd.	Hieronder per regel één gemeente(code) selecteren en in de kolommen ernaast de verantwoordingsinformatie voor die gemeente invullen Deel openbaar lichaam Aard controle n.v.t. Indicator: G13B/01 Aard controle R Indicator: G13B/02	Bestedingen onderwijsroute (jaar T) Deel openbaar lichaam Aard controle R Indicator: G13B/03	Baten onderwijsroute (jaar T) (exclusief Rijk) Deel openbaar lichaam Aard controle R Indicator: G13B/04	Bestedingen overige voorzieningen (jaar T) (exclusief Rijk) Deel openbaar lichaam Aard controle R Indicator: G13B/05			
			1 060899 Gemeente Brunssum € 0	€ 0	€ 0	€ 0			
			2 060882 Gemeente Landgraaf € 0	€ 0	€ 0	€ 0			
100									

2.2.5 Overzicht gerealiseerde baten en lasten per taakveld

Op grond van het BBV wordt onderstaand een overzicht gegeven van alle gerealiseerde baten en lasten, maar nu onderverdeeld in de voorgeschreven taakvelden.

Taakveld bedragen in Euro	Primitieve begroting			Bijgestelde begroting			Realisatie begrotingsjaar		
	Baten	Lasten	Saldo	Baten	Lasten	Saldo	Baten	Lasten	Saldo
0.1 Bestuur	0	40.850	-40.850	0	40.850	-40.850	0	42.864	-42.864
0.4 Overhead	4.549.255	4.473.224	76.030	5.214.236	5.138.206	76.030	5.170.782	5.126.051	44.731
0.5 Treasury	42.882	53.062	-10.180	42.882	53.062	-10.180	42.937	44.804	-1.867
0.8 Overige baten en lasten	0	25.000	-25.000	0	25.000	-25.000	4.440	4.440	0
0.11 Resultaat van de rekening van baten en lasten	0	0	0	0	0	0	0	0	0
6.3 Inkomensregelingen	31.876.749	31.876.749	0	35.189.262	35.189.262	0	40.235.960	40.235.960	0
6.5 Arbeidsparticipatie	1.269.332	1.269.332	0	1.366.142	1.366.142	0	1.530.264	1.530.264	0
Gerealliseerde resultaat	37.738.217	37.738.217	0	41.812.522	41.812.522	0	46.984.383	46.984.383	0

Het verdelingsprincipe waarmee de taakvelden over de programma's zijn verdeeld is als volgt. Het taakveld 6.3 gaat naar het programma Beperken instroom en Maatschappelijke participatie. Het taakveld 6.5 gaat naar het programma Bevorderen uitstroom. Daarnaast zit van beide taakvelden nog een klein gedeelte op het programma Projecten. De taakvelden 6.3 en 6.5 zijn directe kosten. De indirecte kosten zijn de overige taakvelden en zitten in het programma Bedrijfsvoering. Vanuit dit programma worden wel nog salarislasten doorverdeeld naar de programma's. De systematiek hiervan is uitgebreid toegelicht in hoofdstuk 2.1.3.

2.2.6 Overzicht incidentele baten en lasten

Onderstaand wordt een overzicht gegeven van de gerealiseerde incidentele baten en lasten. Bij ISD BOL zijn dit enkel de projecten binnen het programma Projecten die hieronder vallen. In de Financiële verordening van ISD BOL is geen grensbedrag voor incidentele posten opgenomen, derhalve zijn hier alle incidentele baten en lasten opgenomen.

Incidentele Baten en Lasten bedragen in Euro	2023		
	primitieve begroting	bijgestelde begroting	werkelijk
lasten			
Programma Projecten:			
Bijdrage eigen risico Zorgverzekeringswet Brunssum	0	169.048	179.170
TCG Landgraaf	0	67.779	61.389
Mantelzorgcompliment Landgraaf	0	99.772	93.139
Bepaling ontwikkelbaarheid Landgraaf	0	0	0
Project vroegsignalering WSG	0	42.650	43.851
Project administratieve ontzorging BB	0	0	0
Project bieb abonnement regeling	0	171	665
Voorzieningenwijzer	0	6.168	5.874
Project wet inburgering	0	52.313	245.763
Screening TAO's Brunssum	0	0	0
Project energietoeslag	0	252.790	5.741.253
Project leefgeld Oekraïne	0	417.511	413.992
totaal lasten	0	1.108.202	6.785.097
baten			
Programma Projecten:			
Bijdrage eigen risico Zorgverzekeringswet Brunssum	0	169.048	179.170
TCG Landgraaf	0	67.779	61.389
Mantelzorgcompliment Landgraaf	0	99.772	93.139
Bepaling ontwikkelbaarheid Landgraaf	0	0	0
Project vroegsignalering WSG	0	42.650	43.851
Project administratieve ontzorging BB	0	0	0
Project bieb abonnement regeling	0	171	665
Voorzieningenwijzer	0	6.168	5.874
Project wet inburgering	0	52.313	245.763
Screening TAO's Brunssum	0	0	0
Project energietoeslag	0	252.790	5.741.253
Project leefgeld Oekraïne	0	417.511	413.992
totaal baten	0	1.108.202	6.785.097
saldo incidentele baten en lasten	0	0	0

Alle projecten hebben in beginsel een looptijd van 1 jaar. In een enkel geval loopt het project door in een volgend jaar, waarbij het project in 2 opeenvolgende jaren verantwoord wordt. Een project loopt in beginsel niet langer dan 3 jaar. In de primitieve begroting worden nooit projecten geraamd. Gedurende een boekjaar wordt er voor een project een offerte gemaakt. Zodra de offerte getekend is, wordt het benodigde bedrag in de 2^e BERAP geraamd. Derhalve is er bij projecten altijd sprake van incidentele baten en lasten.

Deel 3 Bijlagen

A. Verdeling kosten

Voor de verdeling van de kosten van ISD BOL naar de 2 gemeenten worden verschillende rekenmethoden gebruikt. Ten eerste zijn er kosten die direct aan een gemeente zijn toe te wijzen. Deze worden niet verdeeld. Ten tweede zijn er indirecte kosten. Deze worden met een verdeelsleutel verdeeld. Onderstaand een toelichting hierop.

Direct toe te wijzen kosten

Conform artikel 22 lid 3 van de GR worden bij direct aan de gemeente toe te wijzen kosten niet de verdeelsleutel toegepast. De direct toe te rekenen kosten zijn:

- kosten Burgerhoes worden volledig aan de gemeente Landgraaf doorberekend;
- kapitaallasten van de renovatie hoogbouw Brunssum komen volledig ten laste van de gemeente Brunssum;
- toerekeningen aan het w-deel;
- kosten bezwaar en beroep;
- kosten van het gebruik van AD-accounts;
- kosten van de benchmark Werk & Inkomen worden volledig aan de gemeente Landgraaf doorberekend;
- kosten van diverse projecten of onderzoeken uitgevoerd in opdracht van de desbetreffende gemeente.

Indirecte kosten middels de verdeelsleutel

De indirect aan een gemeente toe te rekenen kosten betreffen die kosten, die niet rechtstreeks ten behoeve van een gemeente zijn gemaakt en die daarom slechts via een verdeelsleutel zijn toe te rekenen aan de betreffende gemeenten. Het betreft hier beheerskosten zoals organisatielasten, huisvestingslasten, etc. De salarislasten zijn hierbij uitgezonderd, deze worden verdeeld met een meervoudige beoordeling die toegelicht is in hoofdstuk 2.1.3.

De toegepaste verdeelsleutel is de verhouding van de cliëntaantallen per 31-12-2021 (T-2).

%-bedrijfsvoeringsleutel

	Brunssum	Landgraaf	Totaal
Cliëntaantallen	665	939	1.604
Percentage	41,46%	58,54%	100%

cliëntaantal PW per 31-12-2021

B. Gerealiseerde baten en lasten per gemeente

totaaloverzicht baten en lasten Brunssum

bedragen in Euro

beleidsveld	primitieve begroting		bijgestelde begroting		realisatie		afwijking	
	Brunssum		Brunssum		Brunssum		Brunssum	
	lasten	baten	lasten	baten	lasten	baten	lasten	baten
bevorderen uitstroom								
<i>Werkdeel PW</i>								
<i>lasten</i>								
- uitgaven trajecten	358.257		318.461		272.350		46.111	
- administratieve ontzorging BB	0		34.025		34.025		0	
- detachering voormalig werkcoach	0		9.030		9.030		0	
- uitgaven urenverantwoording	218.876		173.388		173.388		0	
<i>baten</i>								
- bijdrage gemeente		358.257		318.461		272.350		46.111
- bijdrage administratieve ontzorging BB		0		34.025		34.025		0
- bijdrage detachering voormalig werkcoach		0		9.030		9.030		0
- bijdrage salarissen en sociale lasten		218.876		173.388		173.388		0
<i>Wet kinderopvang</i>								
<i>lasten</i>								
- uitgaven	63.000		81.000		54.741		26.259	
- salarissen en sociale lasten	6.197		7.109		5.880		1.229	
<i>baten</i>								
- bijdrage gemeente		63.000		81.000		54.741		26.259
- bijdrage salarissen en sociale lasten		6.197		7.109		5.880		1.229
totaal bevorderen uitstroom	646.330	646.330	623.013	623.013	549.414	549.414	73.599	73.599
beperken instroom								
<i>Gebundelde uitkering</i>								
<i>lasten</i>								
- uitkeringen Bbz	53.000		52.000		55.639		-3.639	
- Bbz gevestigd uitbestede onderzoekskst	10.000		12.000		9.607		2.393	
- Bbz uitbestede apparaatskosten	16.000		40.000		39.172		828	
- periodieke uitkeringen PW	9.992.489		10.216.072		10.330.618		-114.546	
- periodieke uitkeringen IOAW	300.000		295.000		271.103		23.897	
- periodieke uitkeringen IOAZ	90.000		120.000		126.565		-6.565	
- loonkostensubsidie	530.000		810.000		735.193		74.807	
- salarissen en sociale lasten	1.105.581		1.274.608		1.151.955		122.653	
<i>baten</i>								
- debiteurenontvangsten		0		153.000		271.642		-118.642
- eigen aandeel programmakosten Bbz		21.000		-5.800		-5.909		109
- rijksvergoeding uitbestede onderzoekskosten		0		12.000		9.607		2.393
- Bbz uitbestede apparaatskosten		16.000		40.000		39.172		828
- rijksvergoeding programmakosten		11.265.929		10.619.467		11.851.579		-1.232.112
- eigen aandeel programmakosten		-311.440		726.405		-598.194		1.324.598
- bijdrage salarissen en sociale lasten		1.105.581		1.274.608		1.151.955		122.653
<i>Overige</i>								
<i>lasten onderzoek rechtmatigheid</i>								
- uitgaven	21.284		21.284		12.236		9.048	
<i>baten</i>								
-bijdrage gemeente		21.284		21.284		12.236		9.048
totaal beperken instroom	12.118.354	12.118.354	12.840.964	12.840.964	12.732.088	12.732.088	108.876	108.876
maatschappelijke participatie								
<i>Overig</i>								
- uitgaven minima-effectrapportage	0		0		0		0	
- uitgaven klanttevenheidsonderzoek	0		0		220		-220	
<i>baten</i>								
- bijdrage gemeente		0		0		220		-220
<i>Bijzondere bijstand</i>								
<i>lasten</i>								
- uitgaven	1.059.000		1.106.000		1.075.293		30.707	
- salarissen en sociale lasten	114.202		120.861		106.357		14.504	
<i>baten</i>								
- bijdrage gemeente		1.059.000		1.065.000		1.024.897		40.103
- debiteurenontvangsten		0		41.000		50.396		-9.396
- bijdrage salarissen en sociale lasten		114.202		120.861		106.357		14.504
totaal maatschappelijke participatie	1.173.202	1.173.202	1.226.861	1.226.861	1.181.870	1.181.870	44.991	44.991
bedrijfsvoering								
<i>lasten</i>								
- bedrijfsvoering	845.070		1.092.568		998.247		94.321	
- algemene kosten (bezwaar en beroep)	8.292		14.511		16.914		-2.403	
- salarissen en sociale lasten	944.781		940.211		966.412		-26.201	
<i>baten</i>								
- bijdrage gemeente		853.362		1.107.079		1.015.161		91.918
- bijdrage salarissen en sociale lasten		944.781		940.211		966.412		-26.201
totaal bedrijfsvoering	1.798.143	1.798.143	2.047.290	2.047.290	1.981.573	1.981.573	65.717	65.717
totaal								
<i>lasten</i>								
- uitgaven	13.346.392		14.178.896		13.997.899		180.997	
- salarissen en sociale lasten	2.389.637		2.559.232		2.447.047		112.185	
<i>baten</i>								
- budget Rijk		11.265.929		10.619.467		11.851.579		-1.232.112
- bijdrage gemeente		2.080.463		3.365.429		1.824.282		1.541.147
- debiteurenontvangsten		0		194.000		322.038		-128.038
- bijdrage salarissen en sociale lasten		2.389.637		2.559.232		2.447.047		112.185
totaal generaal	15.736.029	15.736.029	16.738.128	16.738.128	16.444.946	16.444.946	293.182	293.182
totaal projecten Brunssum (hfst 2.1.8)	0	0	497.491	497.491	3.178.445	3.178.445	-2.680.954	-2.680.954

*De debiteurenontvangsten worden niet bij ISD BOL verantwoord.

totaaloverzicht baten en lasten Landgraaf

bedragen in Euro

beleidsveld	primitieve begroting		bijgestelde begroting		realisatie		afwijking	
	Landgraaf		Landgraaf		Landgraaf		Landgraaf	
	lasten	baten	lasten	baten	lasten	baten	lasten	baten
bevorderen uitstroom								
<i>Werkdeel PW</i>								
<i>lasten</i>								
- uitgaven trajecten	221.192		221.192		253.012		-31.820	
- detachering voormalig werkcoach	0		54.767		54.767		0	
- MOBL detachering voormalig werkcoach	0		35.000		35.000		0	
- uitgaven urenverantwoording	309.059		244.829		244.829		0	
<i>baten</i>								
- bijdrage gemeente		221.192		221.192		253.012		-31.820
- detachering voormalig werkcoach		0		54.767		54.767		0
- MOBL detachering voormalig werkcoach		0		35.000		35.000		0
- bijdrage salarissen en sociale lasten		309.059		244.829		244.829		0
<i>Wet kinderopvang</i>								
<i>lasten</i>								
- uitgaven	84.000		76.000		88.784		-12.784	
- salarissen en sociale lasten	8.750		10.039		8.303		1.736	
<i>baten</i>								
- bijdrage gemeente		84.000		76.000		88.784		-12.784
- bijdrage salarissen en sociale lasten		8.750		10.039		8.303		1.736
totaal bevorderen uitstroom	623.002	623.002	641.827	641.827	684.695	684.695	-42.868	-42.868
beperken instroom								
<i>Gebundelde uitkering</i>								
<i>lasten</i>								
- uitkeringen Bbz	46.000		51.000		39.215		11.785	
- Bbz gevestigd uitbestede onderzoekskst	13.000		5.000		19.442		-14.442	
- Bbz uitbestede apparaatskosten	21.000		56.000		55.312		688	
- periodieke uitkeringen PW	14.076.107		15.127.378		15.208.205		-80.827	
- periodieke uitkeringen IOAW	665.000		555.000		476.861		78.139	
- periodieke uitkeringen IOAZ	13.000		38.000		51.155		-13.155	
- loonkostensubsidie	350.000		720.000		669.556		50.444	
- salarissen en sociale lasten	1.561.113		1.799.784		1.626.595		173.189	
<i>baten</i>								
- debiteurenontvangsten		0		188.000		364.258		-176.258
- eigen aandeel programmakosten Bbz		30.000		9.000		-28.625		37.625
- rijksvergoeding uitbestede onderzoekskosten		0		5.000		19.442		-14.442
- Bbz uitbestede apparaatskosten		21.000		56.000		55.312		688
- rijksvergoeding programmakosten		13.951.988		13.837.085		15.436.788		-1.599.703
- eigen aandeel programmakosten		1.181.119		2.457.293		672.570		1.784.723
- bijdrage salarissen en sociale lasten		1.561.113		1.799.784		1.626.595		173.189
<i>Overige</i>								
<i>lasten onderzoek rechtmatigheid</i>								
- uitgaven	28.716		28.716		16.167		12.549	
<i>baten</i>								
-bijdrage gemeente		28.716		28.716		16.167		12.549
totaal beperken instroom	16.773.936	16.773.936	18.380.878	18.380.878	18.162.507	18.162.507	218.371	218.371
maatschappelijke participatie								
<i>Overig</i>								
- uitgaven minima-effectrapportage	0		0		0		0	
- uitgaven klanttevredenheidsonderzoek	10.000		10.000		311		9.689	
<i>baten</i>								
- bijdrage gemeente		10.000		10.000		311		9.689
<i>Bijzondere bijstand</i>								
<i>lasten</i>								
- uitgaven	1.640.000		1.553.000		1.520.062		32.938	
- salarissen en sociale lasten	161.257		170.659		150.179		20.480	
<i>baten</i>								
- bijdrage gemeente		1.640.000		1.510.000		1.459.996		50.004
- debiteurenontvangsten		0		43.000		60.065		-17.065
- bijdrage salarissen en sociale lasten		161.257		170.659		150.179		20.480
totaal maatschappelijke participatie	1.811.257	1.811.257	1.733.659	1.733.659	1.670.552	1.670.552	63.107	63.107
bedrijfsvoering								
<i>lasten</i>								
- bedrijfsvoering	1.220.809		1.577.542		1.445.463		132.079	
- algemene kosten (bezwaar en beroep)	11.708		20.489		22.780		-2.291	
- salarissen en sociale lasten	1.334.059		1.327.606		1.364.603		-36.997	
<i>baten</i>								
- bijdrage gemeente		1.232.517		1.598.031		1.468.242		129.789
- bijdrage salarissen en sociale lasten		1.334.059		1.327.606		1.364.603		-36.997
totaal bedrijfsvoering	2.566.576	2.566.576	2.925.637	2.925.637	2.832.845	2.832.845	92.792	92.792
totaal								
<i>lasten</i>								
- uitgaven	18.400.532		20.039.317		19.866.323		172.994	
- salarissen en sociale lasten	3.374.239		3.642.684		3.484.276		158.408	
<i>baten</i>								
- budget Rijk		13.951.988		13.837.085		15.436.788		-1.599.703
- bijdrage gemeente		4.448.544		5.971.232		4.005.212		1.966.020
- debiteurenontvangsten		0		231.000		424.323		-193.323
- bijdrage salarissen en sociale lasten		3.374.239		3.642.684		3.484.276		158.408
totaal generaal	21.774.771	21.774.771	23.682.001	23.682.001	23.350.599	23.350.599	331.402	331.402
totaal projecten Landgraaf (hfst 2.1.8)	0	0	610.041	610.041	3.604.810	3.604.810	-2.994.769	-2.994.769

*De debiteurenontvangsten worden niet bij ISD BOL verantwoord.

C. Beleidsindicatoren

Het BBV schrijft voor dat een vaste set aan beleidsindicatoren in de jaarstukken moet worden opgenomen met daarbij de verplichte bronnen. ISD BOL voert de Participatiewet, IOAW en IOAZ uit. De volgende verplichte beleidsindicatoren zijn van belang:

Banen

Eenheid = aantal banen per 1.000 inwoners van 15-74 jaar

	aantal banen per 1.000 inwoners van 15-74 jaar
Brunssum	372,9
Landgraaf	441,8
Nederland	704

Onder een baan wordt een vervulde positie verstaan. Dit betreft zowel fulltimers, parttimers als uitzendkrachten.

Periode: jaar 2022 / Bron: CBS Bevolkingsstatistiek / LISA - bewerking ABF Research

Kinderen in een uitkeringsgezin

Eenheid = % kinderen tot 18 jaar

	% kinderen in armoede
Brunssum	6%
Landgraaf	8%
Nederland	6%

Het gaat om minderjarige kinderen waarvan de ouder(s)/verzorger(s) een bijstandsuitkering ontvangen en kinderen die zelf een bijstandsuitkering ontvangen.

Periode: jaar 2022 / Bron: CBS jeugd

Netto arbeidsparticipatie

Eenheid = % van de werkzame beroepsbevolking ten opzichte van de beroepsbevolking

	Netto arbeidsparticipatie
Brunssum	65,8%
Landgraaf	65%
Nederland	72,2%

Het percentage van de werkzame beroepsbevolking ten opzichte van de (potentiële) beroepsbevolking.

Periode: jaar 2022 / Bron CBS Arbeidsdeelname

Werkloze jongeren 2022

Eenheid = % 16 t/m 22-jarigen

	% jeugdwerkloosheid
Brunssum	2%
Landgraaf	2%
Nederland	1%

Het percentage werkloze jongeren (16-22 jaar)

Periode: jaar 2022 / Bron: CBS Jeugd

Personen met een bijstandsuitkering

Eenheid = Aantal per 10.000 inwoners

	Personen met bijstandsuitkeringen (per 10.000 inwoners 18 jaar en ouder)
Brunssum	37
Landgraaf	39
Nederland	34

Het aantal personen met een uitkering op grond van de Participatiewet. De uitkeringen (leefgeld) aan personen in een instelling (de elders verzorgden), dak- en thuislozen zijn niet inbegrepen.

Periode: jaar 2023 / Bron: CBS Participatiewet

Lopende re-integratievoorzieningen

Eenheid = Aantal per 1000 inwoners van 15 - 74 jaar

	Aantal re-integratievoorzieningen (per 1000 inwoners in de leeftijd 15 tot 74 jaar)
Brunssum	18,3
Landgraaf	18,2
Nederland	12,3

Het aantal inwoners dat gebruik maakt van een re-integratievoorziening op basis van de Participatiewet.

Periode: t/m tweede kwartaal 2023 / Bron: CBS Participatiewet

De gegevens van een aantal beleidsindicatoren die moeten worden opgenomen in de programma's kunnen niet via een landelijke bronhouder worden ontsloten. Voor deze beleidsindicatoren in het taakveld 'bestuur en ondersteuning' beschikt ISD BOL zelf over de informatie. Het betreft de volgende beleidsindicatoren:

Formatie

Toelichting:

Het gaat hier om de toegestane formatie in fte van het ambtelijk apparaat van de organisatie voor het begrotingsjaar op peildatum 1 januari. In dit jaarverslag is dat de datum 1 januari 2023.

2023	81,00 fte
------	-----------

Bezetting

Het gaat hier om het werkelijk aantal fte dat werkzaam is.

Terugkijkend naar een begrotingsjaar wordt de werkelijke bezetting berekend. Conform de definitie van Vensters voor Bedrijfsvoering dient de gemiddelde bezetting in dat begrotingsjaar te worden berekend door het gemiddelde te nemen van de werkelijke bezetting op 1 januari en op 31 december. Voor het jaarverslag 2023 betekent dit de bezetting op 1 januari 2023 + bezetting op 31 december 2023 gedeeld door 2.

2023	78,50 fte
------	-----------

Apparaatskosten

Apparaatskosten (ofwel organisatiekosten) zijn de noodzakelijke financiële middelen voor het inzetten van personeel (salarissen), organisatie-, huisvestings-, materieel-, automatiseringskosten e.d. voor de uitvoering van de organisatorische taken.

Apparaatskosten zijn dus alle personele en materiële kosten die verbonden zijn aan het functioneren van de organisatie, exclusief griffie en bestuur.

2023	€ 8.601.442
------	-------------

Externe inhuur

Onder externe inhuur wordt verstaan: het uitvoeren van werkzaamheden in opdracht van een bij de organisatie in dienst zijnde opdrachtgever, door een private organisatie met winstoogmerk, door middel van het tegen betaling inzetten van personele capaciteit en deskundigheid, zonder dat daar een arbeidsovereenkomst of aanstelling tussen organisatie en de daarbij ingezette personen aan ten grondslag ligt.

2023	€ 54.786
------	----------

Overhead

Overheadkosten: alle kosten die samenhangen met de sturing en ondersteuning van de medewerkers in het primaire proces.

2023	€ 5.126.051
------	-------------

D. Overzicht compensabele BTW

De gemeenschappelijke regeling ISD BOL heeft een bijzondere plaats in het zogenaamde BTW regime. Een gemeenschappelijke regeling valt formeel niet onder het BTW compensatiefonds. De wetgever heeft echter vastgesteld, dat de inkoop BTW (voorbelasting) van de regeling doorgeschoven wordt naar de deelnemende gemeenten. De deelnemende gemeenten kunnen vervolgens deze doorgeschoven BTW ten laste van het BTW compensatiefonds brengen. De verdeling per gemeente is in onderstaande tabel weergegeven.

Compensabele btw:

Omschrijving	Brunssum	Landgraaf	Totaal
BTW 2023	215.148	303.795	518.943

E. Specificaties per gemeente

Specificaties per gemeente			
Indicator	B	L	totaal
aantal cliënten pw per 31-12-2023	647	916	1.563
aantal cliënten ioaw per 31-12-2023	16	21	37
uitstroom naar werk	55	101	156
uitstroom naar opleiding	3	2	5
beperken instroom cliënten < 27 jaar	14	18	32
beperken instroom cliënten > 26 jaar	19	21	40
Uitgaven minimabeleid (totaal)***			
maatschappelijke participatie	159.450	187.950	347.400
collectieve ziekekostenverzekering	40.440	44.310	84.750
studietoelage	16.256	20.227	36.483
individuele inkomenstoeslag	191.923	268.137	460.060
budgetbeheer	1.765	6.679	8.444
bewindvoering	515.314	847.078	1.362.392
overige bijzondere bijstand	150.145	145.681	295.826
Kinderopvang			
aanvragen kinderopvang	6	13	19
aantal kinderen	6	13	19
aanvragen smi	4	21	25
aantal kinderen	4	21	25
Debiteuren* **			
opboekingen	271.312	456.384	727.695
ontvangsten	218.004	289.445	507.449
oninbaar verklaard	17.885	43.273	61.158

* excl. BBZ/IOAZ; wordt aangeleverd door de gemeente Maastricht

** excl. verrekeningen/krediethypotheek

*** afgeronde bedragen

F. Lijst van afkortingen

AB	Algemeen Bestuur
AVG	Algemene verordening gegevensbescherming
AOW	Algemene Ouderdomswet
BBP	bruto binnenlands product
BBV	Besluit begroting en verantwoording provincies en gemeenten
BBZ	Bijstandsbesluit zelfstandigen
BERAP	Bestuursrapportage
BTW	Belasting over de toegevoegde waarde
BUIG	Wet Bundeling van uitkeringen inkomensvoorziening aan gemeenten
CPB	Centraal Planbureau
DAO	Duurzaam arbeids- en trajectongeschiktheid
DAU	Duurzaam arbeidsongeschikt UWV
DB	Dagelijks Bestuur
DVO	Dienstverleningsovereenkomst
I-deel	Inkomensdeel = het deel van het rijksbudget Participatiewet dat bedoeld is voor de uitbetaling van de uitkeringen
ICT	informatie- en communicatietechnologie
IIT	Individuele InkomensToeslag
IOAW	Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte werkloze werknemers
IOAZ	Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte gewezen zelfstandigen
ISD BOL	Intergemeentelijke sociale dienst Brunssum en Landgraaf
LKS	Loonkostensubsidie
Marap	Managementrapportage
MER	Minima Effect Rapportage
MJBP	Meerjarenbeleidsplan
MT	Management Team
Nugger	Niet uitkeringsgerechtigde
P&C	Planning en Control
PDCA-cyclus	Plan-Do-Check-Act-cyclus
PW	Participatiewet
SMI	Sociaal medische indicatie
TAO	Tijdelijk arbeids- en trajectongeschiktheid
TBO	Team Bijzonder Onderzoek
TCG	Tegemoetkoming chronisch zieken en gehandicapten
UWV	Uitvoeringsinstelling werknemersverzekeringen
VNG	Vereniging Nederlandse Gemeenten
W-deel	Werkdeel = het deel van het rijksbudget WWB dat bedoeld is voor de re-integratie
Wajonger	Jongere met een uitkering Wajong (Wet arbeidsongeschiktheidsvoorziening jonggehandicapten)
WAO	Wet arbeidsongeschiktheidsverzekering
WBU plek	Werken met behoud van uitkering
Wia	Wet werk en inkomen naar arbeidsvermogen
WSP Parkstad	Werkgeversservicepunt Parkstad
WW	Werkloosheidswet
ZZP'er	Zelfstandige Zonder Personeel

G. Vaststellingsbesluit

Het algemeen bestuur van de Intergemeentelijke Sociale dienst van de gemeenten Brunssum en Landgraaf (ISD BOL);

gezien de jaarstukken van ISD BOL voor het dienstjaar 2023;

gelet op de artikelen 197 van de gemeentewet en 34 van de Wet Gemeenschappelijke Regelingen;

besluit

de jaarstukken 2023 vast te stellen.

Aldus besloten in de openbare vergadering van 27 juni 2024.

Het algemeen bestuur voornoemd,

De secretaris,

De voorzitter,

Mr. H.C.A. Smeijsters

C.P.G. Wilbach